

САНХҮҮГИЙН САЛБАРЫН ТОЙМ

2024 ОНЫ 4 ДҮГЭЭР УЛИРАЛ

АГУУЛГА

I. ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Үнэт цаасны
зах зээлийн
төлөв

8

ХАА–н гаралтай
бараа, түүхий
эдийн зах зээл

15

Биржийн
бус зах зээл

16

Уул уурхайн
бүтээгдэхүүний
зах зээл

18

Ашигт
ажиллагаа

20

Тогтвортой
байдал

24

Бодлого
зохицуулалт

25

II. ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

Зах зээлийн
төлөв

28

Хүртээмжтэй
байдал

33

Бүтээгдэхүүн
үйлчилгээ

37

Ашигт
ажиллагаа

38

Тогтвортой
байдал

39

Бодлого
зохицуулалт

40

III. БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Зах зээлийн
төлөв

44

Хүртээмжтэй
байдал

49

Бүтээгдэхүүн
үйлчилгээ

52

Ашигт
ажиллагаа

55

Тогтвортой
байдал

57

Финтек ба
ногоон зээл

59

Бодлого
зохицуулалт

62

IV. ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО

Зах зээлийн
төлөв

66

Хүртээмжтэй
байдал

68

Бүтээгдэхүүн
үйлчилгээ

72

Тогтвортой
байдал

78

Бодлого
зохицуулалт

80

V. МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭГЧ

Салбарын
төлөв

84

Хүртээмжтэй
байдал

88

Ашигт
ажиллагаа

90

Бодлого
зохицуулалт

91

VI. ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САН

Салбарын
төлөв

94

Хүртээмжтэй
байдал

95

Бүтээгдэхүүн
үйлчилгээ

97

Ашигт
ажиллагаа

99

Тогтвортой
байдал

100

VII. ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛ

Салбарын
төлөв

104

Хүртээмжтэй
байдал

107

Бүтээгдэхүүн
үйлчилгээ

108

Ашигт
ажиллагаа

112

Бодлого
зохицуулалт

113

VIII. ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ

Салбарын
төлөв

116

Хүртээмжтэй
байдал

117

Бүтээгдэхүүн
үйлчилгээ

118

Ашигт
ажиллагаа

119

Бодлого
зохицуулалт

120

IX. СЭНДБОКС ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ОРЧИН

Сэндбоксад туршигдаж буй
бүтээгдэхүүнүүд

124

Бодлого
зохицуулалт

131

X. ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Салбарын төлөв

134

Хүртээмжтэй
байдал

135

Бүтээгдэхүүн
үйлчилгээ

136

Ашигт
ажиллагаа

137

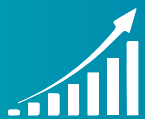
Бодлого
зохицуулалт

137

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

ААН	Аж ахуйн нэгж	ҮЦК	Үнэт цаасны компани
ААНОАТ	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	ҮЦТХТ	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв
АНУ	Америкийн Нэгдсэн Улс	ХАА	Хөдөө аж ахуй
АХБ	Азийн хөгжлийн банк	ХААБ	Хөдөө аж ахуйн бирж
ББСБ	Банк бус санхүүгийн байгууллага	ХЖДХ	Хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү
БНХАУ	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс	ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
БНСУ	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс	ХЗХ	Хадгаламж, зээлийн хоршоо
БХХО	Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	ХНХ	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө
ГҮТББ	Гишүүдэд үйлчлэх төрийн бус байгууллага	ХК	Хувьцаат компани
ВХҮҮ	Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч	ХБУЦ	Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	ХОМК	Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани
ЖДҮ	Жижиг, дунд үйлдвэр	ХОС	Хөрөнгө оруулалтын сан
ЗБДС	Зээлийн батлан даалтын сан	ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ЗГҮЦ	Засгийн газрын үнэт цаас	ХХААДЗ	Хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих зээл
ЗЖДХ	Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү	ТОС	Тогтвортой санхүүжилт
ЗМС	Зээлийн мэдээллийн сан	АФИ	Alliance for Financial Inclusion /Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг/
МИК	Монголын ипотекийн корпораци	В2В	Business to business
МХБ	“Монголын хөрөнгийн бирж” ХК	IPO	Initial public offering /Олон нийтэд хувьцаагаа санал болгох/
МЗҮАЭ	Мөнгөн зээлийн үйл ажиллаа эрхлэгч	GIZ	Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэг
МУТСТ	Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх	MSE	Mongolian stock exchange /Монголын хөрөнгийн бирж/
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл	ОТС	Over the counter
СЗХ	Санхүүгийн зохицуулах хороо	P2P	Peer to peer
СМА	Санхүүгийн мэдээллийн алба	ROE	Return on equity
ТЗК	Тусгай зориулалтын компани	ROA	Return on assets
УБУЦБ	Улаанбаатар үнэт цаасны бирж		
УИХ	Улсын Их Хурал		
ҮХЭХБХСЗ	Үл хөдлөх эд хөрөнгө барьцаалахтай холбоотой санхүүгийн зуучлал		
ҮХЭХ	Үл хөдлөх эд хөрөнгө		
ҮХЭХЗ	Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлал		
ҮМҮЧЭТХЭАЭ	Үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч		

 <p>ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ</p>	<p>Зах зээлийн үнэлгээ 13,022.7 тэрбум төгрөг ЗЗҮ/ДНБ 15.2%</p>	<p>Даатгалын компаний тоо 20</p>	<p>Нийт хөрөнгө 662.8 тэрбум төгрөг</p>	<p>ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛ</p>
<p>ТОП-20 индекс 51,296.39</p>	<p>Арилжааны дүн 1,579.9 тэрбум төгрөг</p>	<p>Даатгалын гэрээний тоо 1,604,319</p>	<p>Даатгалын болон давхар даатгалын нийт хураамж 510.6 тэрбум төгрөг</p>	
<p>ҮЦК-ийн тоо 53</p>	<p>Хөрвөх чадвар 2.5%</p>	<p>Даатгалын нөхөн төлбөр 160.4 тэрбум төгрөг</p>	<p>Нөөц сан 329.7 тэрбум төгрөг</p>	
<p>MSE A 19,795.97 MSE B 15,197.38</p>	<p>Уул уурхайн бүтээгдэхүүний арилжааны хэмжээ 8,894.3 тэрбум төгрөг</p>	<p>Цэвэр ашиг 25.6 тэрбум төгрөг</p>	<p>Давхар даатгалын хураамжийн зардал 165.4 тэрбум төгрөг</p>	
		<p>Нягтрал 142,736 төгрөг</p>		
 <p>БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА</p>	<p>Тусгай зөвшөөрөлтэй 573 ББСБ</p>	<p>88.8 % Зээлийн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөлтэй</p>	<p>Тусгай зөвшөөрөлтэй 178 ХЗХ</p>	<p>ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО</p>
<p>Нийт хөрөнгө 7.1 их наяд төгрөг</p>	<p>5.4 сая Харилцагч</p>	<p>Чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь 2.3%</p>	<p>75,252 гишүүн</p>	<p>Нийт хадгаламж 248.6 тэрбум төгрөг</p>
<p>Нийт зээл 5.8 их наяд төгрөг</p>	<p>Нийт зээлдэгч 2.3 сая</p>	<p>Нийт хөрөнгө 356.8 тэрбум төгрөг</p>	<p>Цэвэр ашиг 15.3 тэрбум төгрөг</p>	
<p>Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 3.5%</p>	<p>Нийт орлого 1,828.2 тэрбум төгрөг Хүүгийн орлого 1,644.1 тэрбум төгрөг</p>	<p>2.4% Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү</p>	<p>НИЙТ ЗЭЭЛ 258.7 тэрбум төгрөг</p>	
<p>Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 3.5%</p>			<p>1.4% Хугацаатай хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү</p>	
 <p>ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛ</p>	<p>ҮХЭХЗ-ын байгууллага 312</p>	<p>Хуулийн этгээд 55 Иргэн 473</p>	<p>ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧИД</p>	
<p>Зуучлан худалдсан 2,850.1 тэрбум төгрөг</p>	<p>Зуучлан түрээслүүлсэн 234.9 тэрбум төгрөг</p>	<p>Үнэт металл худалдан авалт 323.3 тэрбум төгрөг</p>	<p>Үнэт металлын борлуулалт 324.6 тэрбум төгрөг</p> 	

ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Зах зээлийн үнэлгээ

13,022.7
тэрбум төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Дансны тоо

2,598,064

Хүртээмжтэй байдал

Нийт арилжааны дүн

1,579.9
тэрбум төгрөг

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

ҮЦК-ийн хөрөнгө

470.6

тэрбум төгрөг

Улсын төсөвт
төвлөрүүлсэн
татвар, НДШ
(ҮЦК, ХОМК)

13.1

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Төвлөрөл

33Ү-ний **78.4** хувийг
Топ-10 ХК

Бодлого зохицуулалт

ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

Үнэт цаасны зах зээлд **НИЙТ 618** зохицуулалттай этгээд, хувьцаат компани үйл ажиллагаа эрхэлж байна

Хувийн хөрөнгө оруулалтын сан (Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуулийн 5.3 дахь заалт)

42

Мэргэжлийн холбоо, өөрийгөө зохицуулах байгууллага

1

Дэд бүтцийн байгууллага

Арилжаа эрхлэх байгууллага 3	Үнэт цаасны клирингийн байгууллага 2 /1 давхардсан/	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллага 1
Үнэт цаасны төлбөрийн байгууллага 1 /давхардсан/	Уул уурхайн бүтээгдэхүүний бирж 1 /давхардсан/	ХАА–н бирж 1

Мэргэжлийн оролцогч

ҮЦК 53	ХОМК 34	Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан 6
Кастодиан банк 3	Андеррайтерийн зөвшөөрөлтэй банк 2 /1 давхардсан/	ХАА–н түүхий эдийн брокер 9
Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны зуучлагч 13 /9 давхардсан/		Санхүүжих чадавхын зэрэглэл тогтоох байгууллага 3

Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас

Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргагч 64 /ТЗК/	Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах 8	Барьцаат үнэт цаасны хөрөнгийн багцын бүртгэл хянагч 1
---	---------------------------------------	--

Бүртгэлтэй этгээд

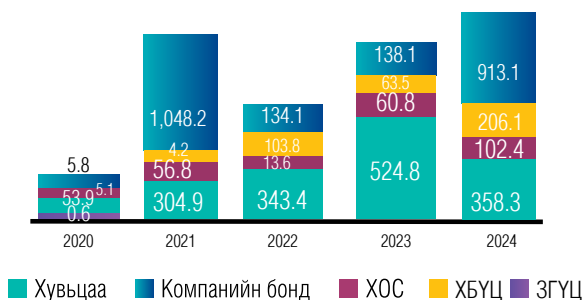
ҮЦЗЗ–д аудитын үйлчилгээ үзүүлэх 54 /7 давхардсан/	ҮЦЗЗ–д хөрөнгийн үнэлгээний үйлчилгээ үзүүлэх 24 /давхардсан/	ҮЦЗЗ–д хуулийн үйлчилгээ үзүүлэх 44
ХК <i>Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй – 172 ХК</i> 311 <i>Улаанбаатар үнэт цаасны биржид бүртгэлтэй – 2 ХК</i>		

*ҮЦК–д брокер, дилер, андеррайтер болон хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагыг хамруулна.

Үнэт цаасны зах зээлийн арилжаа

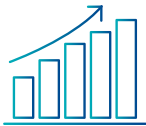
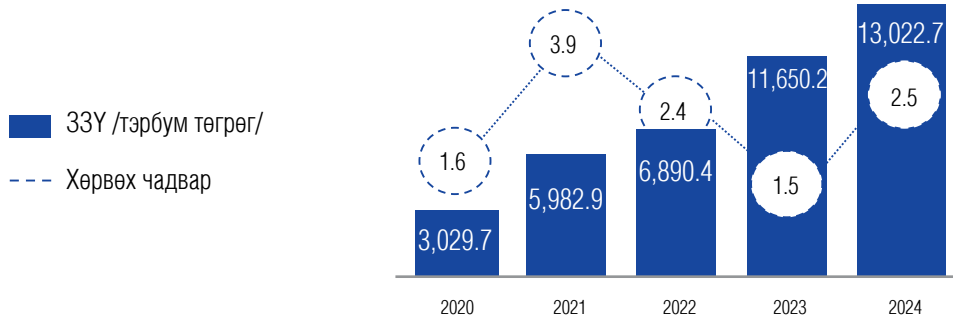
- 2024 оны байдлаар 1,579.9 тэрбум төгрөгийн үнэт цаас зах зээлд арилжигдсан нь өмнөх оноос 2 дахин, 2020 оноос 24.2 дахин өссөн үзүүлэлт юм.
- Нийт арилжааны 57.8 хувийг компанийн бондын, 22.7 хувийг хувьцааны, 6.5 хувийг хөрөнгө оруулалтын сан (ХОС)–гийн нэгж эрхийн, 13.0 хувийг хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас (ХБҮЦ)–ны арилжаа тус тус эзэлж байна.

Үнэт цаасны арилжаа /тэрбум төгрөг/

Зах зээлийн үнэлгээ болон хөрвөх чадвар

- Зах зээлийн үнэлгээ өмнөх оноос 11.8 хувиар өсөж 13,022.7 тэрбум төгрөгт хүрсэн бол хувьцааны хоёрдогч зах зээлийн арилжааны хөрвөх чадвар 2.5 хувь байна.

ТОП 20 51,296.39

MSE A 19,795.97

MSE B 15,197.38

Үнэт цаасны зах зээлийн индекс

- ТОП–20 индекс өмнөх онтой харьцуулахад 9,858.97 нэгжээр буюу 23.8 хувиар өссөн.
- MSE A индекс өмнөх оноос 2,221.44 нэгжээр буюу 12.6 хувиар өссөн.
- MSE Б индекс өмнөх оноос 3,870.24 нэгжээр буюу 34.2 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖИД БҮРТГЭЛТЭЙ ХК–УУДЫН САЛБАРЫН АНГИЛАЛ

ТОП–20 индексийн багцыг зах зээлийн үнэлгээ, арилжааны өдрийн дундаж гүйлгээ, арилжаанд орсон өдрийн тоо, төвлөрлийн байдал гэсэн шалгуур үзүүлэлтэд үндэслэн бүрдүүлдэг. Бүртгэлтэй компаниудын 21.9 хувийг, ТОП–20 индексийн багцын 61.2 хувийг банк санхүүгийн салбар бүрдүүлж байна.

ТОП-20 ИНДЕКСТ БАГТАХ ХК-УУДЫН САЛБАРЫН АНГИЛАЛ /ЗЗҮ-ЭЭР/

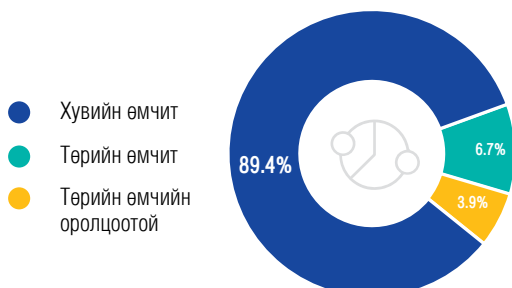
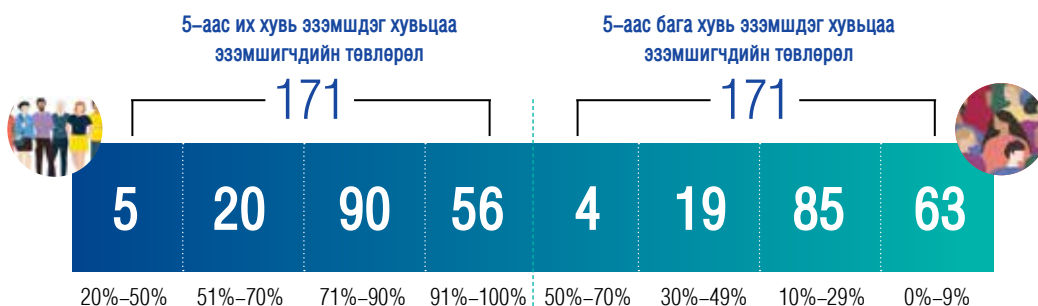

ҮЦТХТ-Д БҮРТГЭЛТЭЙ ҮНЭТ ЦААС

ХУВЬЦААНЫ ТӨВЛӨРӨЛ

Монголын хөрөнгийн бирж (МХБ), Улаанбаатар үнэт цаасны бирж (УБҮЦБ) дээр идэвхтэй арилжаа явуулдаг 171 ХК-ийн хувьцааны төвлөрлийг 5-аас дээш болон түүнээс доош хувь эзэмшдэг хувьцаа эзэмшигчийн тоогоор доор хүснэгтэд харуулав.

ХУВЬЦААНЫ ӨМЧИЙН БҮТЭЦ

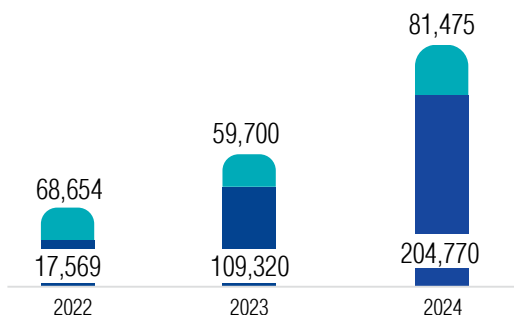
- Санхүүгийн зохицуулах хороо (СЗХ)-нд бүртгэлтэй 311 ХК-ийн өмчийн бүтцийг задлан харвал 89.4 хувь нь хувийн өмчит, 6.7 хувь нь төрийн өмчит, 3.9 хувь нь төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой байна.

ҮНЭТ ЦААСНЫ ДАНСНЫ ТОО

- Тайлант онд шинээр 204,770 данс нээгдэж нийт дансны тоо 2,598,064-т хүрсэн бол 81,475 холболтын данс нээгдэж нийт 671,937-д хүрлээ.

НЭЭГДСЭН ДАНСНЫ ТОО

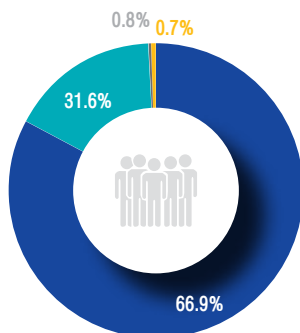
■ Холболтын данс ■ Шинэ данс

ДАНСНЫ ТОО
/ӨССӨН ДҮНГЭЭР/

2,598,064

- Дотоодын иргэн
- Дотоодын ААН
- Гадаадын иргэн
- Гадаадын ААН

АРИЛЖААНЫ БҮТЭЦ /үнийн дүнгээр/

- Арилжаанд оролцогчдын дийлэнх хувь буюу 66.9 хувийг дотоодын ААН-н хийсэн гүйлгээ эзэлж байгаа нь тэдний хөрөнгийн зах зээлийн идэвхжилт өндөр байгааг харуулж байна. Харин дотоодын иргэний хийсэн арилжааны гүйлгээ 31.6 хувийг, гадаадын ААН-ийн хийсэн арилжааны гүйлгээ 0.8 хувийг, гадаадын иргэний хийсэн арилжааны гүйлгээ 0.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

АРИЛЖААНД ОРОЛЦОГЧИЙН ТОО, ДАВТАМЖ /ӨССӨН ДҮНГЭЭР/

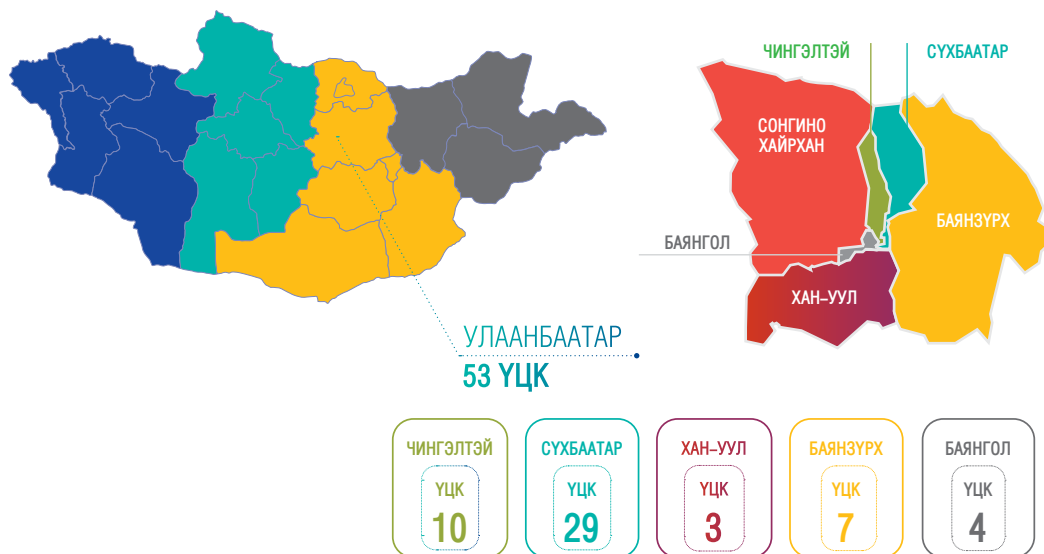
- Арилжаанд давтагдсан тоогоор нийт 128,492 иргэн, 2,489 ААН оролцож, 331,433 удаагийн арилжаа хийсэн байна. Хөрөнгө оруулагчдын 97.4 хувийг дотоодын иргэн, 1.8 хувийг дотоодын ААН, 0.7 хувийг гадаадын иргэн, 0.1 хувийг гадаадын ААН тус тус эзэлж байна.

	Арилжаанд оролцогчийн тоо		Арилжаанд оролцсон тоо /давхардсан/	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
ГАДААДЫН ААН	146	0.1%	836	0.3%
ГАДААДЫН ИРГЭН	914	0.7%	3,461	1.0%
ДОТООДЫН ААН	2,343	1.8%	17,986	5.4%
ДОТООДЫН ИРГЭН	127,578	97.4%	309,150	93.3%
НИЙТ	130,981	100.0%	331,433	100.0%

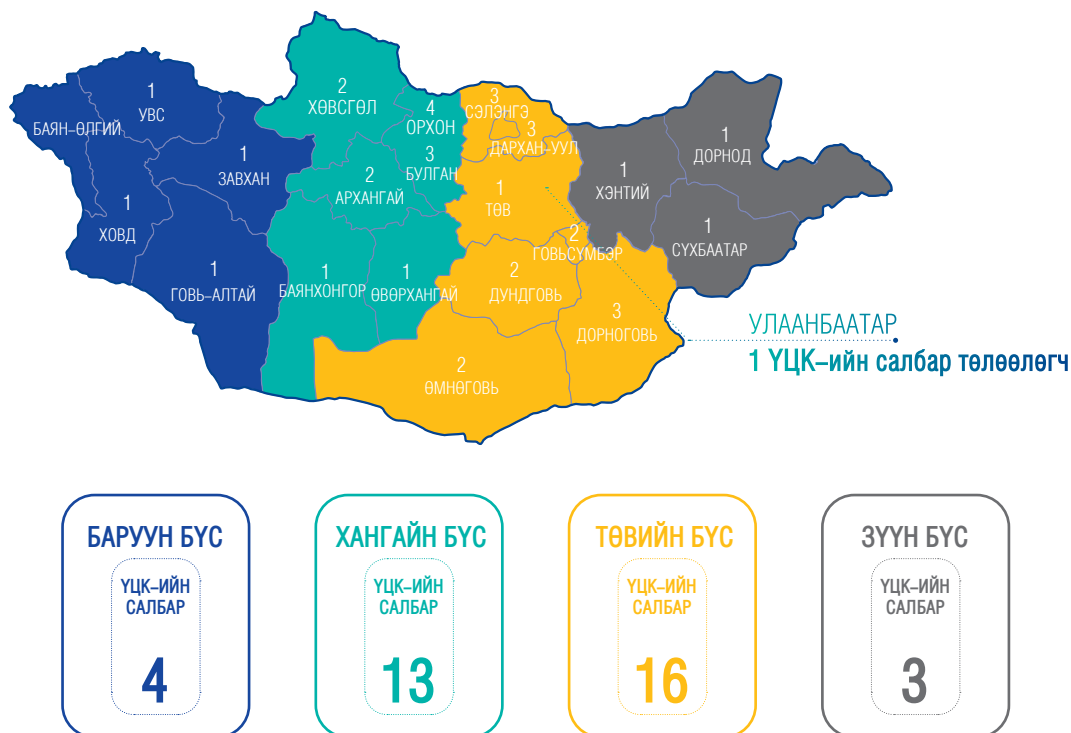
ҮЦК БАЙРШИЛ

- Улаанбаатар хотод 53 ҮЦК үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

ҮЦК-ИЙН САЛБАР, ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН БАЙРШИЛ

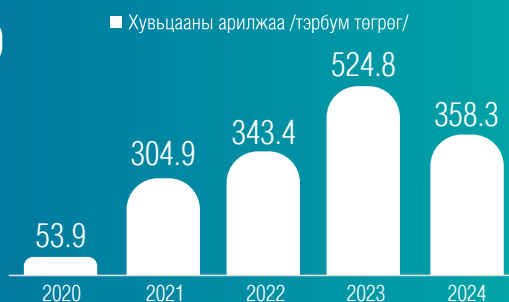
- ҮЦК-ийн 37 салбар, төлөөлөгч үйл ажиллагаа эрхэлж буйгаас 36 нь орон нутагт, 1 нь Улаанбаатар хотод байршиж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖАА

Тайлант онд нийт хувьцааны арилжаа 358.3 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 31.7 хувиар буурч, 2020 онтой харьцуулахад 6.7 дахин өсжээ.

ШИНЭЭР ГАРГАСАН ХУВЬЦАА /IPO/

Гаргасан компани	Бүртгэсэн огноо	Олон нийтээс татан төвлөрүүлсэн дүн /тэрбум төгрөг/
“Гранд системс” ХК	2023.12.28	0.7
“Эм Жи Эл Акуа” ХК	2024.04.29	15.2
“Тэнгэр даатгал” ХК	2024.08.30	10.0

КОМПАНИЙН ӨРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН АРИЛЖАА

○ Компанийн бондын арилжаа 913.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 6.6 дахин, 2020 онтой харьцуулахад 157.6 дахин өсжээ. Нийт бондын арилжааны 54.8 хувийг 2024 оны 2 дугаар улиралд “Нийслэлийн засаг даргын хөтөлбөрийн хүрээнд” гаргасан өрийн хэрэгсэл эзэлж байна.

ШИНЭЭР ГАРГАСАН КОМПАНИЙН ӨРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН АРИЛЖАА

Гаргасан компани	Бүртгэсэн огноо	Өрийн хэрэгслийн дүн /тэрбум төгрөг/
“Ашид капитал ББСБ” ХХК	2024.02.23	20.0
“Нийслэлийн Засаг даргын хөтөлбөрийн хүрээнд”	2024.06.05	500.0
“Сэндли ББСБ” ХК	2024.06.10	10.0
“Ардкредит ББСБ” ХК	2024.08.02	13.5
“Шунхлай” ХХК	2024.11.25	80.0

НОГООН БОНД

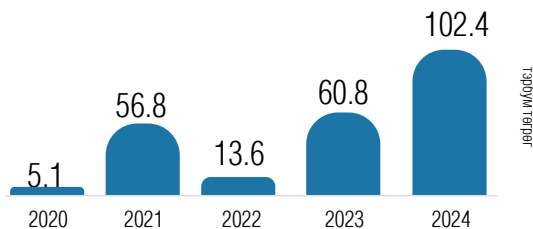

Ногоон бонд нь ногоон эдийн засгийг дэмжих, уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөллийг бууруулах, байгаль орчинд ээлтэй төсөл, хөтөлбөрүүдийг санхүүжүүлэх зориулалт бүхий тогтвортой санхүүжилтийн өрийн хэрэгсэл юм.

Гаргасан компани	Бондын нэр	Бүртгэсэн огноо	Хүү	Өрийн хэрэгслийн дүн
"Хаан банк" ХК	Ногоон бонд	2023.06.13	Жилийн 13.8 –14.8 хувь	17.0 тэрбум төгрөг
			Ам.долларын 6 сарын CME term SOFR хүү + [3.40 – 3.85 хувь]	25.0 сая ам.доллар
"ТЖБТ" ХХК	Green Recycle Bond	2024.07.05	Жилийн 10.0 хүртэл хувь	15.0 сая ам.доллар

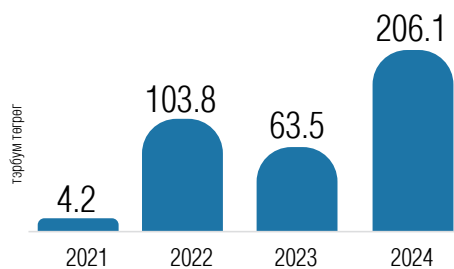
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН АРИЛЖАА

- ХОС-ийн арилжаа 102.4 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 1.7 дахин, 2020 онтой харьцуулахад 20.1 дахин өсжээ.

ХӨРӨНГӨӨР БАТАЛГААЖСАН ҮНЭТ ЦААСНЫ АРИЛЖАА

- Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны арилжаа 206.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 3.3 дахин өсжээ.

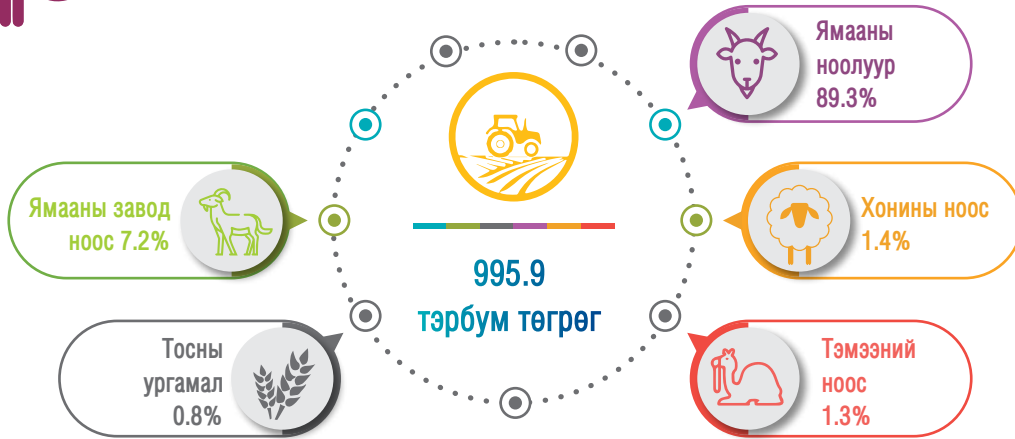
ШИНЭЭР ГАРГАСАН ХӨРӨНГӨӨР БАТАЛГААЖСАН ҮНЭТ ЦААСНЫ АРИЛЖАА /НЭЭЛТТЭЙ ХҮРЭЭНД/

Гаргасан компани	Бүртгэсэн огноо	ХБҮЦ-ны дүн /тэрбум төгрөг/
"Бэрс Эй Би Эс лоялти ТЗК" ХХК	2023.12.22	15.0
"Бичил Эй Би Эс лоялти ТЗК" ХХК	2024.03.22	20.0
"БИД ассет ТЗК" ХХК	2024.03.29	15.0
"Инвескор Эй Би Эс" ХХК	2024.08.02	50.0
"Бичил Эй Би Эс про ТЗК" ХХК	2024.12.17	20.0

ХӨДӨӨ, АЖ АХУЙН ГАРАЛТАЙ БАРАА, ТҮҮХИЙ ЭДИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

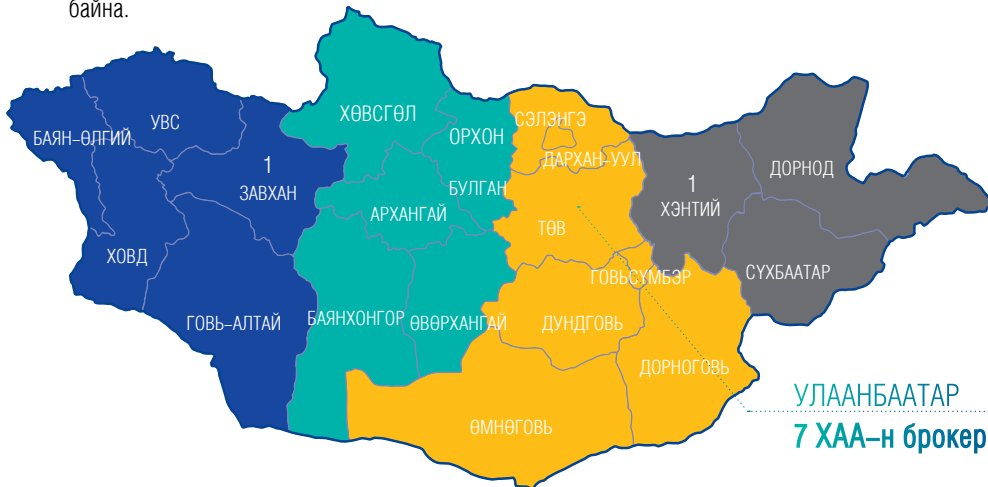

Тайлант онд ХААБ-ээр нийт 7 төрлийн, 995.9 тэрбум төгрөгийн бараа бүтээгдэхүүн арилжаалагдсан нь өмнөх оноос 27.6 тэрбум төгрөгөөр буюу 2.9 хувиар өссөн.

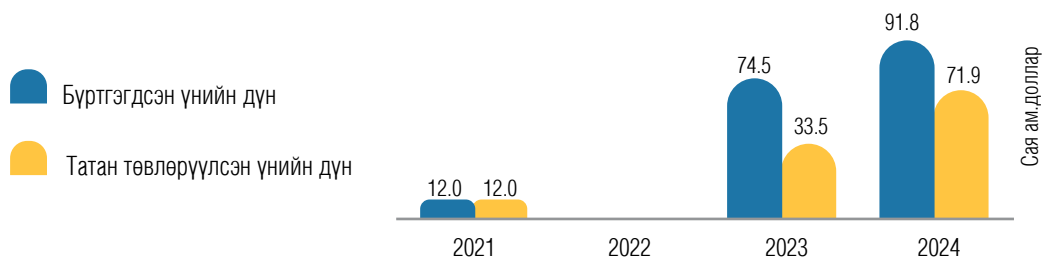
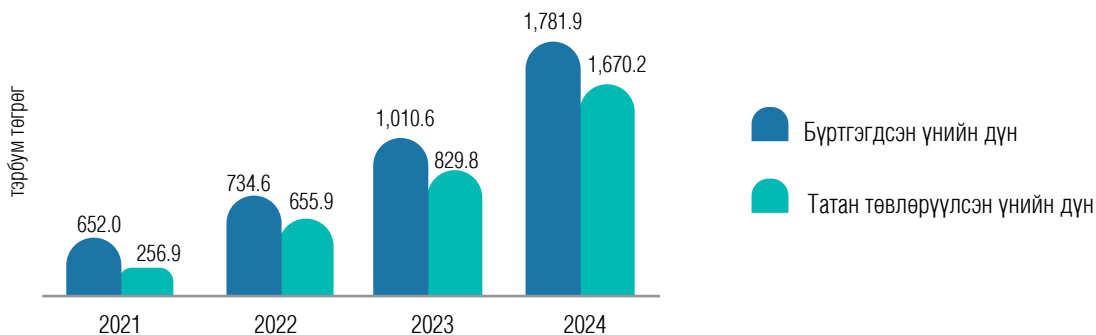
ХАА-Н БРОКЕРЫН КОМПАНИУДЫН БАЙРШИЛ

- 9 ХАА-ын брокер үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 7 нь Улаанбаатар хотод, 2 нь орон нутагт байршиж байна.

БИРЖИЙН БУС ЗАХ ЗЭЭЛ

Тайлант онд биржийн бус зах зээлд нийт 95 үнэт цаас гаргагчийн 131 өрийн хэрэгсэл бүртгэгдлээ. Үүнээс 1,781.9 тэрбум төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгсэл бүртгэгдэж бодитоор 1,670.2 тэрбум төгрөгийг татан төвлөрүүлсэн байна. Мөн доллароор 91.8 сая ам.долларын үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгсэл бүртгэж, 71.9 сая ам.долларыг амжилттай татан төвлөрүүлжээ.

Биржийн бус зах зээлийн арилжаа 2021 оны 9 дүгээр сард анхны өрийн хэрэгслээ бүртгэж үйл ажиллагаа эхэлснээс хойш 4,179.2 тэрбум төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгслийг бүртгэж, 3,412.8 тэрбум төгрөгийг татан төвлөрүүлсэн байна. Мөн доллароор 178.3 сая ам.долларын үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгсэл бүртгэж, 117.5 сая ам.долларыг амжилттай татан төвлөрүүлжээ. Нийт 1,060.5 тэрбум төгрөгийн өрийн хэрэгслийн хугацаа дуусаж, амжилттай эргэн төлсөн байна.

БИРЖИЙН БУС ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ОРОЛЦОГЧИД

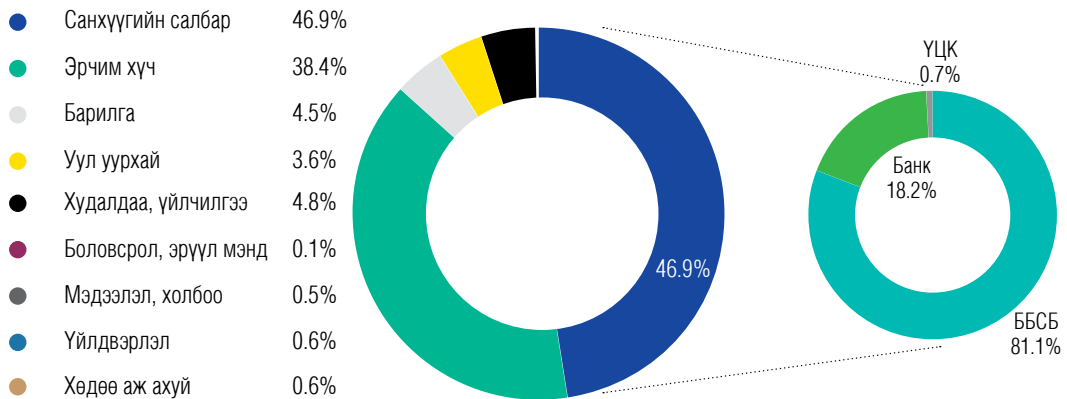
Монголын үнэт цаасны арилжаа эрхлэгчдийн холбоонд бүртгэлтэй биржийн бус зах зээлийн арилжаанд оролцох эрхтэй шууд оролцогч нийт 34 байна. Үүнээс давхардсан тоогоор андеррайтер 24, дилер 24, брокер 30, ХОС 2 компани байна. Харин шууд оролцогч нарт бүртгэлтэй шууд бус оролцогч хувь хүн 3,425, хуулийн этгээд 339 байна.

БОНДЫН САЛБАРЫН АНГИЛАЛ

Нийт бондын 46.9 хувийг санхүүгийн салбар, 38.4 хувийг эрчим хүч, 4.8 худалдаа үйлчилгээ, 3.6 хувийг уул уурхай, 4.5 хувийг барилга, 0.1 хувийг боловсрол, эрүүл мэнд, 0.5 хувийг мэдээлэл, холбоо, 0.6 хувийг үйлдвэрлэл, 0.6 хувийг хөдөө аж ахуй тус тус эзэлж байна.

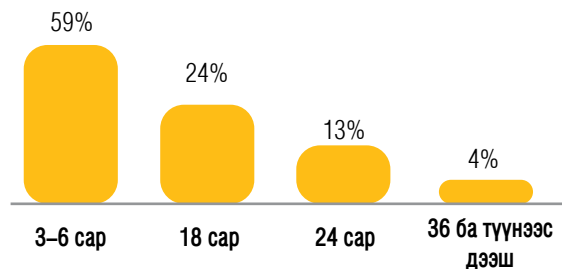
БОНДЫН САЛБАРЫН АНГИЛАЛ

Санхүүгийн салбарын бондын 81.1 хувийг ББСБ, 18.2 хувийг банк, 0.7 хувийг ҮЦК тус тус эзэлж байна.

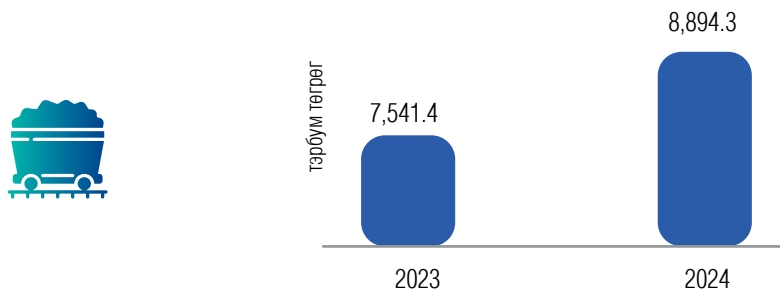
БОНДЫН ХУГАЦАА

3–12 сарын хугацаатай бонд 59 хувь, 18 сарын хугацаатай бонд 24 хувь, 24 сарын хугацаатай бонд 13 хувь, 36 ба түүнээс дээш сарын хугацаатай бонд 4 хувь тус тус бүрдүүлээ.

УУЛ УУРХАЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛ

Тайлант онд уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржээр нийт 571 удаагийн арилжаагаар 24.8 сая тонн уул уурхайн бүтээгдэхүүнийг нийт 8,894.3 тэрбум төгрөгөөр арилжаалсан нь өмнөх оноос 17.9 хувиар өссөн үзүүлэлт юм.

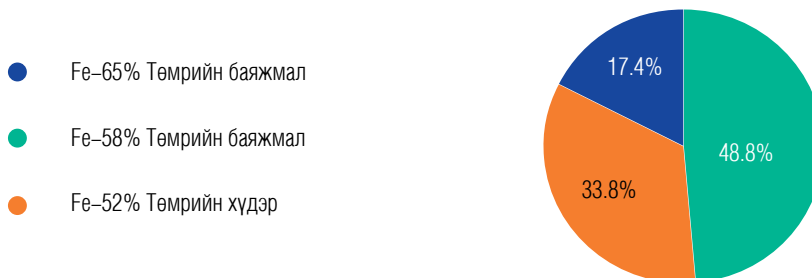

Нийт арилжааны 93.0 хувийг нүүрсний арилжаа, 6.4 хувийг төмрийн хүдэр, баяжмалын арилжаа, 0.5 хувийг зэсийн баяжмалын арилжаа, 0.1 хувийг хайлуур жоншны арилжаа тус тус эзэлж байна.

Бүтээгдэхүүний төрөл	Багцын тоо	Хэмжээ /мянган тонн/	Нийт үнийн дүн /тэрбум төгрөг/
Нүүрс	3,495	22,368.0	8,276.0
Төмрийн хүдэр, баяжмал	742	2,425.5	567.8
Хайлуур жоншны хүдэр, баяжмал	271	17.6	10.0
Зэсийн баяжмал	6	6.0	40.5
Нийт	4,514	24,817.1	8,894.3

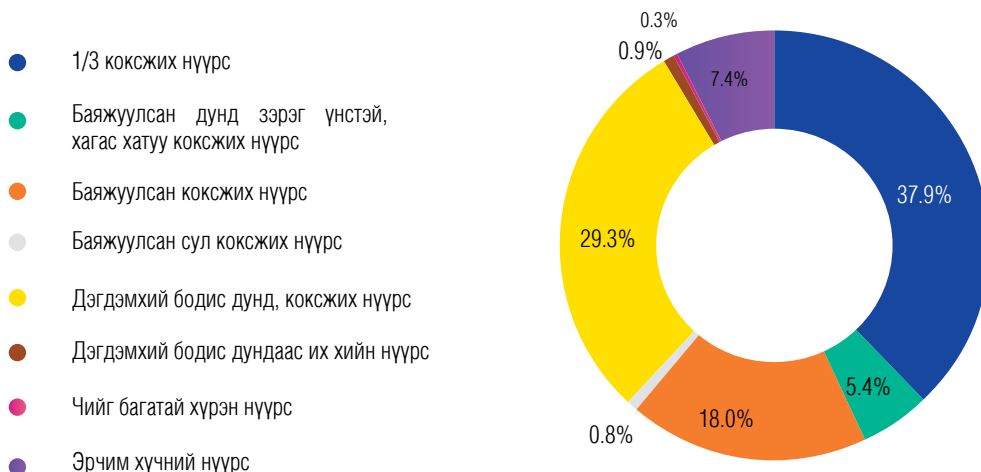
ТӨМРИЙН ХҮДЭР, БАЯЖМАЛЫН АРИЛЖАА

Нийт 742 багц буюу 2,425.5 мянган тонн төмрийн хүдэр, баяжмалыг 567.8 тэрбум төгрөгөөр тус тус арилжлаа. Нийт арилжааны 48.8 хувийг Fe – 58%-ийн төмрийн баяжмал, 33.8 хувийг Fe – 52%-ийн төмрийн баяжмал, 17.4 хувийг Fe – 65%-ийн төмрийн баяжмал тус тус эзэлж байна.

НҮҮРСНИЙ АРИЛЖАА

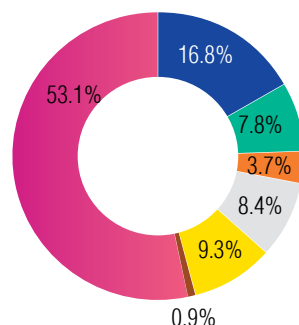
Нийт 3,495 багц буюу 22,368.0 мянган тонн нүүрсийг 8,276.0 тэрбум төгрөгөөр арилжлаа. Нийт арилжааны 37.9 хувийг 1/3 коксжих нүүрс, 29.3 хувийг дэгдэмхий бодис дунд, коксжих нүүрс, 18.0 хувийг баяжуулсан коксжих нүүрс, 7.4 хувийг эрчим хүчний нүүрс, 5.4 хувийг баяжуулсан дунд зэрэг үнстэй, хагас хатуу коксжих нүүрс, 0.9 хувийг дэгдэмхий бодис дундаас их хийн нүүрс, 0.8 хувийг баяжуулсан сул коксжих нүүрс, 0.3 хувийг чийг багатай хүрэн нүүрс тус тус эзэлж байна.

ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ ХҮДЭР, БАЯЖМАЛЫН АРИЛЖАА

Нийт 271 багц буюу 17.6 мянган тонн хайлуур жоншны хүдэр, баяжмалыг 10.0 тэрбум төгрөгөөр арилжлаа. Нийт арилжааны 53.1 хувийг хайлуур жоншны баяжмал CaF2–95%, 16.8 хувийг CaF2– <42% хайлуур жоншны хүдэр, 9.3 хувийг CaF2 85% бүхэллэг хайлуур жонш, 8.4 хувийг CaF2 78% бүхэллэг хайлуур жонш, 7.8 хувийг CaF2 35–40% хайлуур жоншны хүдэр, 3.7 хувийг CaF2 55–63% хайлуур жонш, 0.9 хувийг хайлуур жоншны баяжмал CaF2–78% тус тус эзэлж байна.

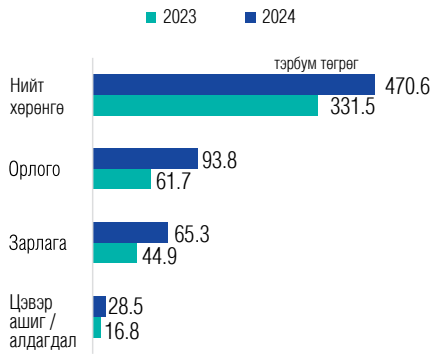
- CaF2– <42% Хайлуур жоншны хүдэр
- CaF2– 35–40% Хайлуур жоншны хүдэр
- CaF2– 55–63% Хайлуур жонш
- CaF2– 78% Бүхэллэг хайлуур жонш
- CaF2– 85% Бүхэллэг хайлуур жонш
- Хайлуур жоншны баяжмал CaF2– 78%
- Хайлуур жоншны баяжмал CaF2– 95%

ЗЭС БАЯЖМАЛЫН АРИЛЖАА

Нийт 6 багц буюу 6.0 мянган тонн 22.35%–ийн зэсийн агуулгатай баяжмалыг 40.5 тэрбум төгрөгөөр арилжлаа.

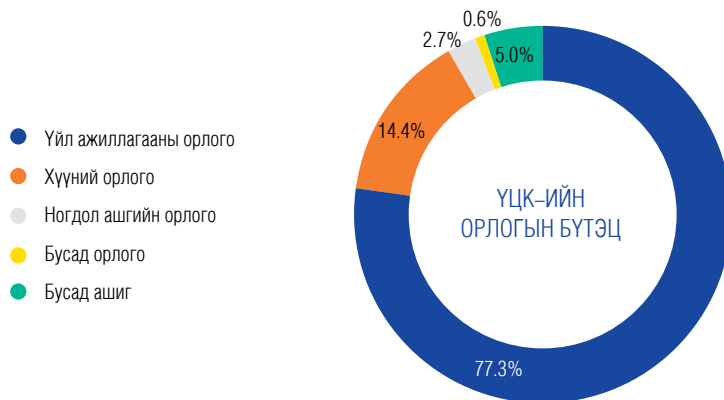
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

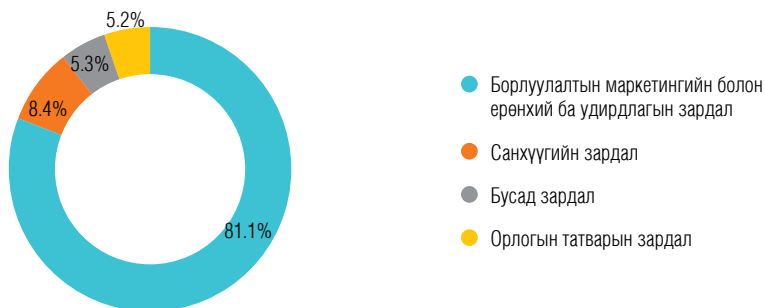
ҮЦК-ИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

- Тайлант онд ҮЦК-уудын нийт хөрөнгө 470.6 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оноос 42.0 хувиар өссөн үзүүлэлт юм.
- Өмнөх онтой харьцуулахад орлого 32.1 тэрбум төгрөгөөр, зарлага 20.4 тэрбум төгрөгөөр өсөж 28.5 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан байна.

ҮЦК-ИЙН ОРЛОГЫН БҮТЭЦ

ҮЦК-ИЙН ЗАРДЛЫН БҮТЭЦ

ҮЦК-УУДЫН УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН ТАТВАР, НДШ

4.5

тэрбум төгрөг

НДШ

3.7

тэрбум төгрөг

ААНОАТ

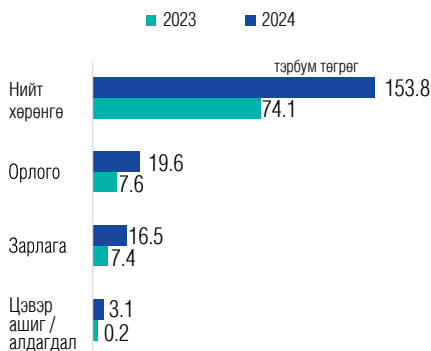
2.2

тэрбум төгрөг

ХХОАТ

- Үнэт цаасны компаниуд НДШ-д 4.5 тэрбум төгрөг, ХХОАТ-г 2.2 тэрбум төгрөг, ААН-ийн орлогын албан татварт 3.7 тэрбум төгрөгийг тус тус төлж, улсын төсөвт нийт 10.4 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлээд байна.

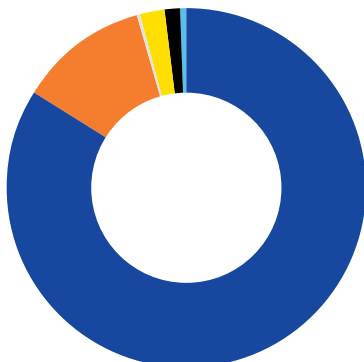
ХОМК-ИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

ҮЦК-ИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

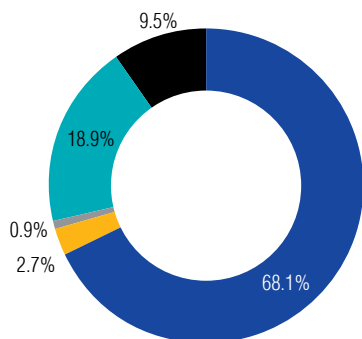
- ХОМК-уудын нийт хөрөнгө 153.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оноос 2.1 дахин өссөн үзүүлэлт юм.
- Өмнөх онтой харьцуулахад орлого 12.1 тэрбум төгрөгөөр, зарлага 9.1 тэрбум төгрөгөөр өсөж 3.1 тэрбум төгрөгийн ашигтай ажилласан.

ХОМК-ИЙН ОРЛОГЫН БҮТЭЦ

● Үйл ажиллагааны орлого	83.9%
● Хүүний орлого	11.8%
● Ногдол ашгийн орлого	0.3%
● Бусад орлого	2.1%
● Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз	0.1%
● Бусад ашиг	1.5%
● Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг	0.3%

ХОМК-ИЙН ЗАРДЛЫН БҮТЭЦ

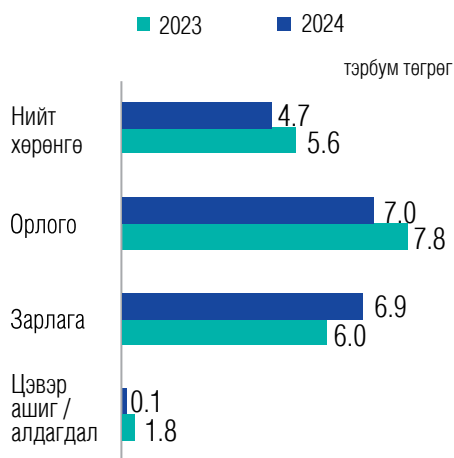

- Борлуулалтын маркетингийн болон ерөнхий ба удирдлагын зардал
- Санхүүгийн зардал
- Бусад зардал
- Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз/гарз/
- Орлогын татварын зардал

- ХОМК-ууд НДШ-д 0.7 тэрбум төгрөг, ХХОАТ-т 0.8 тэрбум төгрөг, ААН-ийн орлогын албан татварт 1.6 тэрбум төгрөгийг тус тус төлж, улсын төсөвт 2.7 тэрбум төгрөг төвлөрүүлсэн байна.

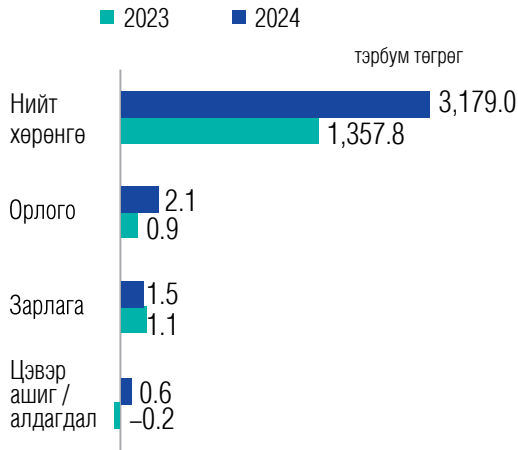
ХААБ-ИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

ХААБ-ИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

- ХААБ-уудын нийт хөрөнгө 4.7 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оноос 16.2 хувиар буурсан үзүүлэлт юм.
- Өмнөх онтой харьцуулахад орлого 0.8 тэрбум төгрөгөөр буурж, зарлага 0.9 тэрбум төгрөгөөр өсөж, 0.1 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан байна.

КАСТОДИАН БАНКНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

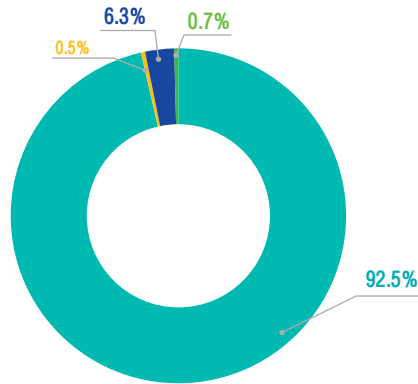
КАСТОДИАН БАНКНЫ АШИГТ АЖИЛЛАГАА

- Кастодиан банкны нийт хөрөнгө 3,179.0 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оноос 2.3 дахин өссөн үзүүлэлт юм.
- Өмнөх онтой харьцуулахад орлого 1.2 тэрбум төгрөгөөр, зарлага 0.4 тэрбум төгрөгөөр өсөж, 0.6 тэрбум төгрөгийн ашигтай ажиллажээ.

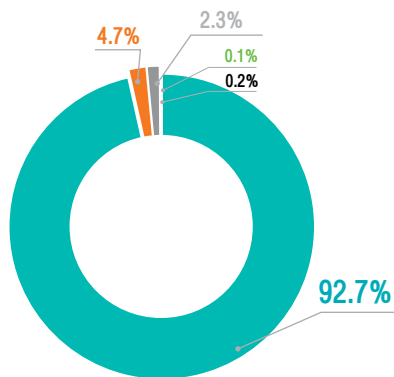
КАСТОДИАНЫ ХАРИЛЦАГЧДЫН БҮТЭЦ

- Кастодиан банкны нийт харилцагчдын 92.5 хувийг дотоодын иргэн, 6.3 хувийг дотоодын ААН, 0.7 хувийг гадаадын иргэн, 0.5 хувийг гадаадын ААН тус тус эзэлж байна.

- Дотоодын иргэн
- Дотоодын ААН
- Гадаадын ААН
- Гадаадын иргэн

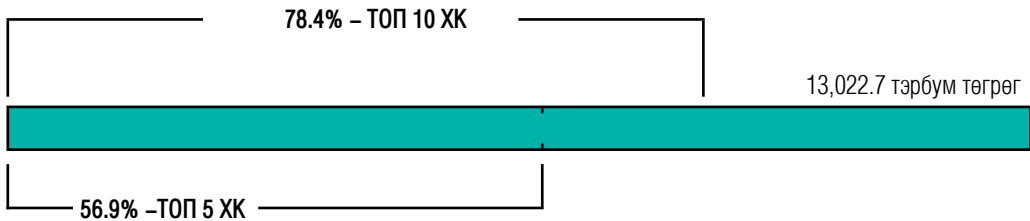
- Кастодиан банканд хадгалагдаж буй хөрөнгийг ангилан үзвэл 92.7 хувийг харилцагчдын эзэмшиж буй үнэт цаас, 4.7 хувийг мөнгөн хөрөнгө, 2.3 хувийг ХБҮЦ, 0.1 хувийг үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл, 0.2 хувийг үл хөдлөх эд хөрөнгө тус тус эзэлж байна.

- Харилцагчдын эзэмшиж буй үнэт цаас
- Мөнгөн хөрөнгө
- Үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл
- ХБҮЦ
- Үл хөдлөх эд хөрөнгө

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

Зах зээлийн үнэлгээний 56.9 хувийг хамгийн өндөр үнэлгээтэй 5 компани, 78.4 хувийг 10 компани бүрдүүлж байна.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ОРЧИН

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

УИХ-аас Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийг 2024 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдөр эцэслэн баталсан. Ингэснээр дотоодын аж ахуйн нэгжээс нийтэд санал болгон үнэт цаас гаргах ажиллагаа хялбар, шуурхай болж, зохицуулагч болон арилжаа эрхлэх байгууллагын бүртгэлийн уялдаа холбоо сайжран олон улсын жишигт нийцэх, санхүүгийн технологид суурилсан шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ нэмэгдэх, үнэт цаас гаргагч, андеррайтерийн компаниудын үүрэг оролцоо өсөх, үнэт цаасны арилжаа, төлбөр тооцоо, төвлөрсөн болон тухайлсан бүртгэлтэй холбоотой зохицуулалт боловсронгуй болох зэрэг эерэг нөлөө хөрөнгийн зах зээлд бий болох юм. Хууль батлагдсантай холбоотойгоор Санхүүгийн зохицуулах хорооны зүгээс шинээр болон нэмэлт, өөрчлөлт оруулахаар зохицуулсан холбогдох дүрэм, журмын төслийг боловсруулан шат дараатай батлуулан ажиллаж байна.

- “Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны хөрөнгийн багцыг тусгай тэмдэглэл хийж бүртгэх тухай журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд заасан шаардлагын дагуу болон зохицуулалтын орчныг боловсронгуй болгон өөрчлөн Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2024 оны 03 дугаар сарын 04-ний өдрийн 94/А/62 тоот хамтарсан тушаалаар шинэчлэн баталсан.
- Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг Улсын Их Хурлаас 2022 оны 06 дугаар сард баталсан бөгөөд тус хууль нь 2023 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс мөрдөгдөж эхэлсэн. Үүнтэй холбоотойгоор тус хууль хэрэгжиж эхлэхээс өмнөх хугацаанд хөрөнгийн үнэлгээний үйл ажиллагаа эрхэлж байсан зарим компаниуд бүтцийн өөрчлөлт хийж өөр хуулийн этгээдэд үйл ажиллагааг шилжүүлэх эсхүл шинэ хуулийн этгээд байгуулан хөрөнгийн үнэлгээний үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдээр бүртгүүлэх шаардлага тулгарсан бөгөөд тэдгээрийн хувьд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 225 дугаар тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-ын зарим нөхцөл, шаардлагыг хангах боломжгүй болсон. Үүний хүрээнд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 225 дугаар тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-д, 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдрийн 248 дугаар тогтоолоор нэмэлт, өөрчлөлт орууллаа.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ОРЧИН

- Улсын Их Хурлаас 2023 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдөр Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг тус тус баталсан бөгөөд Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.14-т “Дотоодын үнэт цаасны анхдагч болон хоёрдогч зах зээлд нээлттэй арилжаалсан Засгийн газар, аймаг, нийслэлийн болон Монгол Улсад байрладаг албан татвар төлөгчийн өрийн хэрэгсэл /бонд/, хувьцаа, бусад үнэт цаасыг борлуулсны орлогод албан татвар ногдуулах орлогыг тодорхойлох, суутган тооцох, төсөвт төлөх, тайлагнах журмыг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн, Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга хамтран батална” гэж заасан. Үүний дагуу Сангийн яамтай дээрх журмыг хамтран боловсруулж, Сангийн сайд, Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын 2024 оны 06 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/105/239 дугаар хамтарсан тушаалаар баталсан.

ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

- Санхүүгийн зохицуулах хорооноос хөрөнгийн зах зээлийн бодлого зохицуулалтыг сайжруулах, хяналт, шалгалтын орчныг сайжруулах, хүний нөөцийг чадавхжуулах, гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх хүрээнд дараах хамтын ажиллагааны санамж бичгүүдийг байгууллаа.
- Санхүүгийн зохицуулах хороо, Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын Үндэсний банктай хоёр улсын санхүүгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжүүд, тэр дундаа финтек компаниудыг бодлогоор дэмжих, хил дамнасан санхүүгийн үйл ажиллагааны мэдээлэл солилцох, газар дээрх санхүүгийн хяналт шалгалт хийхэд харилцан туслалцах, хүний нөөцийг чадавхжуулах чиглэлд хамтран ажиллахаар 2024 оны 02 дугаар сарын 28-ны өдөр харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулсан.
- Санхүүгийн зохицуулах хороо, Унгар Улсын Төв банктай хоёр улсын хөрөнгийн зах зээлийн хөгжлийг бодлогоор дэмжихийн зэрэгцээ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний инновацыг хөгжүүлэх, гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчдыг татах чиглэлд харилцан туслалцах, хил дамнасан санхүүгийн үйл ажиллагааны мэдээлэл солилцох, газар дээрх хяналт шалгалт хийхэд харилцан туслалцах мөн хүний нөөц, байгууллагыг чадавхжуулах чиглэлд хамтран ажиллахаар 2024 оны 03 дугаар сарын 07-ны өдөр харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулсан.
- Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхимтай хамтран ТОП-100 аж ахуйн нэгжүүдийг хөрөнгийн зах зээлээс санхүүжилт татах боломжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор “ТОП-100 аж ахуйн нэгжийн хөрөнгийн зах зээл дэх оролцоог өсгөх арга хэмжээний хөтөлбөр”-ийн хүрээнд ТОП-100 аж ахуйн нэгжүүдэд IPO хийх, компанийн бонд гаргахад тавигддаг нөхцөл, шаардлага, цаг хугацааг бууруулж, IPO хийхэд хөрөнгийн үнэлгээ хийлгэхийг шаардахгүй байх, мөн нээлттэй, хаалттай хүрээнд бонд гаргахад барьцаа, батлан даалт шаардахгүй байх гэх зэргээр үнэт цаас гаргах ажиллагааг хялбаршуулах зохицуулалтуудыг холбогдох журмуудад тус тус тусгаж, нэмэлт, өөрчлөлт оруулан Захиргааны ерөнхий хуулийн 62 дугаар зүйлийн 62.1-т заасны дагуу Санхүүгийн зохицуулах хорооны цахим хуудсанд 2024 оны 04 дүгээр сарын 24-ний өдөр байршуулж, олон нийтээс санал авч, эцэслэн батлуулахаар ажиллаж байна.

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

Нийт хөрөнгө
662.8 тэрбум төгрөг
Хөрөнгийн өсөлт **20.2%**

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Даатгалын нягтрал
***142,736** төгрөг

*Монгол Улсын 2024 оны нийт хүн амын урьдчилсан тооцоог УСХ-ноос эрхлэн гаргасан. Хүн амын 2015-2045 оны шинэчилсэн хэтийн тооцооны тайлангаас нягтлан үзэж "А" хувилбараар гаргасан хүн амыг сонгож нягтралыг гаргасан болно.

Хүртээмжтэй байдал

Зуучилсан даатгалын
болон давхар даатгалын
нийт хураамж

131.1 тэрбум төгрөг

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Цэвэр ашиг

25.5
тэрбум төгрөг

Улсын төсөвт
төвлөрүүлсэн
татвар, НДШ **20.5**
тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Давхар даатгалд
төлсөн хураамж

32.9%

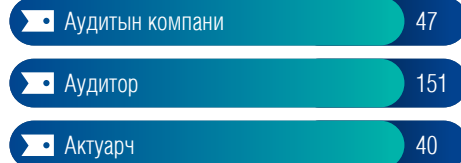
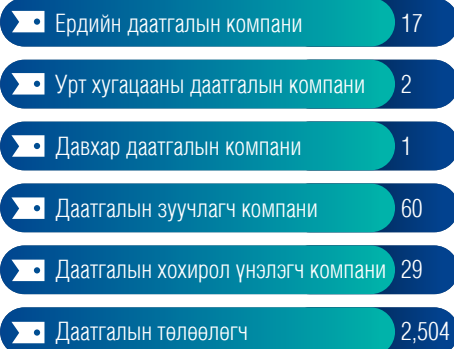
Бодлого зохицуулалт

ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН БҮТЭЦ

2024 оны байдлаар СЗХ-оос олгосон тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрөл, эрхийн үндсэн дээр 347 даатгалын компани, зуучлагч, хохирол үнэлэгч, аудитын компани, актуарч, аудитор мөн 2,504 даатгалын төлөөлөгч үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

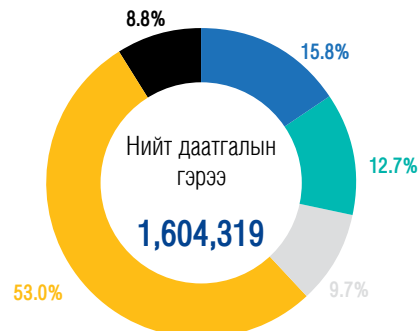

ДААТГАЛЫН ГЭРЭЭНИЙ ТОО

Тайлант онд нийт 1,604,319 даатгалын гэрээнээс 1,279,592 буюу 79.8 хувийг хувь хүнтэй, 324,727 буюу 20.2 хувийг хуулийн этгээдтэй байгуулсан даатгалын гэрээ болно.

ХУВЬ ХҮН **1,279,592**

ХУУЛИЙН
ЭТГЭЭД **324,727**

- Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал
- Хөрөнгийн даатгал
- Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал
- Жолоочийн хариуцлагын даатгал
- Бусад

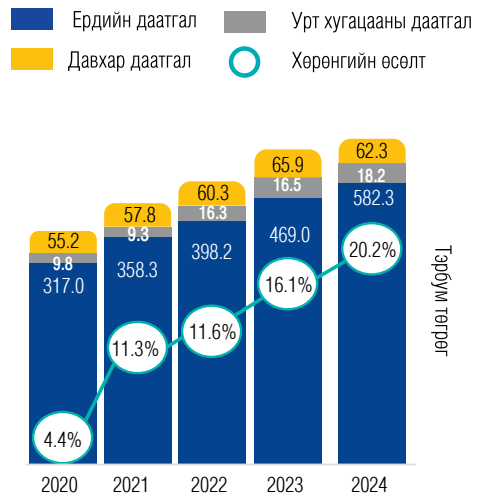
Хувь хүнтэй байгуулсан гэрээний хүйсийн харьцаа /хувиар/

Хувь хүнтэй байгуулсан 1,279,592 даатгалын гэрээг хүйсээр харьцуулж харвал 72.0 хувь нь эрэгтэй, 28.0 хувь эмэгтэй байна.

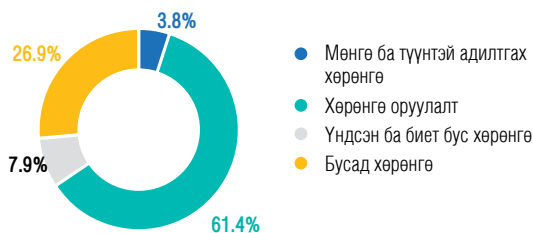
ДААТГАЛЫН КОМПАНИУДЫН НИЙТ ХӨРӨНГӨ

- Нийт хөрөнгийн хэмжээг өмнөх онтой харьцуулахад 20.2 хувиар өсөж 662.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн бол 2020 онтой харьцуулахад 73.5 хувиар өсжээ.
- Ердийн даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн хэмжээ бусад даатгалын төрөлтэй харьцуулахад өмнөх оноос 24.2 хувиар өсөж 582.3 тэрбум төгрөгт хүрснээр салбарын нийт хөрөнгийн 87.9 хувийг бүрдүүлж байна.
- Урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн хэмжээ өмнөх онтой харьцуулахад 10.4 хувиар өсөж 18.2 тэрбум төгрөгт хүрч, салбарын 2.7 хувийг эзэлж байна.
- Давхар даатгалын компанийн нийт хөрөнгө өмнөх оноос 5.4 хувиар буурч, 62.3 тэрбум төгрөг хүрсэн нь салбарын нийт хөрөнгийн 9.4 хувийг эзэлж байна.

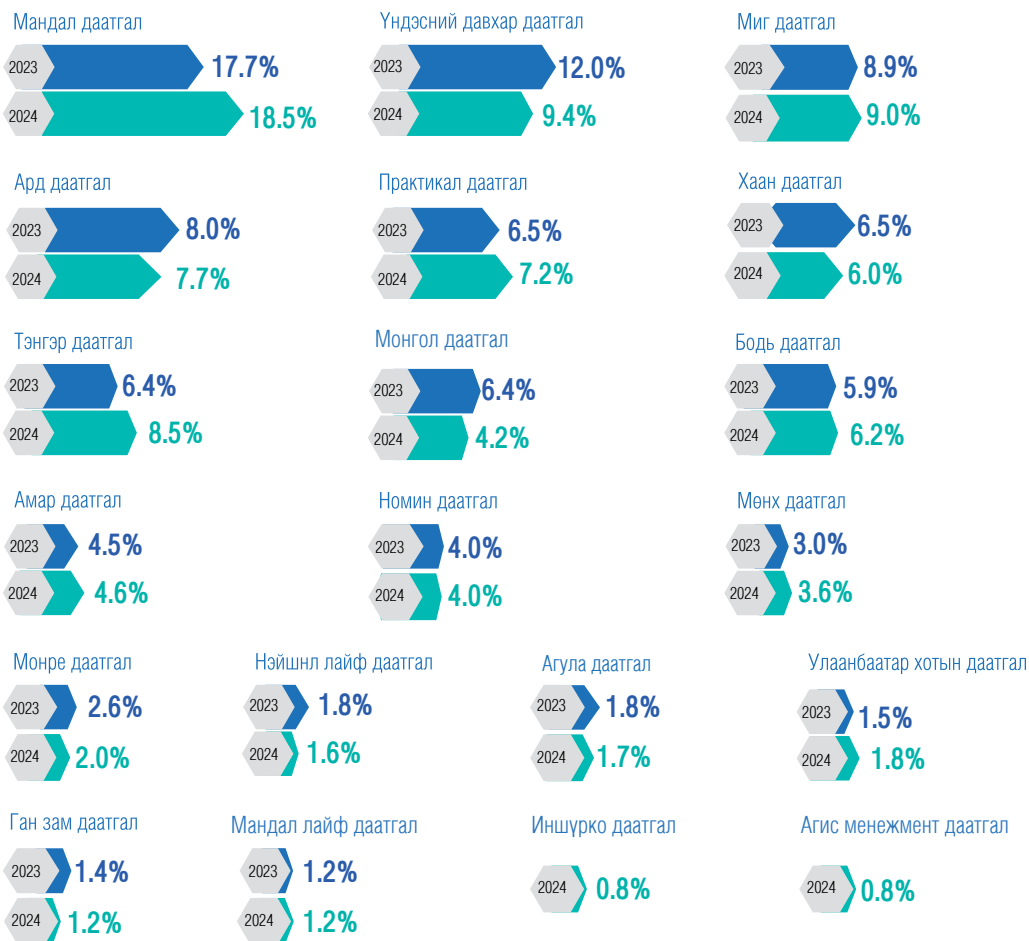
ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ БҮТЭЦ /НИЙТ ХӨРӨНГӨӨР/

Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн бүтцийг авч үзвэл 25.3 тэрбум төгрөг буюу 3.8 хувийг мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, 406.6 тэрбум төгрөг буюу 61.4 хувийг хөрөнгө оруулалт, 52.5 тэрбум төгрөг буюу 7.9 хувийг үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр дүн/, 178.4 тэрбум төгрөг буюу 26.9 хувийг бусад хөрөнгө тус тус бүрдүүлж байна.

Даатгалын компаниудыг нийт хөрөнгөд эзэлж буй хувиар нь авч үзвэл 9 хувиас дээш хувийг 2 даатгалын, 6–9 хүртэл хувийг 5 даатгалын, 3–6 хүртэл хувийг 5 даатгалын, 3 хувиас доош хувийг 8 даатгалын компани тус тус бүрдүүлж байна.

Даатгалын болон давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгөд эзлэх хувь

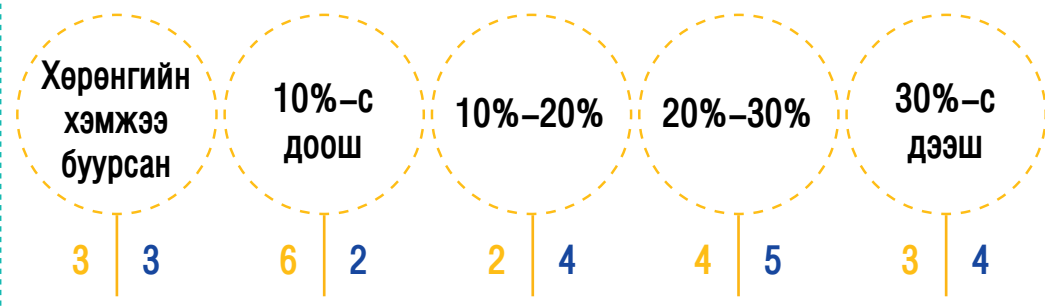

ДААТГАЛЫН КОМПАНИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨСӨЛТИЙН ТАРХАЛТ

Хөрөнгийн өсөлтөөр бүлэглэвэл 30 хувиас дээш өсөлттэй 4, 20–30 хувийн өсөлттэй 5, 10–20 хувийн өсөлттэй 4, 10 хувиас доош өсөлттэй 2, хөрөнгийн хэмжээ буурсан 3 даатгалын компани байна.

/Иншүрко, Агис менежмент даатгалын 2 компани нь тайлант онд үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн тул хөрөнгийн өсөлтийг тооцоогүй болно. /

2022–2023 / 2023–2024

НИЙТ ХУРААМЖ

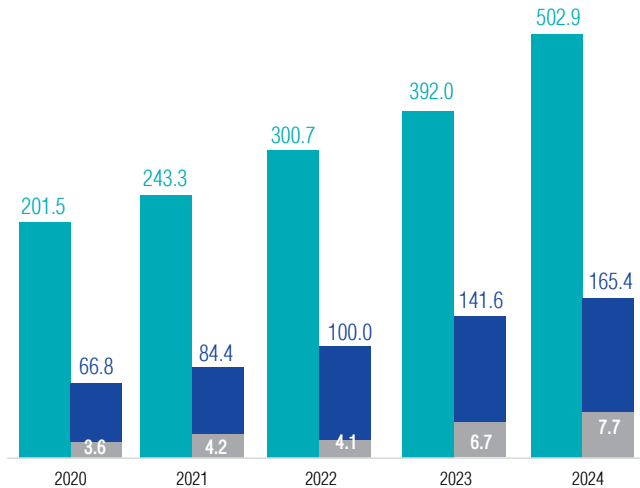
o Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд нийт 502.9 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамжийг бүрдүүлж, өмнөх оноос 28.3 хувиар, 2020 онтой харьцуулахад 150.0 хувиар өсжээ.

Үүнээс: Ердийн даатгалын компаниуд 498.3 тэрбум төгрөг буюу 99.1 хувь, урт хугацааны даатгалын компаниуд 4.5 тэрбум төгрөг буюу 0.9 хувийг бүрдүүлжээ.

o Нийт хураамжийг өмнөх онтой харьцуулахад 30.4 хувиар, 2019 онтой харьцуулахад 99.4 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

o Давхар даатгалын хураамжид 165.4 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлснээс 7.7 тэрбум төгрөг буюу 4.7 хувийг дотоодын давхар даатгагч бүрдүүлсэн.

- Ердийн болон урт хугацааны даатгалын нийт хураамж
- Ердийн болон урт хугацааны даатгалын давхар даатгалын хураамж
- Дотоодын давхар даатгалын компанийн нийт хураамж

Ердийн даатгалын нийт хураамж

2023

2024

Хөрөнгийн даатгал

22.3% 25.6%

Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал

24.0% 26.8%

Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал

12.0% 11.0%

Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал

14.4% 15.0%

Бусад ердийн даатгал

9.5% 8.3%

Хариуцлагын даатгал

7.6% 8.4%

Агаарын хөлгийн даатгал

3.2% 1.9%

Барилга угсралтын даатгал

6.2% 2.0%

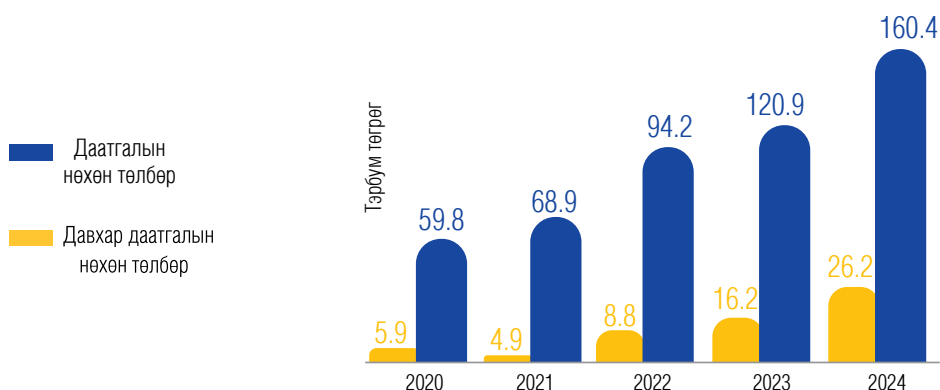
Урт хугацааны даатгал

0.8% 0.8%

ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР БОЛОН ДАВХАР ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

- Даатгалын компаниудын нийт нөхөн төлбөрийн зардал 160.4 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх онтой харьцуулахад 32.7 хувиар 2020 онтой харьцуулахад 1.7 дахин өсжээ.
- Үүнээс ердийн даатгалын компаниудын нөхөн төлбөрт 98.7 хувь буюу 158.3 тэрбум төгрөгийг зарцуулжээ.
- Давхар даатгагчийн нөхөн төлбөрийн дүн өмнөх онтой харьцуулахад 61.6 хувиар өсөж 26.2 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

2023

2024

Ердийн даатгалын нөхөн төлбөр

Жолоочийн хариуцлагын
албан журмын даатгал

29.5%

27.5%

Авто тээврийн
хэрэгслийн даатгал

30.1%

27.9%

Гэнэтийн осол,
эмчилгээний даатгал

17.9%

16.7%

Хөрөнгийн даатгал

8.8%

9.2%

Бусад ердийн
даатгал

8.0%

15.7%

Санхүүгийн даатгал

2.3%

0.0%

Урт хугацааны даатгал

1.7%

1.3%

Хариуцлагын
даатгал

1.6%

1.6%

Барилга угсралтын
даатгал

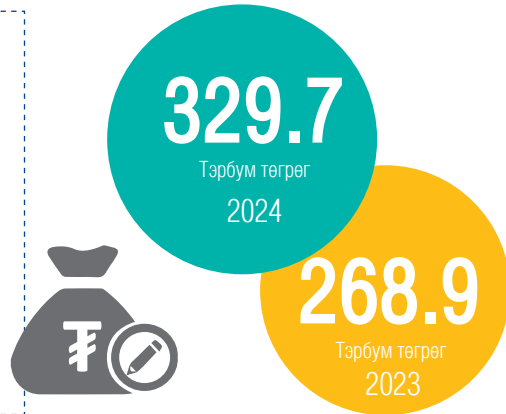

0.1%

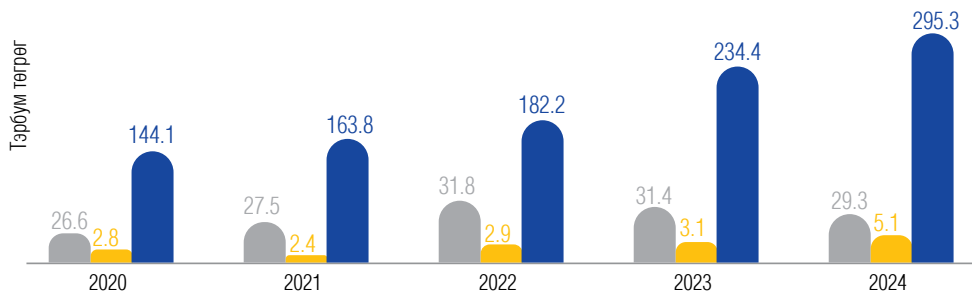
0.1%

НӨӨЦ САН

- Даатгалын салбарын нийт нөөц сангийн хэмжээ өмнөх онтой харьцуулахад 22.6 хувиар өсөж 329.7 тэрбум төгрөгт хүрсэн.
- Ердийн даатгалын компаниудын нийт нөөц сангийн хэмжээ өмнөх онтой харьцуулахад 26.0 хувиар өсөж 295.3 тэрбум төгрөг, урт хугацааны даатгалын компаниудын нөөц сан 63.3 хувиар өсөж 5.1 тэрбум төгрөг, давхар даатгалын компанийн нөөц сан 6.9 хувиар буурч 29.2 тэрбум төгрөг болов.

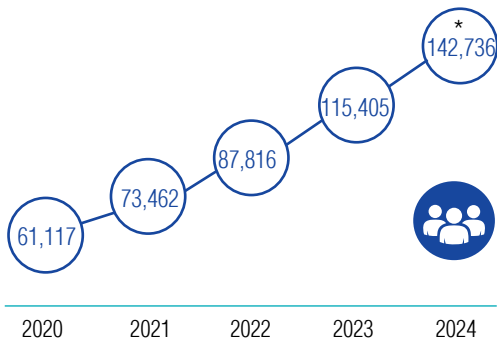
■ Ердийн даатгалын нөөц сан ■ Урт хугацааны даатгалын нөөц сан ■ Давхар даатгалын нөөц сан

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ДААТГАЛЫН НЯГТРАЛ

Даатгалын нягтралын үзүүлэлт буюу нэг хүнд ногдох хураамжийн орлогын харьцаа нь салбарын хүртээмж, эрэлтийг илэрхийлдэг. Хүн амын тоог жилд нэг удаа тооцдог тул даатгалын нягтралыг улирлаар тооцоолох боломжгүй. (2024 оны жилийн эцсийн урьдчилсан тооцооллыг оруулсан болно)

- Даатгалын нягтрал 2024 онд 142,736 төгрөг болж өмнөх онтой харьцуулахад 23.7 хувиар, 2020 онтой харьцуулахад 133.5 хувиар тус тус өссөн байна.
- Даатгалын нягтралыг ангиллаар авч үзвэл, нэг хүнд ногдох ердийн даатгалын хураамж 23.6 хувиар өсөж 141,451 төгрөг болсон бол урт хугацааны даатгалын хураамж 38.7 хувиар өсөж 1,285 төгрөгт хүрсэн байна.

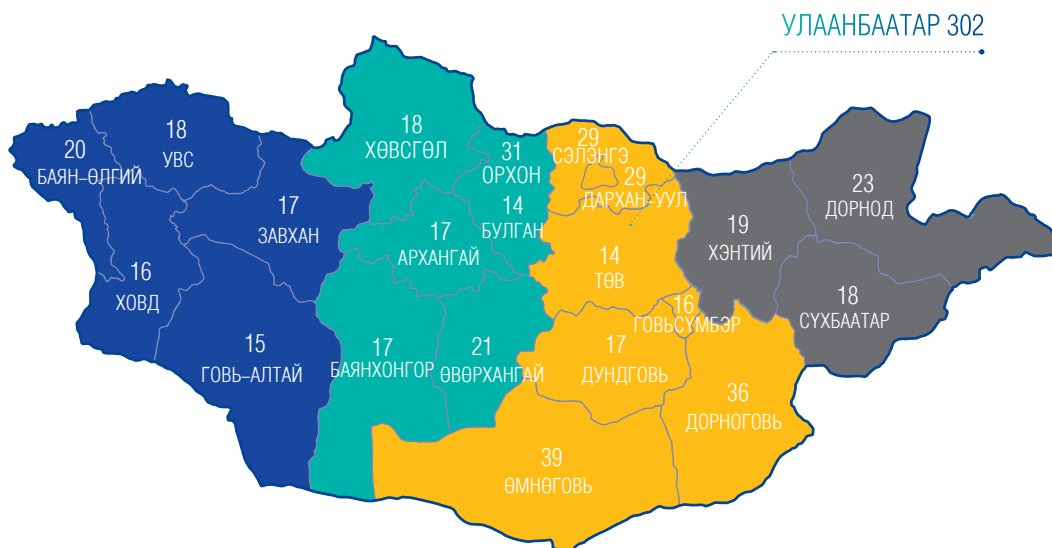
*Жич: Монгол Улсын 2024 оны нийт хүн амын урьдчилсан тооцоог ҮСХ-ноос эрхлэн гаргасан Хүн амын 2015–2045 оны шинэчилсэн хэтийн тооцооны тайлангаас нягтлан үзэж "А" хувилбараар гаргасан хүн амыг сонгож нягтралыг гаргасан болно.

САЛБАР ТӨЛӨӨЛӨГЧ

Орон нутаг

Даатгалын үйлчилгээний хүртээмжийг илэрхийлэгч өөр нэгэн үзүүлэлт нь даатгалын компанийн салбар, зуучлагчдын тоо юм. Орон нутагт даатгалын компани, зуучлагч, хохирол үнэлгээний нийт 1,840 төлөөлөгч, 444 салбар, төлөөлөгчийн газар үйл ажиллагаа явуулж байна.

ДААТГАЛЫН КОМПАНИ, ЗУУЧЛАГЧ, ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧДИЙН САЛБАР /БАЙРШЛААР/

БАРУУН БҮС

ДААТГАГЧ

46

ЗУУЧЛАГЧ

35

ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

5

ХАНГАЙН БҮС

ДААТГАГЧ

57

ЗУУЧЛАГЧ

47

ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

14

ТӨВИЙН БҮС

ДААТГАГЧ

76

ЗУУЧЛАГЧ

82

ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

22

ЗҮҮН БҮС

ДААТГАГЧ

28

ЗУУЧЛАГЧ

25

ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

7

ТӨЛӨӨЛӨГЧИД

508

600

500

232

САЛБАР ТӨЛӨӨЛӨГЧ

Улаанбаатар хот

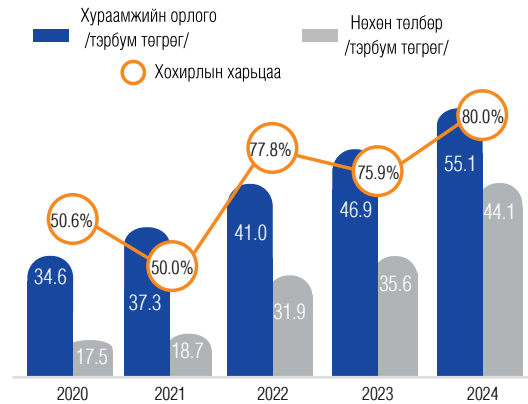
- Улаанбаатар хотод 302 салбар, төлөөлөгчийн газар үйл ажиллагаа явуулсан ба үүнээс даатгалын компанийн 44, даатгалын зуучлагчийн 215, хохирол үнэлэгчийн 43 салбар байна. Эдгээрийг дүүргээр ангилан үзвэл салбар нэгжийн 92.7 хувь нь төвийн 6 дүүрэгт төвлөрчээ.
- Улаанбаатар хотод нийт 664 төлөөлөгч үйл ажиллагаа явуулав.
- СЗХ–нд бүртгэлтэй 15 даатгалын компанийн төлөөлөгчийн газар байна. Үүнээс БНХАУ, БНСУ–д тус тус нэг байна.

	СОНГИНО ХАЙРХАН	ЧИНГЭЛТЭЙ	СҮХБААТАР	БАЯНЗҮРХ
ДААТГАГЧ	4	5	11	5
ЗУУЧЛАГЧ	17	37	47	39
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	10	4	7	9
	ХАН-УУЛ	БАЯНГОЛ	НАЛАЙХ	БАГАНУУР
ДААТГАГЧ	3	5	3	7
ЗУУЧЛАГЧ	36	29	6	4
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	5	7	0	1
	БАГАХАНГАЙ			
ДААТГАГЧ	1			
ЗУУЧЛАГЧ	0			
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	0			

АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ

- Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын нийт хураамж өмнөх онтой харьцуулахад 17.5 хувиар өсөж 55.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь нийт даатгалын хураамжийн орлогын 11.0 хувийг бүрдүүлж байна.
- Нөхөн төлбөр нь өмнөх онтой харьцуулахад 23.9 хувийн өсөлттэй бөгөөд 44.1 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон нь салбарын нийт нөхөн төлбөрийн зардлын 27.5 хувийг эзэлж байна.

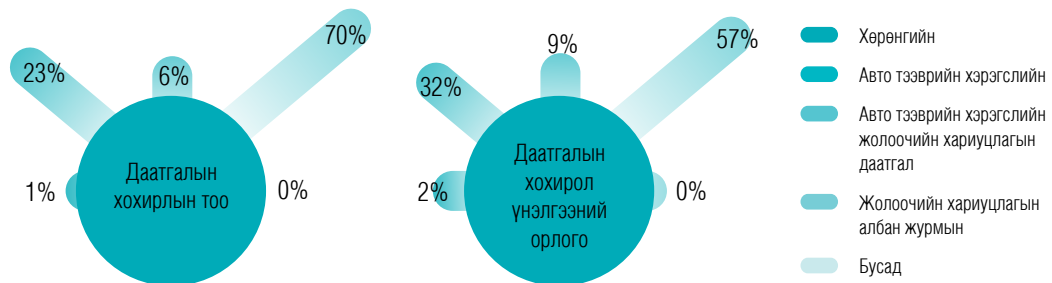
ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧИД

Даатгалын зуучлагчдын төвлөрүүлсэн даатгалын болон давхар даатгалын хураамж 131.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Харин даатгалын зуучлагчдын зуучлалын шимтгэлийн орлого өмнөх онд 19.4 тэрбум төгрөг байснаас 39.3 хувиар өсөж 27.0 тэрбум төгрөгт хүрэв.

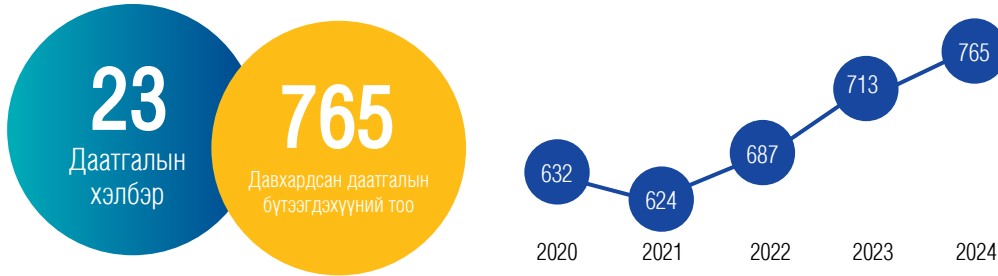

ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧИД

○ Даатгалын хохирол үнэлэгч компаниуд 42,989 хохирлыг 84.9 тэрбум төгрөгөөр үнэлэв. Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого өмнөх онтой харьцуулахад 20.0 хувиар өсөж 5.1 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- o Ердийн болон урт хугацааны даатгалын 23 хэлбэрээс “Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал”-аас бусад нь сайн дурын даатгалын хэлбэр юм.
- o Давхардсан даатгалын бүтээгдэхүүний тоо өмнөх оноос 52 бүтээгдэхүүнээр өсөж 765 болсон нь 2020 онтой харьцуулахад 78 бүтээгдэхүүнээр нэмэгджээ.

ДААТГАЛЫН БАТАЛГАА

5 даатгалын компани 22.5 тэрбум төгрөгийн баталгаа гаргав.

Төндөрийн баталгаа
9.8 тэрбум төгрөг

Гүйцэтгэлийн баталгаа
9.5 тэрбум төгрөг

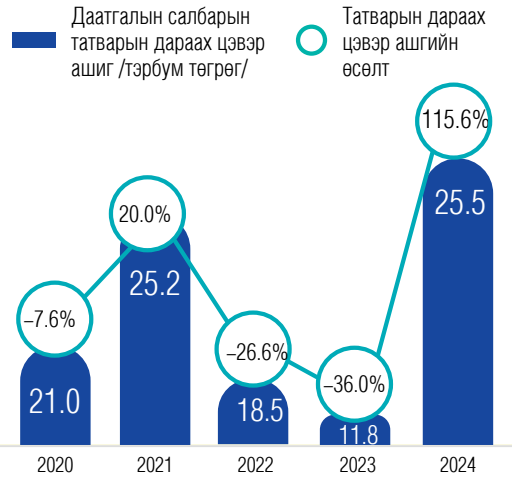
Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа
3.2 тэрбум төгрөг

Дээрх бүтээгдэхүүн нь иргэдийн ипотекийн зээлд хамрагдалт нэмэгдэх, ААН, ЖДҮ эрхлэгчид тендерт оролцоходоо даатгалын баталгаа гаргах зэрэг ач холбогдолтой.

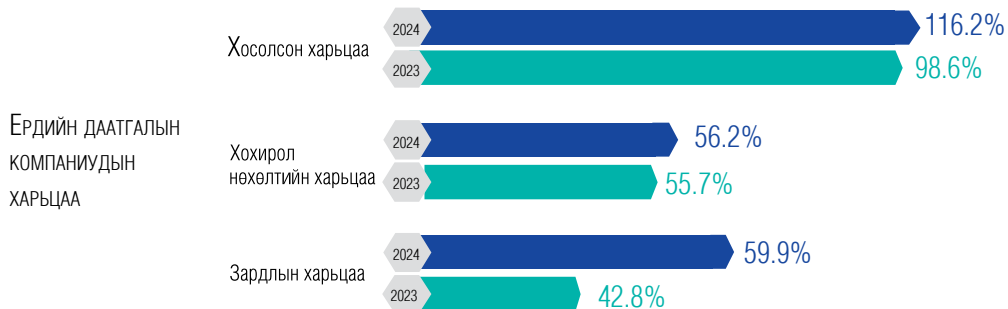
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

ДААТГАЛЫН КОМПАНИУДЫН ЦЭВЭР АШГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

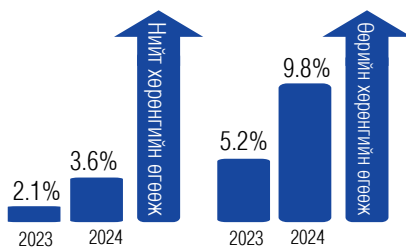
- Даатгалын компаниудын цэвэр ашиг өмнөх оноос 115.6 хувиар өсөж 25.5 тэрбум төгрөгт хүрсэн. Харин 2020 онтой харьцуулахад 21.3 хувиар өссөн байна.
- Татварын дараах цэвэр ашгийн өсөлтийг бүлэглэн авч үзвэл цэвэр ашгийн хэмжээ буурсан 7, 50 хувь хүртэлх өсөлттэй 5, 50–100 хувийн өсөлттэй 1, 100 хувиас дээш өсөлттэй 5 даатгалын компани байна. Тайлант онд Иншүрко, Агис менежмент даатгалын компани үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн.

ГОЛЛОХ ХАРЬЦААНУУД

Ердийн даатгалын компаниудын харьцаа

АШИГТ АЖИЛЛАГААНЫ КОЭФФИЦЕНТ

- Нийт хөрөнгийн өгөөж өмнөх онтой харьцуулахад 1.5 пунктээр өсөж 3.6 хувьд хүрсэн бол өөрийн хөрөнгийн өгөөж 4.6 пунктээр өсөж 9.8 хувьд хүрэв.

- Даатгалын компаниуд нь 11.1 тэрбум төгрөгийг НДШ-д, 3.4 тэрбум төгрөгийг ХХОАТ-т, 6.0 тэрбум төгрөгийг ААНОАТ-т төлж, нийт 20.5 тэрбум төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

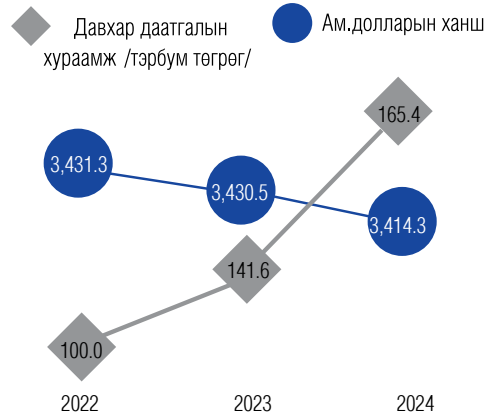
ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛ

- Тайлант онд ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд нийт 165.4 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамжийн 7.7 тэрбум төгрөгийг дотоодын давхар даатгагчдад, үлдсэн 157.7 тэрбум төгрөгийг олон улсын давхар даатгалын компаниудад шилжүүлсэн байна.
- Даатгалын компаниудын гадаад улсад төвлөрүүлсэн давхар даатгалын хураамжийн зардал даатгалын нийт хураамжийн 32.9 хувьтай тэнцэж байна.
- Монгол Улсын даатгалын зах зээлийн тулгамдаж буй асуудлын нэг нь валютын ханшийн эрсдэл юм.

32.9%

Давхар даатгалын хураамжийн нийт хураамжид эзлэх хувь

Давхар даатгалын хураамж

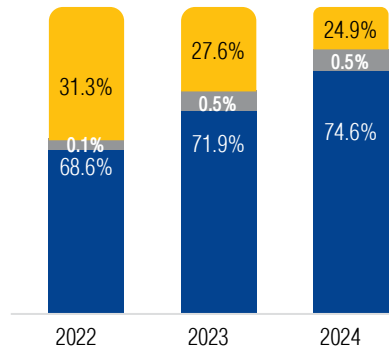

Жич: 1. Давхар даатгалын хураамжийг өссөн дүнгээр тооцсон.
2. Монголбанкны ам.долларын хаалтын ханшийн дунджаар тооцов.

ДААТГАЛЫН КОМПАНИУДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН АНГИЛАЛ /ЭЗЛЭХ ХУВЬ/

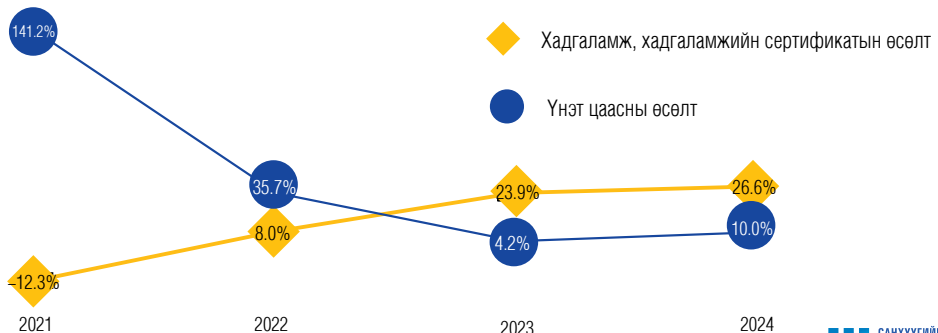
- Хөрөнгийн зах зээл буюу үнэт цаас болон деривативт оруулсан хөрөнгө оруулалтын дүн 101.3 тэрбум төгрөгт хүрч нийт хөрөнгө оруулалтын 24.9 хувийг эзэлж байна. Харин банкны салбарт байршуулсан хөрөнгө оруулалт 303.4 тэрбум төгрөг буюу 74.6 хувийг эзэлж байна.

- Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат
- Хараат ба хамтын хяналттай, охин компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалт
- Үнэт цаас
- Үнэт металл, дериватив

ДААТГАЛЫН КОМПАНИУДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ӨСӨЛТИЙН ХУВЬ

Даатгалын компаниудын үнэт цаас буюу хөрөнгийн зах зээлд оруулсан хөрөнгө оруулалтын өсөлтийн хувь 2021 онд хамгийн өндөр буюу 141.2 хувийн өсөлттэй байна. Харин хадгаламж, хадгаламжийн сертификат буюу банкны салбарт оруулсан хөрөнгө оруулалт өмнөх оноос 2.7 пунктээр өсөж 26.6 хувьд хүрсэн байна.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Даатгалын багц хууль буюу Даатгалын тухай, Даатгалын зуучлалын тухай, Жолоочийн даатгалын тухай хуулийн төслүүдийн үзэл баримтлал шинэчлэн батлагдсан бөгөөд хуулийн төслүүдийг эцэслэн боловсруулж, Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулах, Монгол Улсын Их Хуралд өргөн барих чиглэлээр Сангийн яамтай хамтран ажиллаж байна.
- Даатгалын салбарт мөрдөгдөж буй зохицуулалтыг сайжруулах, олон улсын хөгжлийн чиг хандлагад нийцүүлэх хүрээнд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27–ны өдрийн 632 дугаар тогтоолоор “Даатгалын багц дүрэм”-ийг шинэчлэн баталсан бөгөөд үүнд, Даатгалын багц дүрмийн 1 дүгээр хавсралт “Даатгагч болон даатгалын мэргэжлийн оролцогчид тавигдах шаардлага, дагаж мөрдөх үзүүлэлт”-д дараах голлох өөрчлөлтүүдийг тусгасан. Үүнд:
 1. Мэдээллийн ил тод байдлыг сайжруулах зорилгоор даатгалын хураамжийн орлогын шимтгэлийн хувь хэмжээг нээлттэй, ил тод болгох, ТУЗ-өөс түүний хэмжээг тогтоож, хяналт тавьдаг байх, даатгалын компани даатгалын орлогын шимтгэлийн хувь хэмжээг өөрийн цахим хуудсанд нээлттэй байршуулдаг байх зохицуулалт;
 2. Даатгалын үйл ажиллагаанд цахим болон аливаа дэвшилтэт технологи ашиглахтай холбоотой зохицуулалт;
 3. Даатгалын мэргэжлийн оролцогчид тавигдах шаардлагыг сайжруулах зорилгоор банк-даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаатай холбогдох зохицуулалт;
 4. Ипотекийн зээлдэгчийн даатгалтай холбоотой тулгамдаж буй асуудлыг шийдвэрлэх, тус даатгалын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, даатгуулагчдын эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн даатгалын бүтэээгдэхүүн үйлчилгээг дэмжих зэрэг болно.
- Хилийн бүс дэх Жолоочийн даатгалын тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зохицуулалтыг сайжруулах зорилгоор Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 2012 оны А/23/24 тоот тушаалаар баталсан “Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрөх болон түр хугацаагаар орж ирж байгаа авто тээврийн хэрэгсэл эзэмшигч, өмчлөгчийг жолоочийн даатгалд хамруулах журам”-д 2024 оны 12 дугаар сарын 30–ны өдрийн А/146/499 тоот хамтарсан тушаалаар нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан.
- Даатгалын нөөц сан, хөрөнгө оруулалтын зохицуулалтыг сайжруулах, актуарчийн үйл ажиллагааны стандартыг нэмэгдүүлэх зорилгоор Даатгалын багц дүрмийн 3 дугаар хавсралт “Даатгалын нөөц сан, албан журмын даатгалын сан болон бусад санг бүрдүүлэх, хуваарилах, түүнд хяналт тавих журам”, 8 дугаар хавсралт “Актуарчийн үйл ажиллагаа эрхлэх эрх олгох, актуарын стандарт, үнэлгээ болон актуарчийн хяналт шалгалт хийх, тайлан гаргах журам”, 11 дүгээр хавсралт “Даатгагч болон даатгалын мэргэжлийн оролцогчоос тайлан, мэдээ, өргөдөл гаргах заавар” –ыг тус тус шинэчлэн найруулж төслийг Захиргааны ерөнхий хуульд заасны дагуу олон нийтээс санал авахаар Санхүүгийн зохицуулах хорооны цахим хуудсанд байршуулаад байна.

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

- Монгол Улс, БНСУ–ын хооронд хийгдэж буй эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээртэй холбоотой ажлын хэсэгт Даатгалын газрын холбогдох албан тушаалтан орж, 2 болон 3 дахь удаагийн хэлэлцээрт оролцсон. Мөн хэлэлцээртэй холбоотойгоор даатгалын салбарын оролцогчдоос санал авах чиглэлээр холбогдох мэдээллийг өгч, ажлын хэсгийн гишүүд болон салбарын оролцогчдыг хамруулсан уулзалт зохион байгуулсан. Мөн БНСУ–ын хөрөнгө оруулагч, бизнес эрхлэгч нарт ямар хязгаарлалтууд тавигдах шаардлагатай талаар санал боловсруулж, ажлын хэсэгт тухай бүр хүргүүлж ажилласан. Тус хэлэлцээр байгуулагдсанаар БНСУ–аас оруулах хөрөнгө оруулалтын хэмжээ нэмэгдэхээс гадна, Монгол Улсын даатгалын салбарын мэргэжлийн оролцогчид БНСУ–д ажиллах боломж нэмэгдэх ач холбогдолтой.
- Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэг /GIZ/–ээс хэрэгжүүлж буй “Insuring Small and Medium Enterprises (SME) through Blockchain Technology (ISBC)” төслийн хүрээнд Даатгалын мэргэшлийн институт /СИ/–ээс гаргасан даатгалын 5 номын чанарын орчуулгыг хийж дуусгасан бөгөөд даатгалын салбарын оролцогчид, иргэд, олон нийт дээрх номуудыг ашиглах, даатгалын талаарх мэдлэг, мэдээллийг авах боломжийг бүрдүүлээд байна.

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- Монгол Улсад Даатгалын салбар үүсэж хөгжсөний 90 жилийн ой, “Даатгалын өдөр”–ийг угтан даатгалын салбарын хөрөнгө оруулагч, компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлага болон нийт мэргэжлийн оролцогч нарыг хамруулсан “Даатгал–нийгэм эдийн засгийн дархлаа” сэдэвт форумыг даатгалын мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран 2024 оны 11 дүгээр сарын 21–ний өдөр зохион байгуулсан. Тус форумар Даатгалын салбарын нийгэм, эдийн засгийн эерэг нөлөөг нэмэгдүүлэх, даатгалын салбар дахь алдаа оноо, тулгамдаж буй асуудлын талаар нээлттэй хэлэлцүүлэг өрнүүлж, богино болон дунд хугацааны зохицуулалтын болон зах зээлийн хөгжлийн зорилтуудаа тодорхойлж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, үр дүнг дараагийн хэлэлцүүлгээр хэлэлцэхээр тогтсон.
- Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 2 дугаар тогтоолоор баталсан “Даатгалын багц дүрэм”–ийг шинэчлэн батлах, мөн Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 2012 оны А/23/24 тоот тушаалаар баталсан “Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрөх болон түр хугацаагаар орж ирж байгаа авто тээврийн хэрэгсэл эзэмшигч, өмчлөгчийг жолоочийн даатгалд хамруулах журам”–д нэмэлт, өөрчлөлт оруулахтай холбоотойгоор салбарын оролцогчдыг оролцуулсан хэлэлцүүлгийг 2024 оны 10 дугаар сарын 08–ны өдөр зохион байгуулсан.
- 2024 оны 11 дүгээр сарын 12–ны өдөр Даатгалын бодлогын зөвлөлийн хурлыг зохион байгуулсны дагуу тус зөвлөлөөс даатгалын салбарын зохистой үйл ажиллагааг дэмжих, салбарын оролцогчдын дунд “Хэрэглэгчдэд шударгаар үйлчлэх” /Fair treatment of customer/ зарчмыг хөгжүүлэх, хэвшүүлэх талаар болон тогтвортой хөгжлийн зорилтын хүрээнд зөвлөмж гаргахаар шийдвэрлэж, зөвлөмжийг даатгалын байгууллагуудад хүргүүлсэн.

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Нийт хөрөнгө

7.1 их наяд
төгрөг

Хөрөнгийн өсөлт

52.5%

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Харилцагч

5.4 сая

Дундаж зээлийн хэмжээ

2.5 сая төгрөг

Хүртээмжтэй байдал

Зээлийн ББСБ

88.8%

Зөвхөн гадаад валютын
арилжааны ББСБ

10.6%

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Нийт орлого

1,828.2

тэрбум төгрөг

Улсын төсөвт
төвлөрүүлсэн
татвар, НДШ

175.7

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Z индекс

17.4

Чанаргүй зээлийн нийт
зээлд эзлэх хувь

6.1%

Бодлого зохицуулалт

ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

2024 оны байдлаар СЗХ-оос олгосон тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр 573 банк бус санхүүгийн байгууллага (ББСБ) үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд өмнөх онтой харьцуулахад 8.3 хувиар өссөн байна.

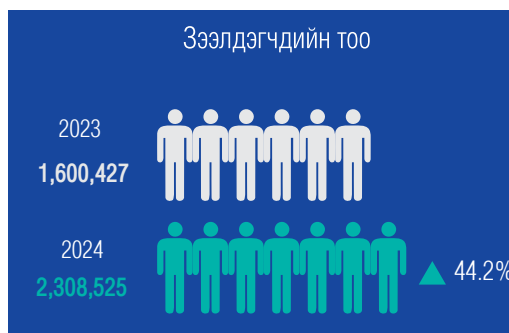
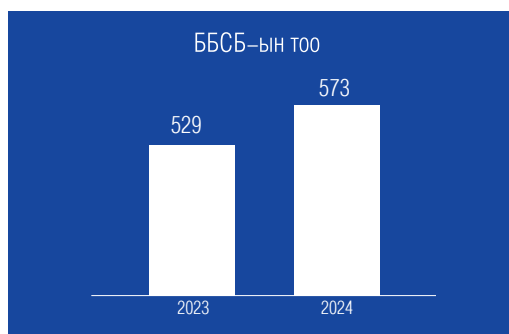

ББСБ-уудын 4.9 хувь нь гадаадын, 95.1 хувь нь үндэсний хөрөнгө оруулалттай байна.

ББСБ-УУДЫН НИЙТ ХӨРӨНГӨ

ББСБ-уудын нийт хөрөнгийн хэмжээ 7.1 их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оноос 2,455.1 тэрбум төгрөгөөр буюу 52.5 хувиар, 2020 оноос 3.6 дахин өсжээ.

ББСБ-уудын активын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

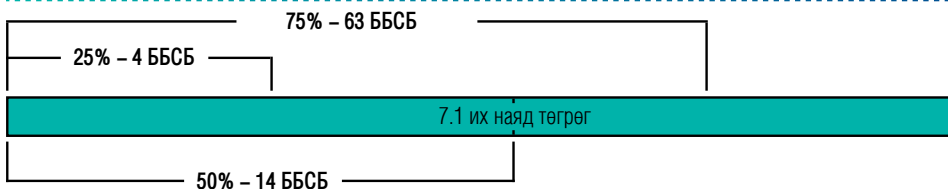
САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,808.6	95.5%	
Мөнгө ба түүнтэй адилгах хөрөнгө	825.7	11.6%	
Хөрөнгө оруулалт	68.3	1.0%	
Зээл /цэврээр/	5,703.6	80.0%	
Факторингийн тооцооны авлага (цэврээр)	54.3	0.7%	
Үүсмэл санхүүгийн хөрөнгө	0.6	0.0%	
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	156.1	2.2%	
САНХҮҮГИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	318.7	4.5%	
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	7,127.3	100.0%	

- ББСБ-ын салбарын нийт хөрөнгө 7.1 их наяд төгрөгт хүрсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 52.5 хувиар буюу 2.5 их наяд төгрөгөөр өсжээ. Үүнд зээлийн 84.5 хувийн өсөлт нөлөөлжээ.

ББСБ-уудын пассивын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	3,456.0	48.5%	
САНХҮҮГИЙН ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	3,262.0	45.8%	
Итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэр	1,189.0	16.7%	
Банк, санхүүгийн байгууллагаас татсан эх үүсвэр	1,240.5	17.4%	
Бусад эх үүсвэр	597.6	8.4%	
Үүсмэл санхүүгийн өр төлбөр	0.5	0.0%	
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	233.1	3.3%	
Хоёрдогч өглөг	1.3	0.0%	
Давуу эрхийн хувьцаа (өр төлбөр)	-	0.0%	
САНХҮҮГИЙН БУС ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	194.0	2.7%	
ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,671.3	51.5%	
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө	1,790.4	25.1%	
Нэмж төлөгдсөн капитал	87.5	1.2%	
Халаасны хувьцаа	2.6	0.0%	
Үндсэн хөрөнгө, биет бус хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	5.3	0.1%	
Хуримтлагдсан ашиг, алдагдал	1,706.3	23.9%	
Бусад өмч	84.4	1.2%	
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	7,127.3	100.0%	

- Салбарын өр төлбөр ба өөрийн хөрөнгө нь өмнөх оноос 52.5 хувиар буюу 2.5 их наяд төгрөгөөр өссөн. Үүний 62.3 хувь нь өр төлбөрийн өсөлт, 37.7 хувь нь өөрийн хөрөнгийн өсөлт болно.
- Өмнөх онтой харьцуулахад итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэр 82.4 хувиар, банк, санхүүгийн байгууллагаас татсан эх үүсвэр 2.1 дахин, ББСБ-аас гаргасан өрийн бичиг 71.4 хувиар тус тус өссөн байна.

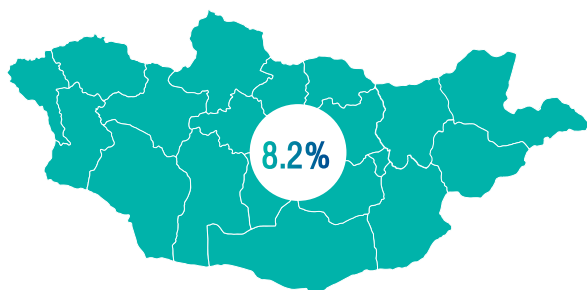
	ББСБ–ын тоо		Нийт хөрөнгө		Нийт зээл		Зээлийн багцад эзлэх чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	Харилцагчдын тоо	
	Тоо	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%		Тоо	%
Топ 25 %	4	0.7%	1,736.3	24.4%	1,441.3	25.1%	1.1%	307,721	5.7%
Топ 50 %	16	2.4%	3,527.9	49.5%	2,950.0	51.3%	2.1%	1,399,880	26.0%
Топ 75 %	63	11.0%	5,347.5	75.0%	4,462.3	77.6%	3.9%	4,969,138	92.1%
САЛБАРЫН НИЙТ	573	100.0%	7,127.3	100.0%	5,750.4	100.0%	6.1%	5,393,028	100.0%

Банк бус санхүүгийн зах зээлийн нийт хөрөнгийн 25, 50 болон 75 хувийг бүрдүүлж буй ББСБ–уудын салбарын нийт зээлийн үлдэгдлийн 25.1, 51.3, болон 77.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

Нийт хөрөнгө болон нийт зээлийн үлдэгдлийн эзлэх хувь ойролцоо хэдий ч нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь харгалзан 1.1, 2.1 болон 3.9 хувьтай байна. Өөрөөр хэлбэл салбарт эзлэх хувь өндөртэй ББСБ–уудын зээлийн чанар салбарын дундажтай харьцуулахад дунджаас доогуур байна.

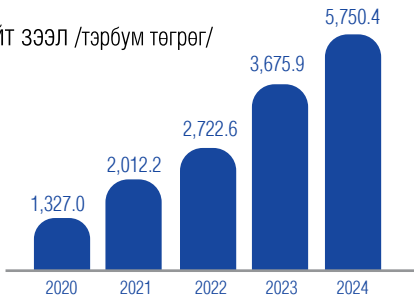
	ББСБ–ын тоо	Нийт хөрөнгө		Нийт зээл		Харилцагчдын тоо	
		Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Тоо	%
Дотоодын хөрөнгө оруулалт бүхий	545	6,189.2	86.8%	5,028.4	87.4%	5,195,674	96.3%
Гадаадын хөрөнгө оруулалт бүхий	28	938.1	13.2%	722.0	12.6%	197,354	3.7%

Гадаадын хөрөнгө оруулалттай ББСБ–уудын 42.9 хувь буюу 12 нь Япон, 25.0 хувь буюу 7 нь БНСУ, 7.1 хувь буюу 2 нь АНУ, 10.7 хувь буюу 3 нь БНХАУ үлдсэн нь Их Британи, Канад, Малайз, Сичелл зэрэг бусад улсын хөрөнгө оруулалттай байна. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай ББСБ–уудын хувьд салбарын нийт хөрөнгийн 13.2 хувийг эзэмшдэг бөгөөд нийт харилцагчдын 3.7 хувьд үйлчилгээ үзүүлдэг болно.

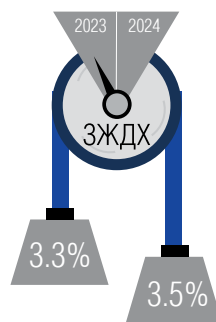

ББСБ–уудын нийт хөрөнгө Монгол Улсын ДНБ–ий 8.2 хувьтай тэнцэхүйц хэмжээнд байна.

Нийт зээл /тэрбум төгрөг/

Зээлийн хүү: ББСБ-уудын олгосон зээлийн жигнэсэн дундаж хүү сарын 3.5 хувь болж өмнөх оноос 0.2 пунктээр өссөн байна.

НИЙТ ЗЭЭЛ

Салбарын нийт зээлийн хэмжээ 5,750.4 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 56.4 хувиар буюу 2,074.5 тэрбум төгрөгөөр, 2020 оноос 4.3 дахин буюу 4.4 их наяд төгрөгөөр өссөн дүнтэй байна.

ХЭВИЙН

90.8%

+1.1%

ХУГАЦАА ХЭТЭРСЭН

3.1%

-0.2%

ЧАНАРГҮЙ

6.1%

-0.9%

12.2 их наяд төгрөг | Олгосон зээл

Төлөгдсөн зээл | 10.1 их наяд төгрөг

Бөөний болон жижиглэн худалдаа

6.8%

6.1%

Барилга

2.4%

2.4%

Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа

1.8%

1.9%

Машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ

1.8%

1.6%

Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ

1.2%

1.5%

Байр сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйлчилгээ

1.0%

1.2%

Уул, уурхайн олборлолт

0.7%

0.7%

Бусад

84.3%

84.6%

ИРГЭН

90.5%

93.6%

93.3%

ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД

9.5%

6.4%

6.7%

ЗЭЭЛИЙН ҮЛДЭГДЭЛ

ОЛГОСОН ЗЭЭЛ

ТӨЛӨГДСӨН ЗЭЭЛ

Нийт зээлийн үлдэгдлийн 90.5 хувь нь иргэнд, 9.5 хувь нь хуулийн этгээдэд олгосон зээл эзэлж байна.

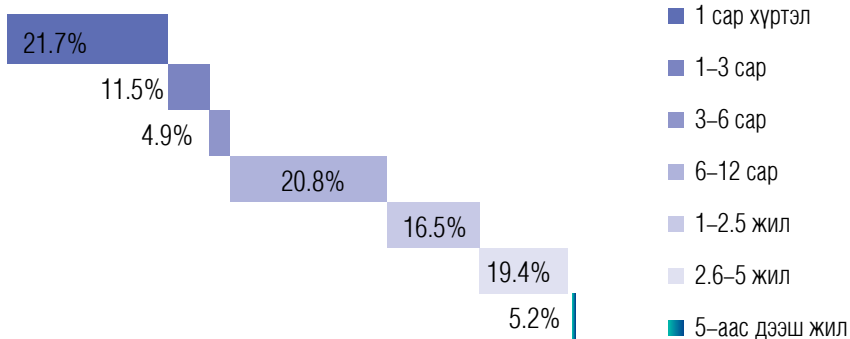
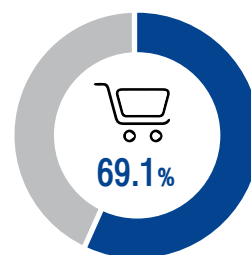

Олгосон зээл

Төлөгдсөн зээл

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ЗЭЭЛ

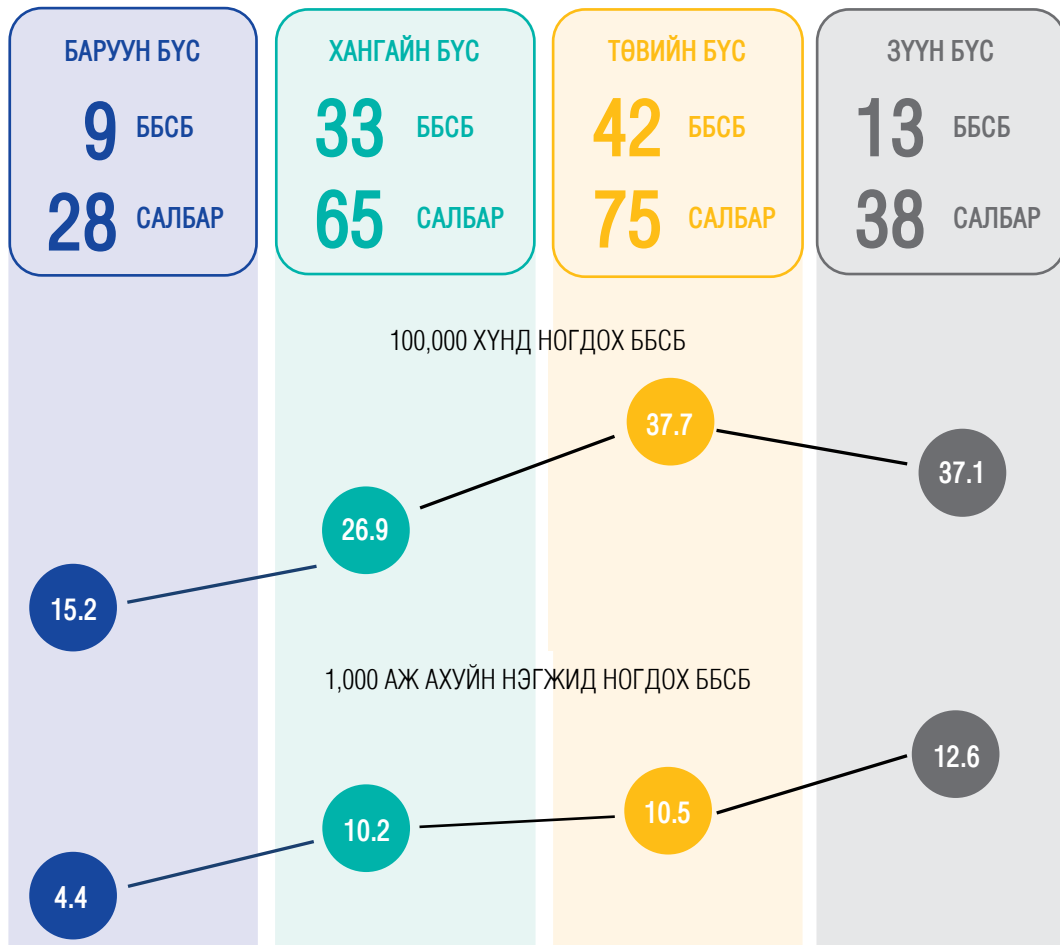
Нийт олгосон зээлийн 69.6 хувь, төлөгдсөн зээлийн 69.1 хувийг хэрэглээний зориулалттай зээл бүрдүүлж байна.

ББСБ-ын салбарын олгосон зээлийн 21.7 хувийг 1 сар хүртэлх, 20.8 хувийг 6-12 сарын, 19.4 хувийг 2.6-5 жилийн, 16.5 хувийг 1-2.5 жилийн хугацаатай зээл бүрдүүлж байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

Тайлант онд Улсын хэмжээнд 573 ББСБ болон тэдгээрийн 521 салбар банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхэлж байна. ББСБ-уудын байршлыг зураглалаар харуулбал дийлэнх буюу 83.1 хувь нь Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байна.

*Монгол Улсын 2024 оны нийт хүн амын урьдчилсан тооцоог ҮСХ-ноос эрхлэн гаргасан Хүн амын 2015–2045 оны шинэчилсэн хэтийн тооцооны тайлангаас нягтлан үзэж "А" хувилбараар гаргасан хүн амыг сонгож нягтралыг гаргасан болно.

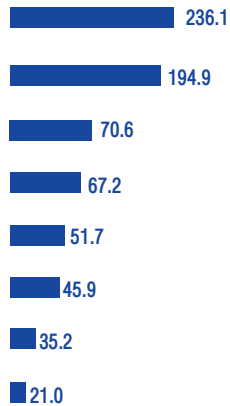
Олон улсын санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг (AFI)-ийн улс орнуудад санхүүгийн хүртээмжийг үнэлэх үндсэн индикаторуудыг ашиглан салбарын хүртээмжтэй байдлыг тооцвол:

12 аймагт 3 буюу түүнээс дээш тооны ББСБ ажиллаж байгаа нь орон нутагт үйл ажиллагаа эрхэлж буй нийт ББСБ-ын 57.1 хувийг эзэлж байна.

1,000 хүн аж ахуй нэгжид ногдох

100,000 хүн амд ногдох

Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа эрхэлж буй 457 ББСБ-ын 33.0 хувь нь Сүхбаатар, 27.3 хувь нь Чингэлтэй, 13.9 хувь нь Баянгол, 11.7 хувь нь Баянзүрх, 12.0 хувь нь Хан-Уул, 1.9 хувь нь Сонгинохайрхан, 0.2 хувь нь Багануур дүүрэгт байршилтай байна.

ББСБ-УУДЫН ХҮРТЭЭМЖ, ГАЗАРЗҮЙН БАЙРШЛААР

- Монгол Улсын хэмжээнд 18–64 насны 100,000 иргэнд 53.7 ББСБ, 1,000 аж ахуйн нэгжид 10.1 ББСБ ногдож байна.
- Орон нутгийн хэмжээнд уг харьцаанууд нь 28.7, 9.1 байгаа бөгөөд бүс нутгийн хувьд Төвийн бүс 100,000 иргэнд 37.7 ББСБ, зүүн бүс 1,000 аж ахуй нэгжид 12.6 ББСБ ногдох хүртээмжээр тэргүүлж байна.
- Улаанбаатар хотын хувьд 100,000 иргэнд 80.7 ББСБ, 1,000 аж ахуйн нэгжид 10.5 ББСБ ногдож байгаа нь орон нутгаас хүртээмж сайтай байна.

Улсын хэмжээнд
100,000 хүнд

54
ББСБ

1,000 аж
ахуйн нэгжид

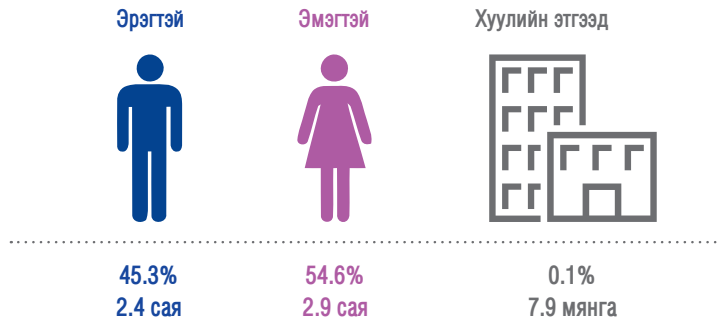
10
ББСБ

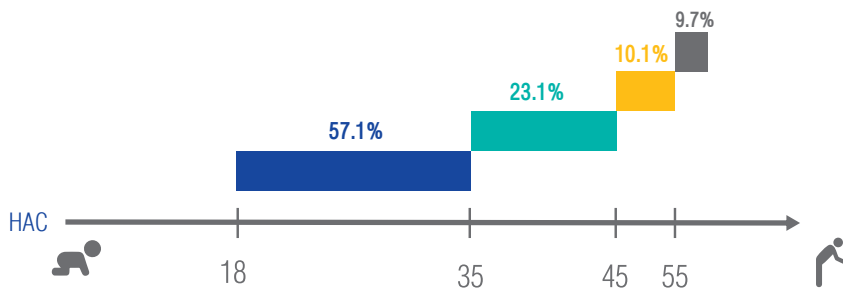
- Монгол Улсын хэмжээнд ББСБ-аас нэг зээлдэгч дунджаар 2.5 сая төгрөгийн зээл авсан бол орон нутагт энэхүү үзүүлэлт 1.5 сая төгрөг, Улаанбаатар хотын хувьд 2.5 сая төгрөг байна.
- Уг үзүүлэлт өмнөх онд улсын хэмжээнд 2.3 сая төгрөг байсан нь тайлант онд 6.9 хувиар өсжээ.

ДУНДАЖ ЗЭЭЛ

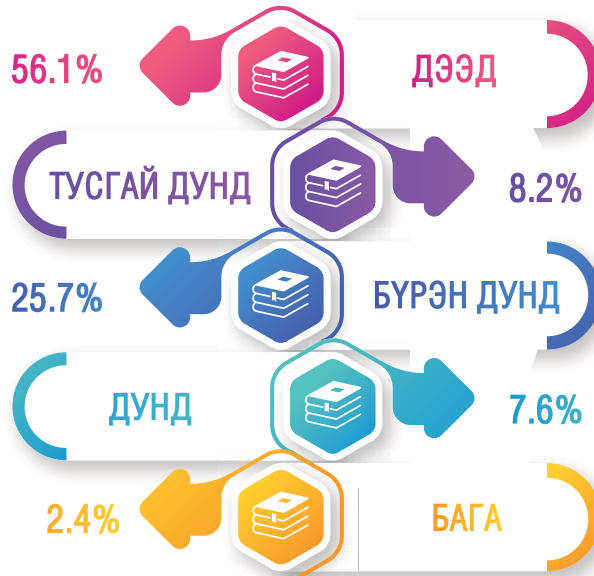
ББСБ-ын харилцагчид

ББСБ-ын зээлдэгчид /насны бүлгээр/

ББСБ-ын зээлдэгчид /боловсролын түвшингээр/

ББСБ-ын ажилчид

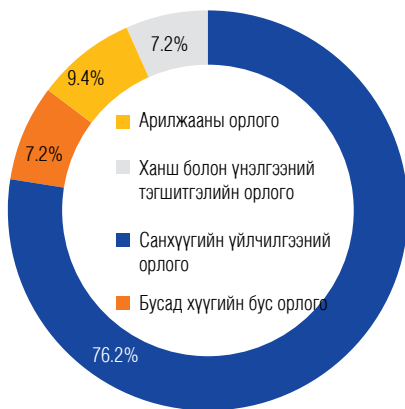
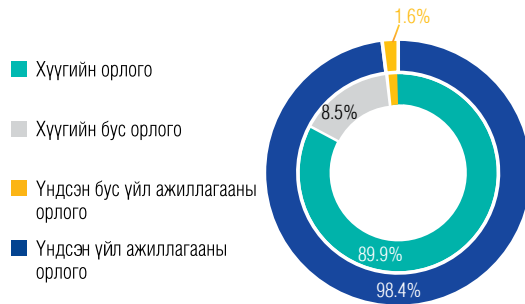
БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ББСБ-ЫН ТОО, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРЛӨӨР /ДАВХАРДСАН ТООГООР/

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО

Тайлант онд ББСБ-уудын нийт орлого 1,828.2 тэрбум төгрөгт хүрэв. Үүнээс 98.4 хувийг үндсэн үйл ажиллагааны орлого болох 89.9 хувь буюу 1,644.1 тэрбум төгрөгийн хүүгийн орлого, 8.5 хувь нь буюу 154.5 тэрбум төгрөгийн хүүгийн бус орлого бүрдүүлж байна.

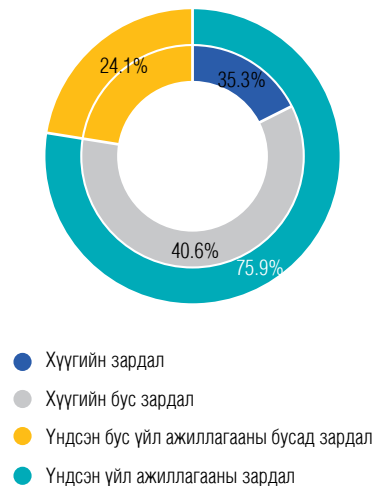

ХҮҮГИЙН БУС ОРЛОГЫН ЗАДАРГАА

- Хүүгийн бус орлогын 76.2 хувийг үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого, 9.4 хувийг арилжааны орлого, 7.2 хувийг ханш, үнэлгээний тэгшигтгэлийн орлого, 7.2 хувийг бусад хүүгийн бус орлого бүрдүүлж байна.

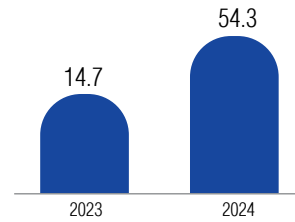
БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ

- Зардал 1,130.3 тэрбум төгрөг байгаагийн 75.9 хувийг үндсэн үйл ажиллагааны зардал болох хүүгийн болон хүүгийн бус зардал эзэлж байна. Үндсэн үйл ажиллагааны зардлын 40.6 хувь буюу 459.0 тэрбум төгрөгийг хүүгийн бус зардал, 35.3 хувь буюу 398.8 тэрбум төгрөгийг хүүгийн зардал бүрдүүлж байна.

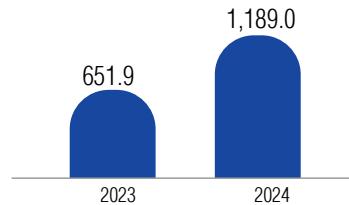
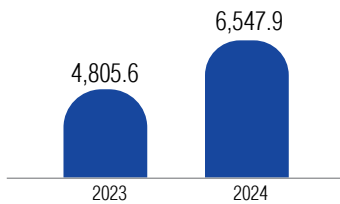

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний эрсдэлтэй холбоотой гарах зардал буюу болзошгүй эрсдэлийн зардал 114.5 тэрбум төгрөг ба үүний 94.5 хувийг зээлийн эрсдэлийн зардал, 2.2 хувийг авлагын эрсдэлийн сангийн зардал, 1.8 хувийг өмчлөх бусад хөрөнгийн эрсдэлийн сангийн зардал, 0.6 хувийг банк, санхүүгийн байгууллагуудад байршуулсан хөрөнгийн эрсдэлийн сангийн зардал, 0.1 хувийг факторингийн тооцооны авлагын эрсдэлийн сангийн зардал, 0.8 хувийг бусад хөрөнгийн эрсдэлийн сангийн зардал тус тус эзэлж байна.

- СЗХ–нд факторингийн үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй 59 банк болон ББСБ–ууд байна. Үүнээс ББСБ–ууд нь нийт 54.3 тэрбум төгрөгийн факторингийн тооцооны авлагатай байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 3.7 дахин өсжээ

Факторингийн үйлчилгээний цэвэр авлага
/тэрбум төгрөг/

- Салбарын хэмжээнд 91 ББСБ итгэлцлийн үйлчилгээ эрхэлж байгаа ба эх үүсвэр 1,189.0 тэрбум төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 82.4 хувиар өсжээ.

Итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэр
/тэрбум төгрөг/Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний орлого
/сая төгрөг/

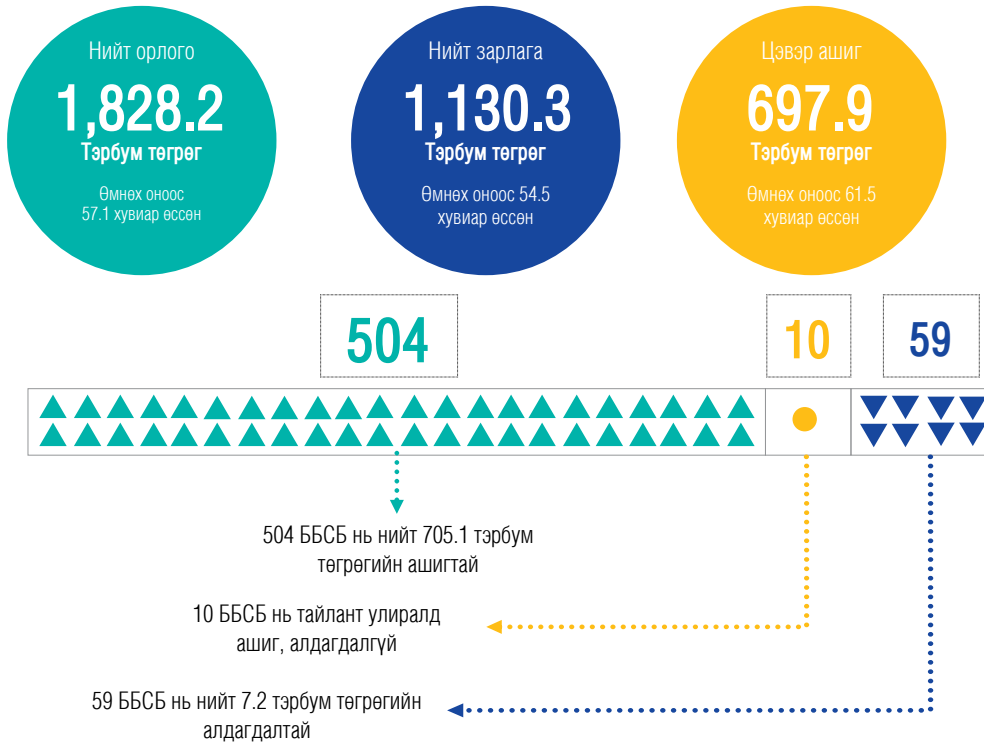
- Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй 54 ББСБ байна
- Үүний 12 ББСБ нь мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээнээс 6.5 тэрбум төгрөгийн орлого олсон нь өмнөх оноос 1.7 тэрбум төгрөгөөр өссөн үзүүлэлт юм.

ХУДАЛДСАН, ХУДАЛДАН АВСАН ВАЛЮТЫН МЭДЭЭ

ББСБ–ууд 1,353.9 тэрбум төгрөгийн валют худалдан авч, 1,340.5 тэрбум төгрөгийн валютыг худалдсан байна. Худалдаж авсан валютын 52.5 хувийг, худалдсан валютын 51.8 хувийг АНУ–ын доллар бүрдүүлж байна.

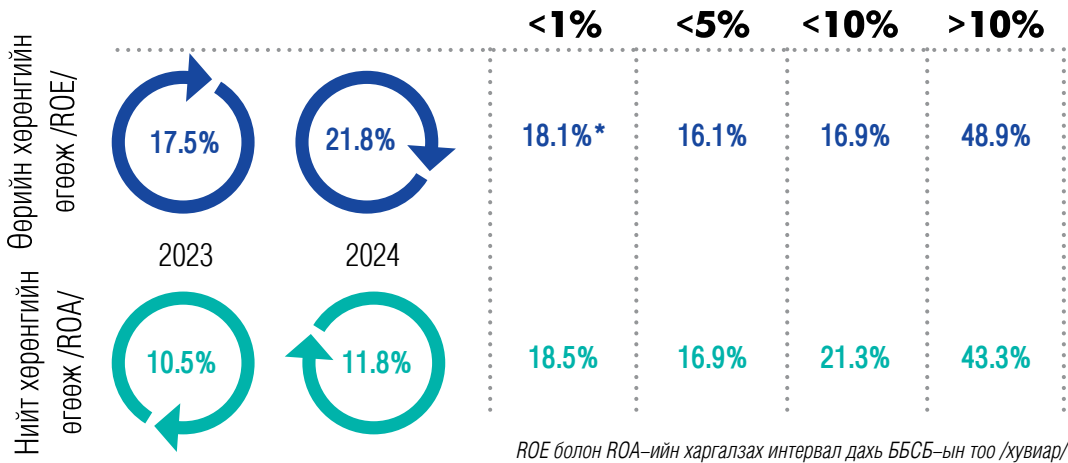
ВАЛЮТЫН НЭР	Худалдаж авсан	Худалдсан
	Дүн /тэрбум төгрөг/	Дүн /тэрбум төгрөг/
АНУ–ЫН ДОЛЛАР	710.5	693.9
БНХАУ–ЫН ЮАНЬ	431.7	436.3
ОХУ–ЫН РУБЛЬ	111.8	107.5
ЕВРО	50.8	54.9
БНСУ–ЫН ВОН	24.6	24.7
ЯПОНЫ ИЕН	17.1	16.1
БУСАД	7.4	7.1

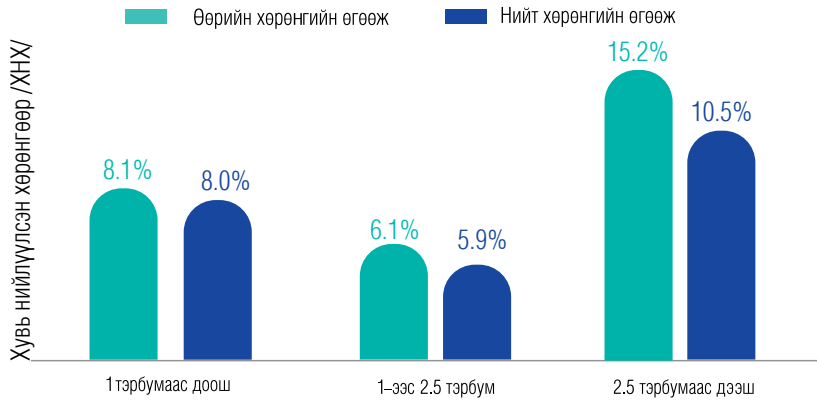
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

НИЙТ БОЛОН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖИЙН ТАРХАЛТ

Тайлант онд ББСБ–уудын нийт хөрөнгийн өгөөж 21.8 хувьд хүрч өмнөх оноос 4.3 пунктээр, өөрийн хөрөнгийн өгөөж 11.8 хувьд хүрч өмнөх оноос 1.3 пунктээр тус тус өссөн байна. Нийт ББСБ–ын 18.1 хувь нь 1 хувиас доош өөрийн хөрөнгийн өгөөжтэй, 16.1 хувь нь 1–5 хувийн өөрийн хөрөнгийн өгөөжтэй, 16.9 хувь нь 5–10 хувийн өөрийн хөрөнгийн өгөөжтэй, 48.9 хувь нь 10 хувиас дээш өөрийн хөрөнгийн өгөөжтэй ажиллалаа. Нийт хөрөнгийн өгөөжийн хувьд холбогдох утгууд нь харгалзан 18.5, 16.9, 21.3, 43.3 хувь байна.

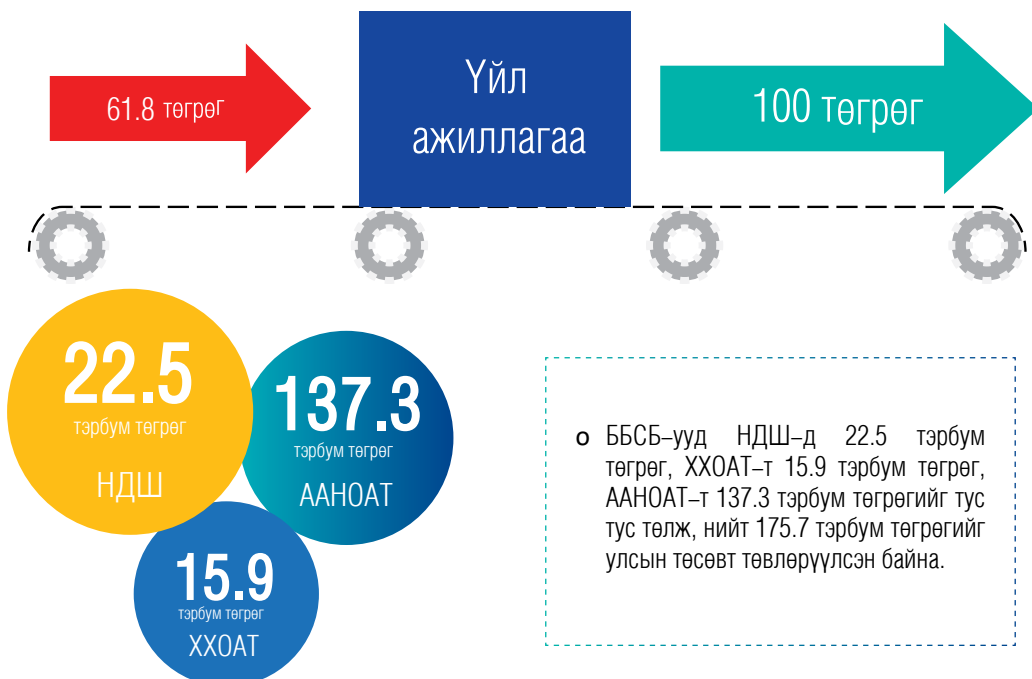

НИЙТ БОЛОН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖИЙН ХАРЬЦАА /ХНХ-ИЙН АНГИЛЛААР/

ББСБ-уудын нийт болон өөрийн хөрөнгийн өгөөжийг ХНХ-ийн ангиллаар харахад 1.0 тэрбум төгрөгөөс доош ХНХ-тэй ББСБ-уудын тал хувь нь 8.0 хувиас бага, 1-2.5 тэрбум төгрөгийн ХНХ-тэй ББСБ-уудын тал хувь нь 5.9 хувиас бага, 2.5 тэрбум төгрөгөөс дээш ХНХ-тэй ББСБ-уудын тал хувь нь 10.5 хувиас бага нийт хөрөнгийн өгөөжтэй байна. Өөрийн хөрөнгийн өгөөжийн хувьд холбогдох утгууд нь харгалзан 8.1, 6.1 болон 15.2 хувьтай байна.

ЗАРДАЛ, ОРЛОГЫН ХАРЬЦАА

ББСБ-ууд нэг төгрөгийн орлого олохын тулд дунджаар хэдэн төгрөгийн зардал гаргаж буйг тооцоход зардал, орлогын харьцаа 61.8 хувь гарсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 1.0 пунктээр буурчээ. Өөрөөр хэлбэл ББСБ-ууд 100 төгрөгийн орлого олохын тулд дунджаар 61.8 төгрөгийн зардал гаргаж байна

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

- o AFI-с санхүүгийн хүртээмж болон санхүүгийн тогтвортой байдлыг тодорхойлох зөвлөмж зааврын дагуу ББСБ-уудын дараах 4 үзүүлэлтийг тооцож байна. Үүнд:

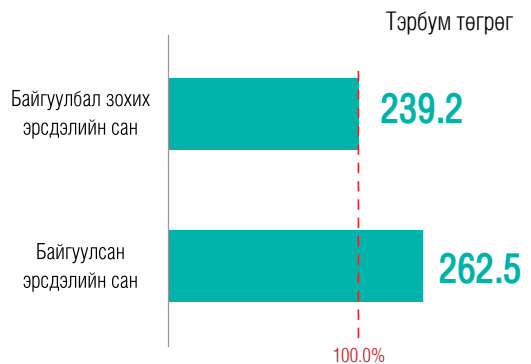

ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН САНГИЙН ХАРЬЦАА

Уг харьцаа 109.7 хувь гарч байгуулбал зохих эрсдэлийн санг бүрдүүлж чадсан нь эрсдэлийг мөн хувиар нөхөх чадамжтайг харуулжээ.

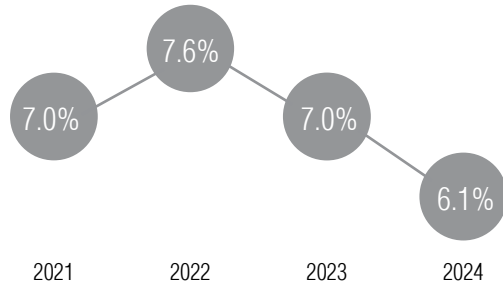
Энэ нь өмнөх оноос 2.1 нэгжээр өссөн үзүүлэлт юм.

109.7%

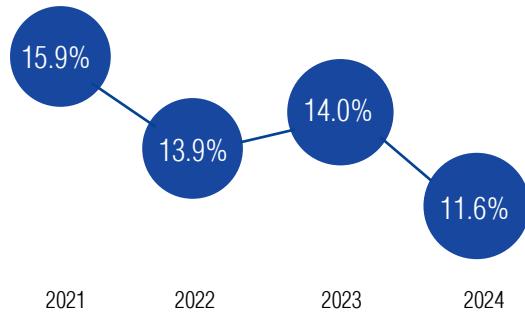
ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛ

Чанаргүй зээлийн хэмжээ 351.0 тэрбум төгрөгт хүрч чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь 6.1 хувь болжээ. Энэ нь өмнөх оноос 0.9 пунктээр буурсан байна.

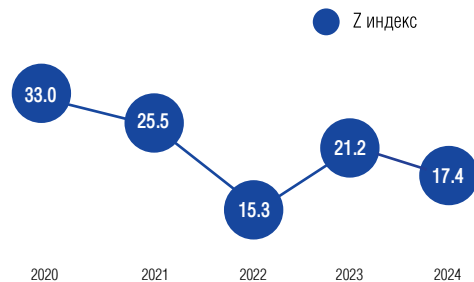
ХӨРВӨХ ЧАДВАРТАЙ ХӨРӨНГИЙН ХАРЬЦАА

Уг харьцаа 11.6 хувь болж өмнөх оноос 2.4 пунктээр буурсан байна.

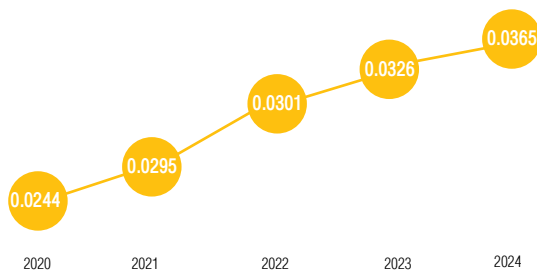

Z ИНДЕКС

Z индекс нь ББСБ-ын дампуурах магадлалыг харуулдаг ба нийт хөрөнгийн өгөөж болон өөрийн хөрөнгийн харьцааны нийлбэрийг нийт хөрөнгийн өгөөжийн хэлбэлзэлд харьцуулж тооцдог. Z индексийн утга ашигт ажиллагаа болон өөрийн хөрөнгийн хөшүүрэг өндөр байх үед их гарах ба өгөөжийн хэлбэлзэл ихтэй үед буюу орлогын тодорхойгүй байдал их үед бага гарна. Өөрөөр хэлбэл индексийн их утга нь эрсдэл багатай, тогтвортой байдлыг илэрхийлдэг. Тайлант оны байдлаар банк бус санхүүгийн салбарын Z индекс өмнөх оноос 3.8 нэгжээр буурч 17.4 боллоо.

● Нийт хөрөнгийн өгөөжийн стандарт хазайлт

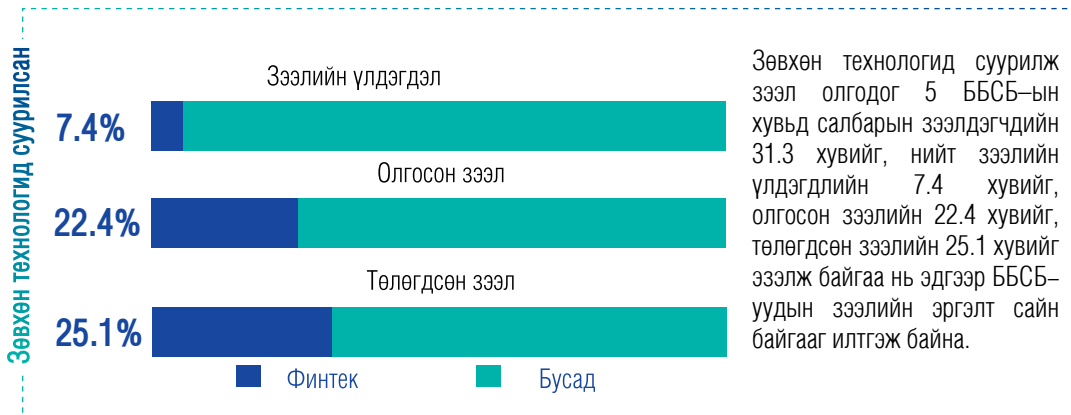
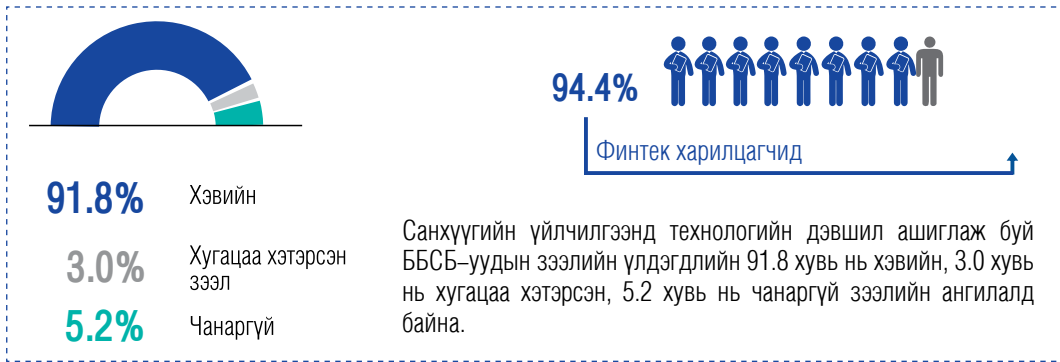
СТАНДАРТ ХАЗАЙЛТ

Нийт хөрөнгийн өгөөжийн стандарт хазайлтыг сүүлийн 4 улирлын өгөөж дээр суурилан тооцдог. Стандарт хазайлт гэдэг нь өгөгдлүүд дундаж хэмжээнээс хэр зэрэг өөрчлөлттэй байгааг тодорхойлдог статистик үзүүлэлт юм. Стандарт хазайлтын утга их байх нь өгөөж хэлбэлзэл ихтэйг илэрхийлдэг бол бага утга нь өгөөж хэлбэлзэл багатай, тогтвортой байгааг илэрхийлнэ. Тайлант онд уг утга нь 0.0365 болж өмнөх оноос 0.0039-өөр өссөн байна.

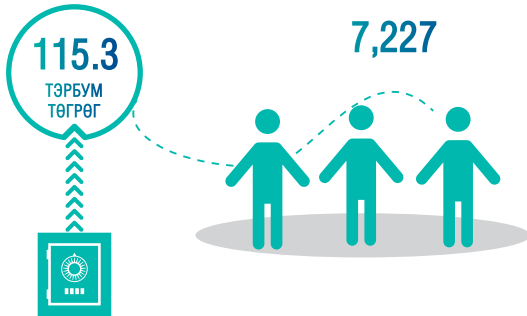
ФИНТЕК

	Нийт зээл		Зээлдэгчийн тоо		1 зээлдэгчид ногдох дундаж зээлийн хэмжээ /мян. төгрөг/
	Хэмжээ /тэрбум төгрөг/	Эзлэх хувь	Тоо	Эзлэх хувь	
Финтек	1,349.9	23.5%	1,749,538	75.8%	771.6
Уламжлалт	4,400.5	76.5%	558,987	24.2%	7,872.3
НИЙТ	5,750.4	100.0%	2,308.5	100.0%	2,490.9

- Тайлант онд ББСБ-ын салбарын нийт харилцагчдын 94.4 хувь нь финтек харилцагчид, нийт зээлдэгчдийн 75.8 хувь нь финтек зээлийн үйлчилгээнд хамрагджээ.
- Финтек зээлдэгчдийн 31.3 хувь нь зөвхөн гар утсаараа дамжуулан зээл авсан байна.

НОГООН ЗЭЭЛ

Ногоон зээлийн үлдэгдэл: Тайлант онд 7,227 зээлдэгчийн 12 нэр төрлийн ногоон зээлд 115.3 тэрбум төгрөгийн зээл олгосон нь салбарын нийт зээлийн үлдэгдлийн 2.0 хувийг эзэлж байна.

	Ногоон зээл (хувиар)	Зээлдэгчдийн Тоо	Нийт зээлийн үлдэгдэл /сая төгрөг/
Эрчим хүчний хангамж, дэд бүтэц	5.7%	3,073	6,616.0
Эрчим хүчний үр ашиг	1.9%	71	2,246.6
Тогтвортой хот төлөвлөлт ба барилга	19.4%	907	22,384.3
Бохирдлыг бууруулах ба сэргийлэх	0.1%	1	111.6
Тогтвортой ус, хог хаягдал	0.6%	4	725.7
Тогтвортой хөдөө аж, ахуй	5.8%	425	6,665.8
Тогтвортой газар ашиглалт ба биологийн олон янз байдал	0.5%	8	617.6
Нүүрс хүчлийн хийн ялгарал багатай тээвэр	55.4%	2,724	63,821.7
Мэдээлэл, харилцаа холбоо, технологи	0.0%	1	3.4
Эрүүл мэнд	0.5%	6	621.9
Боловсрол, Соёл	2.6%	4	2,969.4
Хүртээмжтэй дэд бүтэц	7.4%	3	8,480.6

ХЭВИЙН
97.7%

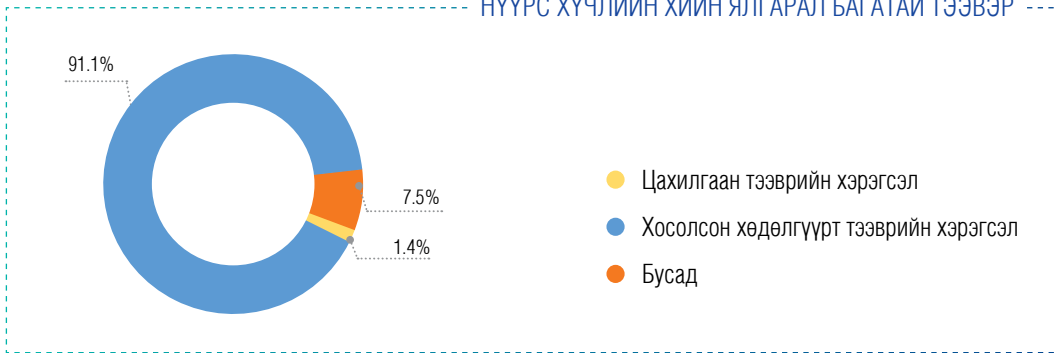

ХУГАЦАА ХЭТЭРСЭН
1.5%

ЧАНАРГҮЙ
0.8%

НҮҮРС ХҮЧЛИЙН ХИЙН ЯЛГАРАЛ БАГАТАЙ ТЭЭВЭР

ТАЙЛАНТ ОНД ОЛГОСОН ЗЭЭЛ

Төрөл	Олгосон зээлийн дүн (сая төгрөг)	Зээл олгосон зээлдэгчдийн тоо
1. Эрчим хүчний хангамж, дэд бүтэц	31,072.37	13,335
2. Эрчим хүчний үр ашиг	1,728.68	53
3. Тогтвортой хот төлөвлөлт ба барилга	9,616.76	267
4. Бохирдлыг бууруулах ба сэргийлэх	36.40	2
5. Тогтвортой ус, хог хаягдал	721.70	3
6. Тогтвортой хөдөө аж, ахуй	955.60	7
7. Тогтвортой газар ашиглалт ба биологийн олон янз байдал	348.50	4
8. Нүүрс хүчлийн хийн ялгарал багатай тээвэр	69,327.92	2,954
9. Мэдээлэл, харилцаа холбоо, технологи	3.36	1
10. Эрүүл мэнд	333.80	4
11. Боловсрол, Соёл	135.00	3
Нийт	114,280.09	16,633

Олгосон зээл: Нэр бүхий 31 ББСБ 11 нэр төрлийн ногоон бүтээгдэхүүнд 114.3 тэрбум төгрөгийн зээл олгожээ.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ОРЧИН

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 11 дүгээр сарын 25–ны өдрийн “Журам батлах тухай” 555 дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар “Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны болон зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тооцож, хяналт тавих журам”–ыг, хоёрдугаар хавсралтаар “Банк бус санхүүгийн байгууллагын хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, хорогдуулах, хувьцааг худалдах, шилжүүлэхэд мөрдөх журам”–ыг, гуравдугаар хавсралтаар “Банк бус санхүүгийн байгууллагын хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг үе шаттай нэмэгдүүлэх хуваарь”–ийг шинэчлэн баталсныг, мөн өдрийн 556 дугаар тогтоолоор Санхүүгийн зохицуулах хорооны 160 дугаар тогтоолоор баталсан “Банк бус санхүүгийн зээлийн үйл ажиллагааны журам”–д нэмэлт өөрчлөлт оруулсныг тус тус Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд 2024 оны 12 дугаар сарын 16–ны өдрийн 6996 дугаарт бүртгэснийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны цахим www.frc.mn цахим хуудсанд болон Хууль зүйн үндэсний хүрээлэнгийн эрхлэн хөтөлдөг www.legalinfo.mn цахим хуудсанд тус тус байршуулсан болно.

Дээрх тогтоолоор батлагдсан захиргааны хэм хэмжээний актуудын зохицуулалтаар дараах харилцааг зохицуулсан. Үүнд:

- “Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны болон зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тооцож, хяналт тавих журам”–аар банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааг эрхлэхэд тавигдах нийтлэг болон тусгайлсан шаардлагыг тус тус тодорхойлж, банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааг дэвшилтэт технологи ашиглан эрхлэхэд тавигдах зохицуулалт тусгаснаас гадна Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 210, 2020 оны 495, 998, 2023 оны 136, 794 дүгээр тогтоолуудыг нэгтгэн банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны эрсдэл даах чадварыг харгалзан өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний үзүүлэлт, итгэлцлийн үйлчилгээ эрхлэх ББСБ–д нөөцийн сан байгуулах, активыг хугацааны болон чанарын үзүүлэлтийг харгалзан ангилах, активын ангилал дээшлүүлэх болон Санхүүгийн зохицуулах хороонд тайлагнах хугацаанд тус тус өөрчлөлт орууллаа.
- “Банк бус санхүүгийн байгууллагын хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, хорогдуулах, хувьцааг худалдах, шилжүүлэхэд мөрдөх журам”–аар хоёрдогч өглөгөөр эх үүсвэр татан төвлөрүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахын зэрэгцээ хувьцааг нэрлэсэн үнээс бага үнээр худалдах тохиолдол болон хувьцаат компани хэлбэрээр үйл ажиллагаа эрхэлж буй ББСБ–ын 5 ба түүнээс дээш хувийг эзэмшдэг хувьцаа эзэмшигчийн мөнгөн хөрөнгийн эх үүсвэрийг тодорхойлохтой холбогдсон харилцааг тус тус зохицуулав.
- “Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны болон зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тооцож, хяналт тавих журам”–д банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавигдах хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээг тогтоосонтой холбогдуулах тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа эрхэлж буй ББСБ–уудын хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээг үе шаттай нэмэгдүүлэх хуваарийг баталсан. Мөн Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 160 дугаар тогтоолоор баталсан “Банк бус санхүүгийн зээлийн үйл ажиллагааны журам”–д оруулсан нэмэлт өөрчлөлтөөр ББСБ–ын олгох хэрэглээний зээлийн бүтээгдэхүүнд өр, орлогын харьцаа болон суудлын автомашин барьцаалсан хэрэглээний зээл, үнэлгээний харьцааг тус тус 70 хувиас хэтрэхгүй байхаар тогтоож, Санхүүгийн тогтвортой байдлын зөвлөлөөс баталсан “Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудын санхүүжилтийн таксономи”–ийн ангилалд хамаарах ногоон зээлд дээрх харьцаа үзүүлэлт үл хамаарахаар зохицуулж, журмын 2.1.6, 4.3, 4.4.2 дахь заалтад тус тус өөрчлөлт оруулж, 2025 оны 01 дүгээр сарын 01–ний өдрөөс эхлэн хэрэгжиж эхлээд байна.

“Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай” хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4 дэх заалтын хэрэгжилт

- Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4–т заасны дагуу 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг хөндлөнгийн аудитаар баталгаажуулах үүргийг 96.1 хувь буюу 495 ББСБ, нийтэд мэдээлэх үүргийг 91.4 хувь буюу 471 ББСБ хэрэгжүүлсэн.

“Зээлийн мэдээллийн тухай” хуулийн хэрэгжилт

- Зээлийн мэдээллийн тухай хуульд заасны дагуу зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй 509 ББСБ–

ын 89.0 хувь буюу 453 ББСБ Монголбанк, “Бүрэн скор ЗМС” ХХК болон “Титан Си Ар Эй ЗМС” ХХК-ийн аль нэгтэй гэрээ байгуулсан байна.

“Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай” хуулийн хэрэгжилт

- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1-д заасны дагуу нэр бүхий 119 ББСБ, 18,513 удаагийн тохиолдлоор, 2.4 их наяд төгрөгийг, 7.2-т заасны дагуу нэр бүхий 11 ББСБ, 1,791 удаагийн тохиолдлоор, 6.3 тэрбум төгрөгийг Монголбанкны СМА-нд тус тус мэдээлж, хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлсэн.

“Зохицуулалтын үйлчилгээний хөлсний хэмжээг тогтоох, төвлөрүүлэх журам”-ын хэрэгжилт

- Нийт 516 ББСБ-ийн 1,292.18 сая төгрөгийн зохицуулалт үйлчилгээний хөлс төвлөрүүлэхээс 99.6 хувь буюу 514 ББСБ-аас 1,291.41 сая төгрөг Санхүүгийн зохицуулах хорооны холбогдох дансанд төвлөрсөн байна.

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

Санхүүгийн зохицуулах хороо нь банк бус санхүүгийн байгууллагын салбарын бодлого зохицуулалтын чиглэлээр дараах олон улсын байгууллага, холбоодтой хамтран ажиллаж байна.

- Олон улсын Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэгийн Хэрэглэгчийг чадавхжуулах, зах зээлийг зохицуулах ажлын хэсгийн 27 дахь удаагийн, Хүртээмжтэй ногоон санхүү ажлын хэсгийн 10 дахь удаагийн уулзалтуудад Монгол Улсыг төлөөлж Санхүүгийн зохицуулах хорооны төлөөлүүд Бүгд Найрамдах Фижи Улсын Нади хотод 2024 оны 3 дугаар сарын 04–08-ны өдрүүдэд оролцов. Уулзалтын үеэр хүртээмжтэй, ногоон санхүүгийн салбарыг хөгжүүлэх уур амьсгалын өөрчлөлт тухайн улсад хэрхэн нөлөөлж үүний хүрээнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ хуралд оролцогчид мөн гишүүн байгууллагууд дээрх туршлага, арга замаас судлах, санал солилцож онцолсны зэрэгцээ цаашид энэ чиглэлд хамтран ажиллахаа илэрхийллээ. Мөн тогтвортой хөгжлийн хүрээнд ЖДҮ-ийг хэрхэн дэмжиж болох, ногоон зээлийн эрсдэлийн баталгаа гаргах боломж, ногоон таксономийг хэрэглээнд нэвтрүүлэх явцын талаар хэлэлцэж, Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн хүрээнд авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээний талаар танилцуулав.
- Олон улсын санхүүгийн корпораци (ОУСК), Монголын банк бус санхүүгийн байгууллагуудын холбоо (МББСБХ)-той хамтран ББСБ-уудад зориулсан Монгол Улс дахь БОНЗ-ын чиг хандлага, тулгамдаж буй асуудал, тогтвортой санхүүжилтийг нэвтрүүлэх хүчин зүйл, үндсэн бүрэлдэхүүн, БОНЗ-ын эрсдэлийн удирдлага, уур амьсгал, байгаль орчинтой холбоотой эрсдэлийн удирдлага, ногоон, тогтвортой санхүүжилтийн талаарх суурь ойлголтын хүрээнд 2024 оны 3 дугаар сарын 13–15-ны өдрүүдэд сургалт зохион байгуулав.
- Тогтвортой байдлын чиглэлээр Монгол Улсад төр хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх, Тогтвортой байдлын тайлагналын чиглэлээрх шинэ стандартууд, чиг хандлагатай холбоотой оролцогч талуудад тулгарч буй бодит бэрхшээлүүд, тэдгээрийг хэрхэн шийдвэрлэх арга замыг хамтран эрэлхийлэх зорилготой дугуй ширээний уулзалтад 2024 оны 4 дүгээр сарын 29-ний өдөр оролцож Санхүүгийн зохицуулах хорооны байр суурийг илэрхийлж санал солилцов.
- ТоС Холбоо, Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо, болон олон улсын түнш (GCF/TDBM, CTIF, UNDP, ESCAP, FC4S, IFC) байгууллагуудтай хамтран “Тогтвортой байдал, хүрээлэн буй орчин, уур амьсгалын тайлагналын семинар, хэлэлцүүлэг” арга хэмжээнд 2024 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдөр Санхүүгийн зохицуулах хороог төлөөлөн оролцов.

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО

Нийт хөрөнгө

356.8 тэрбум төгрөг

Хөрөнгийн өсөлт **16.4%**

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

18–64 насны иргэдийн **23**

хүн тутмын 1 нь
ХЗХ–нд гишүүнчлэлтэй

45.2%
дээд боловсролтой

Хүртээмжтэй байдал

Нийт хадгаламжийн

97.9%

Хугацаатай хадгаламж

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Цэвэр ашиг

15.3

тэрбум төгрөг

Улсын төсөвт
төвлөрүүлсэн
татвар, НДШ

5.1

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Нийт эзэлд эзлэх чанаргүй
зээлийн хувь

2.3%

Мөнгөн хөрөнгийн нийт
хөрөнгөд эзлэх хувь

20.8%

Бодлого зохицуулалт

ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

ХЗХ–ДЫН ТОО БА ГИШҮҮД

- Тайлант онд Хадгаламж, зээлийн хоршоо (ХЗХ)–дын тоог өмнөх онтой харьцуулахад 13–аар буюу 6.8 хувиар буурч 178 боллоо.
- ХЗХ–дын гишүүдийн тоо 3.8 хувиар өсөж 75,252 болжээ.
- ХЗХ–дын тоог 2020 онтой харьцуулбал 28.5 хувиар буурсан бол гишүүдийн тоо 3.6 хувиар өсжээ.

АЖИЛЛАГСАД

623

Өмнөх оноос 39.8 хувиар өссөн ба 70.5 хувь нь эмэгтэй ажиллагсад байна.

НИЙТ ГИШҮҮДИЙН

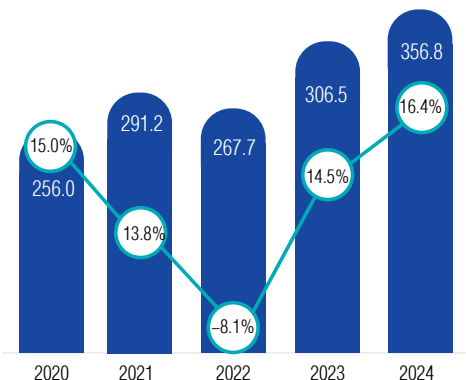
28,918

ЗЭЭЛДЭГЧ

45,579

ХАДГАЛАМЖ
ЭЗЭМШИГЧ

■ Нийт хөрөнгө /тэрбум төгрөг/ ○ Нийт хөрөнгийн өсөлт /хувь/

НИЙТ ХӨРӨНГӨ, ТҮҮНИЙ ӨСӨЛТ

- Нийт хөрөнгө өмнөх оноос 16.4 хувиар, 2020 оноос 39.4 хувиар тус тус өсөж 356.8 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

НИЙТ ЗЭЭЛ

258.7

ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

НИЙТ
ХАДГАЛАМЖ

248.6

ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

НИЙТ ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

Салбарын нийт хөрөнгийн

- 90.0 хувийг 1.0 тэрбум төгрөгөөс дээш хөрөнгөтэй 39 ХЗХ;
- 5.0 хувийг 500.0 саяас 1.0 тэрбум төгрөг хүртэл хөрөнгөтэй 25 ХЗХ;
- 5.0 хувийг 500.0 сая төгрөг хүртэл хөрөнгөтэй 114 ХЗХ эзэлж байна.

90.0%

1.0 тэрбум төгрөгөөс дээш

39 ХЗХ

5.0%
25 ХЗХ

500.0 сая төгрөгөөс доош

500.0 саяас 1.0 тэрбум

114 ХЗХ

5.0%

Тайлангийн бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

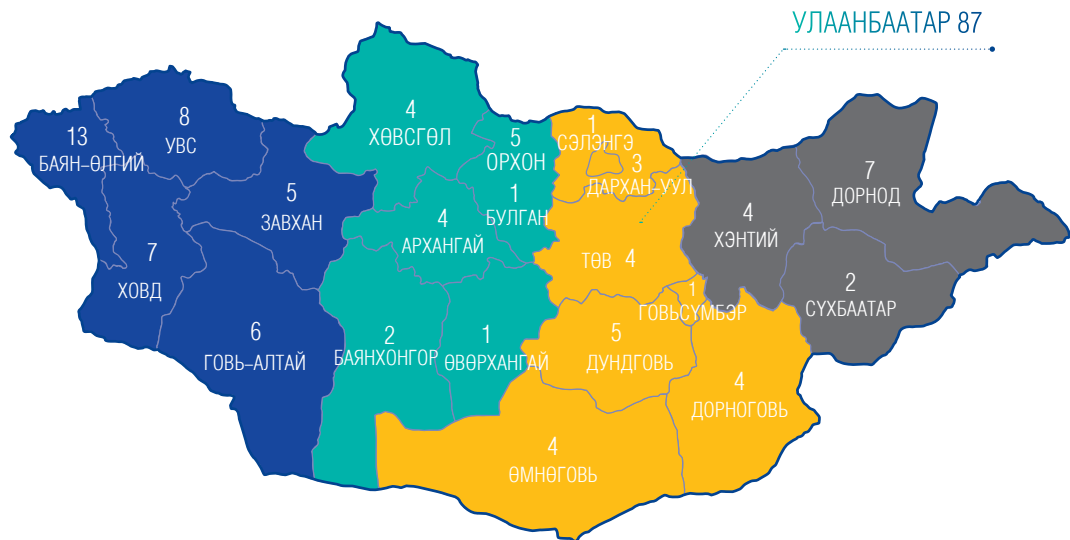
Нийт хөрөнгийн дүн	356.8	100.0%
Санхүүгийн хөрөнгө	345.1	96.7%
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	74.1	20.8%
Зээл /цэврээр/	264.8	74.2%
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	6.1	1.7%
Санхүүгийн бус хөрөнгө	11.7	3.3%
Татварын авлага	0.4	0.1%
Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлага	0.0	0.0%
Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	3.1	0.8%
Бараа материал	0.2	0.1%
Өмчлөх бусад хөрөнгө /цэврээр/	1.0	0.3%
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	1.7	0.5%
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө /цэврээр/	0.0	0.0%
Үндсэн хөрөнгө /цэврээр/	4.5	1.2%
Биет бус хөрөнгө /цэврээр/	0.8	0.2%
Нийт өр төлбөр ба өөрийн хөрөнгийн дүн	356.8	100.0%
Санхүүгийн өр төлбөр	270.6	75.8%
Хадгаламж	266.7	74.7%
Банк, санхүүгийн байгууллагаас татсан эх үүсвэр	3.0	0.8%
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	0.9	0.3%
Санхүүгийн бус өр төлбөр	3.4	1.0%
Өөрийн хөрөнгө	82.7	23.2%
Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	28.9	8.1%
Өмчийн бусад хэсэг	0.4	0.1%
Хоршоологчдын өмч	53.4	15.0%

Тайлбар:

*Сангийн сайдын 2024 оны А/49 дүгээр тушаалаар шинэчлэн баталсан "Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам"-ын дагуу боловсруулсан болно.

- Нийт хөрөнгийн 96.7 хувь нь санхүүгийн хөрөнгө, үлдсэн 3.3 хувь нь санхүүгийн бус хөрөнгө байна.
- Санхүүгийн хөрөнгийн бүрдлийг нийт хөрөнгөд эзлэх хувиар задалбал 20.8 хувийг мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө, 74.2 хувийг цэвр зээл, 1.7 бусад санхүүгийн бус хөрөнгө бүрдүүлж байна.
- Эх үүсвэрийн хувьд нийт хөрөнгийн 75.8 хувийг санхүүгийн өр төлбөр, 23.2 хувийг өөрийн хөрөнгө, 1.0 хувийг санхүүгийн бус өр төлбөр бүрдүүлж байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

БАРУУН БҮС

39 ХЗХ

8 САЛБАР

ХАНГАЙН БҮС

17 ХЗХ

18 САЛБАР

ТӨВИЙН БҮС

22 ХЗХ

20 САЛБАР

ЗҮҮН БҮС

13 ХЗХ

11 САЛБАР

УЛААНБААТАР

87 ХЗХ

4 САЛБАР

- Тайлант онд 87 ХЗХ Улаанбаатар хотод, 91 ХЗХ орон нутагт бүртгэлтэй байна.
- Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ-дын 42.9 хувь нь баруун бүсэд, 24.2 хувь нь төвийн бүсэд, 18.6 хувь нь хангайн бүсэд, 14.3 хувь нь зүүн бүсэд байршжээ.
- Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа эрхэлж буй 87 ХЗХ-ны 96.6 хувь нь төвийн зургаан дүүрэгт, 3.4 хувь нь алслагдмал гурван дүүрэгт байршиж байна.

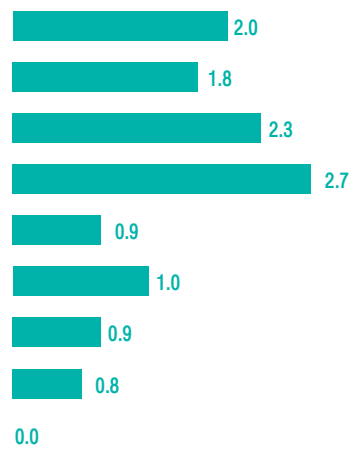
АFI-ийн улс орнуудын санхүүгийн хүртээмжийг үнэлэх үндсэн индикаторуудыг¹ ашиглан салбарын хүртээмжтэй байдлыг хөдөлмөрийн насны буюу 18–64 насны 10,000 хүнд ногдох, 1,000 ААН–д ногдох ХЗХ–дын тоогоор тооцоолоход дараах байдалтай байна.

Монгол Улсын 2024 оны нийт хүн амын урьдчилсан тооцоог ҮСХ–ноос эрхлэн гаргасан *Хүн амын 2015–2045 оны шинэчилсэн хэтийн тооцооны тайлангаас нягтлан үзэж "А" хувилбараар гаргасан хүн амыг сонгож нягтралыг гаргасан болно.

10 000 хүнд ногдох ХЗХ–ны тоо

1 000 ААН–д ногдох ХЗХ–ны тоо

- 1,000 ААН–д ногдох ХЗХ–ны тоогоор Налайх дүүрэг 2.7, Чингэлтэй дүүрэг 2.3 үзүүлэлттэйгээр тус тус тэргүүлж байгаа бол Баянгол дүүрэг 0.8 гэсэн үзүүлэлттэйгээр хамгийн доогуур жагсаж байна.
- 10,000 хүнд ногдох ХЗХ–ны тоогоор Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргүүд тус тус 2.7, 2.2 гэсэн үзүүлэлтээр тэргүүлж байна.

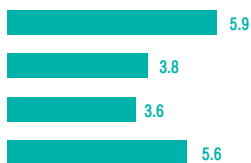
¹ <https://www.afi-global.org/sites/default/files/publications/fidwg-core-set-measuring-fi.pdf>

* <https://www.1212.mn/mn/statistic/file-library/view/3315830>

10 000 хүнд ногдох ХЗХ–ны тоо

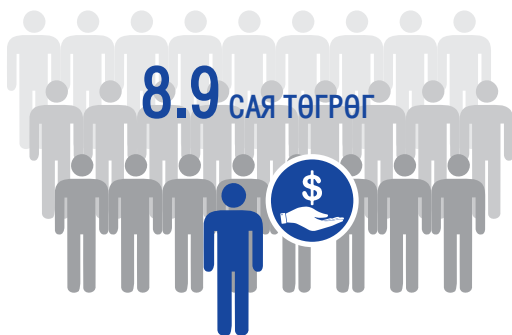

1 000 ААН–д ногдох ХЗХ–ны тоо

Хүртээмжийн үзүүлэлтийг 4 бүсээр ангилахад 10,000 хүнд ногдох ХЗХ–ны тоогоор баруун бүс, 1,000 ААН–д ногдох ХЗХ–ны тоогоор зүүн бүс тэргүүлж байна.

Нэг гишүүнд ногдож буй дундаж зээл

ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРТЭЭМЖ

- Улсын хэмжээнд 18–64 насны 70 хүн тутмын нэг нь ХЗХ–нд гишүүнчлэлтэй, зээлийн үйлчилгээ хүртжээ.
- Дээрх үзүүлэлт орон нутагт 67 хүн тутмын нэг бол Улаанбаатар хотын хэмжээнд 75 хүнд нэг тохиож байна.
- Улсын хэмжээнд ХЗХ–ноос зээл авсан нэг гишүүн дунджаар 8.9 сая төгрөгийн зээлтэй.
- Улаанбаатар хотын хэмжээнд энэ дүн 14.6 сая төгрөг, орон нутагт 4.2 сая төгрөг байна.

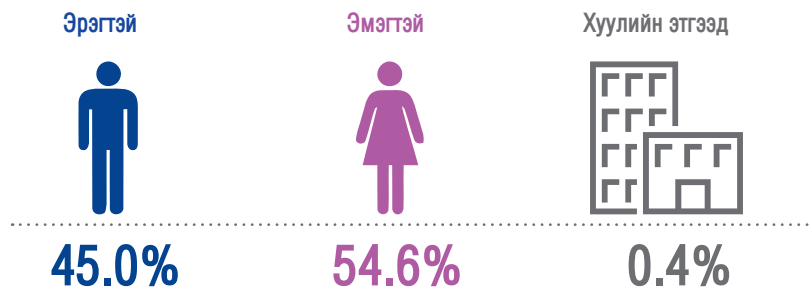
ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРТЭЭМЖ

- Улсын хэмжээнд 18–64 насны 45 хүн тутмын нэг нь ХЗХ–нд хадгаламжаа байршуулсан.
- Дээрх үзүүлэлт орон нутагт 49 хүнд нэг, Улаанбаатар хотын хэмжээнд 41 хүнд нэг тохиож байна.
- Улсын хэмжээнд ХЗХ–нд хадгаламж эзэмшигч нэг гишүүн дунджаар 5.5 сая төгрөгийн хадгаламжтай.
- Улаанбаатар хотын хэмжээнд энэ дүн 8.0 сая төгрөг, орон нутагт 2.6 сая төгрөг байна.

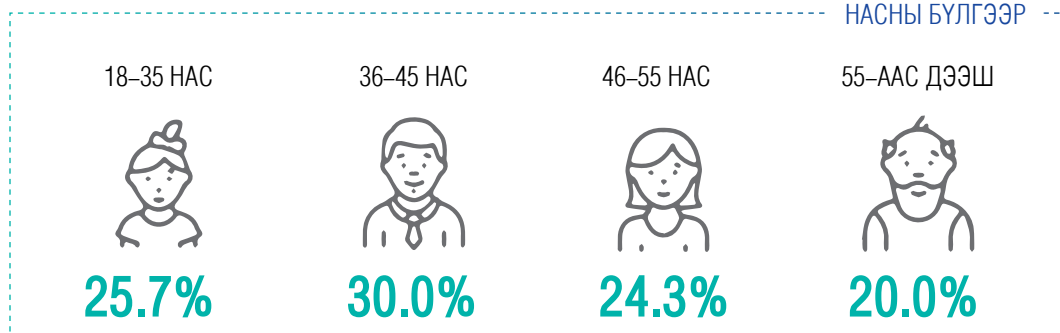
Нэг гишүүнд ногдож буй хадгаламжийн дундаж хэмжээ

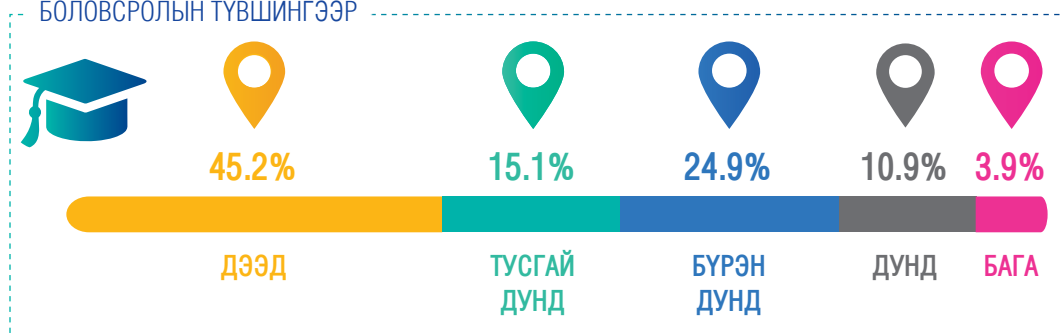
ХЗХ-НЫ ГИШҮҮДИЙН ХҮРТЭЭМЖ

НАСНЫ БҮЛГЭЭР

БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШИНГЭЭР

Нийт ажилчдын тоо 623

Эмэгтэй 439
Эрэгтэй 184

Нийт зээлдэгчдийн тоо 28,918

Эмэгтэй 16,617 Эрэгтэй 12,190 Хуулийн этгээд 111

Нийт хадгаламж эзэмшигчдийн тоо 45,579

Эмэгтэй 25,929
Эрэгтэй 19,579

Нийт гишүүдийн тоо 75,252

Эмэгтэй 41,072
Эрэгтэй 33,866

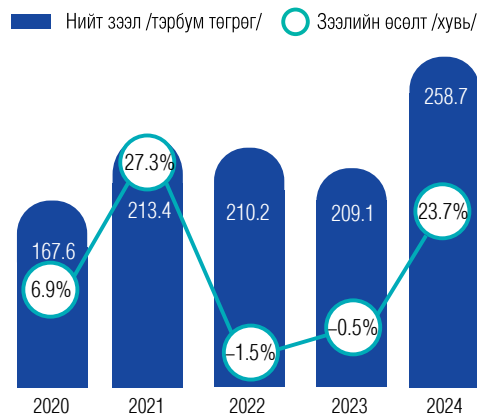
Хуулийн этгээд 71

Хуулийн этгээд 314

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛ

- Тайлант онд нийт зээл 258.7 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оноос 49.6 тэрбум төгрөгөөр буюу 23.7 хувиар өссөн үзүүлэлт юм.
- 2020 онтой харьцуулбал нийт зээл 91.1 тэрбум төгрөгөөр буюу 54.4 хувиар нэмэгджээ.
- Цэвэр зээлийн хэмжээ 264.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн бол, зээлийн эрсдэлийн сангийн хэмжээ 4.5 тэрбум төгрөг болсон байна.

ХЭВИЙН

94.8%

ХУГАЦАА ХЭТЭРСЭН

2.9%

ЧАНАРГҮЙ

2.3%

ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛИЙН ЧАНАР

- Хэвийн зээлийн хэмжээ өмнөх оноос 26.4 хувиар өсөж 245.1 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Нийт зээлийн 94.8 хувийг хэвийн зээл эзэлж байна.
- Хугацаа хэтэрсэн зээлийн хэмжээ өмнөх оноос 11.6 хувиар буурч 7.5 тэрбум төгрөг боллоо.
- Чанаргүй зээлийн хэмжээ өмнөх оноос 9.2 хувиар буурч 6.1 тэрбум төгрөгт хүрвэ.
- 2020 онтой харьцуулахад чанаргүй зээлийн дүн 1.4 тэрбум төгрөгөөр буюу 17.6 хувиар буурчээ.

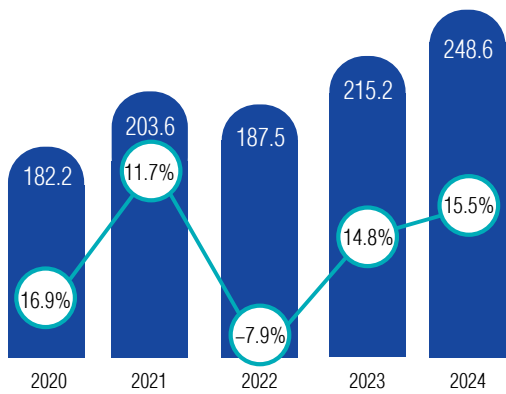
ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛИЙН ЗОРИУЛАЛТ

- Нийт зээлийн 17.1 хувь нь хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаанд, 10.5 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоциклийн засвар үйлчилгээнд, 11.1 хувь нь санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаанд зориулж тус тус олгосон байна.
- Нийт эргэн төлөгдсөн зээлийн 19.9 хувийг хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаанд, 9.2 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоциклийн засвар үйлчилгээнд, 4.0 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэлд олгосон зээлээс тус тус төлөгджээ.
- Нийт хаагдсан зээлийн 15.3 хувь нь хүн бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоциклийн засвар үйлчилгээнд, 14.3 хувь нь санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаанд, 6.4 хувь нь хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаанд зориулж олгосон зээлээс тус тус хаагджээ.

ТӨЛӨГДСӨН ЗЭЭЛ **ОЛГОСОН ЗЭЭЛ** **ХААГДСАН ЗЭЭЛ**

■ Нийт хадгаламж /тэрбум төгрөг/ ○ Хадгаламжийн өсөлт /хувь/

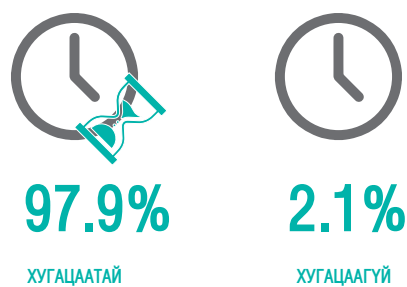

ХЗХ-ДЫН ХАДГАЛАМЖ

- Хадгаламжийн хэмжээ өмнөх оноос 15.5 хувиар өсөж 248.6 тэрбум төгрөг боллоо.
- 2020 онтой харьцуулбал 66.4 тэрбум төгрөгөөр буюу 36.4 хувиар нэмэгджээ.

НИЙТ ХАДГАЛАМЖ

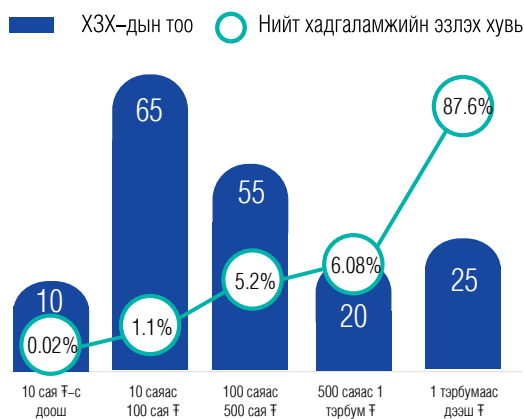
- 97.9 хувийг хугацаатай хадгаламж, 2.1 хувийг хугацаагүй хадгаламж бүрдүүлж байна.

- ХЗХ-дын 98.3 хувь буюу 175 ХЗХ нь 248.6 тэрбум төгрөгийн хадгаламж төвлөрүүлсэн.
- Үлдсэн 1.7 хувь буюу 3 ХЗХ хадгаламж татан төвлөрүүлээгүй байна.

НИЙТ ХАДГАЛАМЖИД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

- 1 тэрбумаас дээш төгрөгийн хадгаламжтай 25 ХЗХ 217.7 тэрбум төгрөгийн хадгаламж татан төвлөрүүлсэн нь салбарын нийт хадгаламжийн 87.6 хувийг;
- 10 саяас 1 тэрбум төгрөгийн хадгаламжтай 140 ХЗХ 30.8 тэрбум төгрөгийн хадгаламж татан төвлөрүүлсэн нь салбарын нийт хадгаламжийн 12.38 хувийг;
- 10 саяас доош төгрөгийн хадгаламжтай 10 ХЗХ 0.1 тэрбум төгрөгийн хадгаламж татан төвлөрүүлсэн нь салбарын нийт хадгаламжийн 0.02 хувийг тус тус бүрдүүлж байна.
- Огт хадгаламж татан төвлөрүүлээгүй 3 ХЗХ байна.

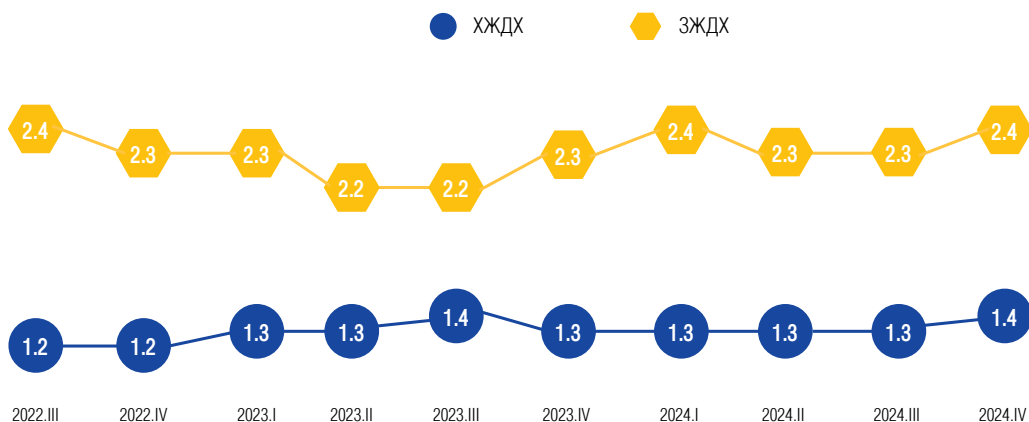
1.4%

Хугацаатай хадгаламжийн жигнэсэн дундаж сарын хүү

2.4%

Зээлийн жигнэсэн дундаж сарын хүү

ОРЛОГО

ХЗХ–дын хүүгийн орлогыг өмнөх онтой харьцуулахад 21.1 хувиар өсөж 74.1 тэрбум төгрөгт хүрлээ. Үүнд;

- Зээлийн хүүгийн орлого 88.3 хувь буюу 65.4 тэрбум төгрөг;
- Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан хүүгийн орлого 10.1 хувь буюу 7.5 тэрбум төгрөг;
- Зээлийн нэмэгдүүлсэн хүүгийн орлого 2.0 хувь буюу 1.5 тэрбум төгрөг;
- Зээлийн хүүгийн орлогын буцаалт 0.4 хувь буюу 0.3 тэрбум төгрөг.

ЗАРДАЛ

ХЗХ–дын хүүгийн зардлыг өмнөх онтой харьцуулахад 19.2 хувиар өсөж 40.8 тэрбум төгрөгт хүрлээ. Үүнд:

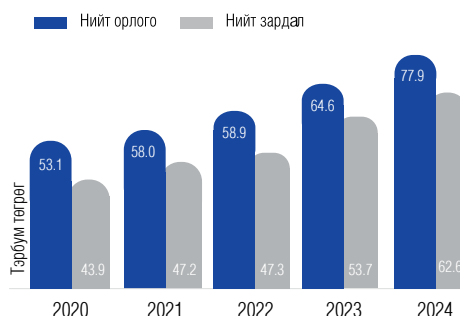
- Хадгаламжийн хүүгийн зардал 98.0 хувь буюу 40.0 тэрбум төгрөг;
- Банк, санхүүгийн байгууллагад төлсөн болон бусад хүүгийн зардал 1.4 хувь буюу 0.6 тэрбум төгрөг;
- Санхүүгийн байгууллагад төлсөн хүүгийн зардал 0.7 хувь буюу 0.2 тэрбум төгрөг;
- Хүүгийн зардлын буцаалт 0.1 хувь буюу 0.03 тэрбум төгрөг байна.

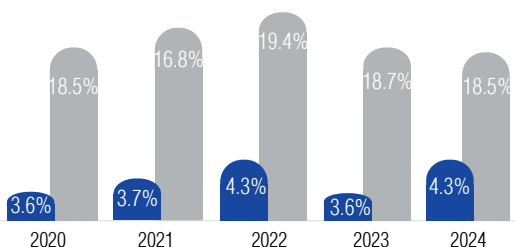
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

ХЗХ-ДЫН ОРЛОГО, ЗАРДАЛ

- Тайлант онд ХЗХ-ны салбар 77.9 тэрбум төгрөгийн орлого олж, 62.6 тэрбум төгрөгийн зарлага гаргаж, 15.3 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан.

Нийт хөрөнгийн өгөөж (Blue) | Өөрийн хөрөнгийн өгөөж (Grey)

НИЙТ БОЛОН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖ

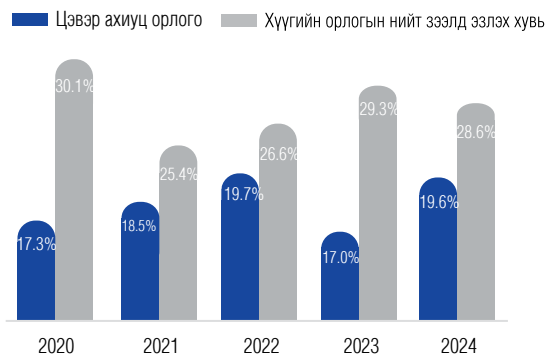
- Татварын дараах цэвэр ашгаар тооцоолоход ХЗХ-дын өөрийн хөрөнгийн өгөөж нь өмнөх онтой харьцуулахад 0.2 пунктээр буурч 18.5 хувьд хүрлээ.
- Нийт хөрөнгийн өгөөж нь 4.3 хувь болов.

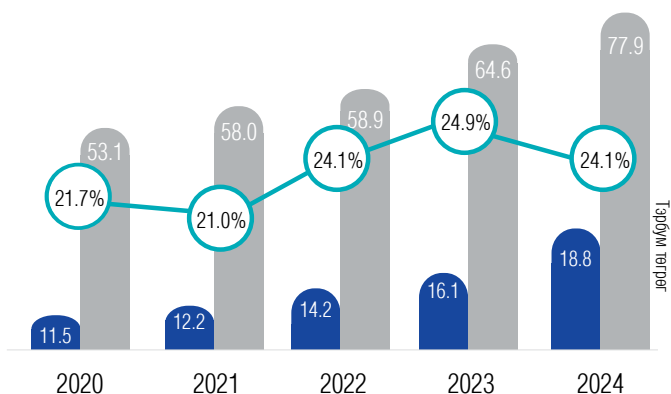
- ХЗХ-д 2.6 тэрбум төгрөгийг нийгмийн даатгалын шимтгэлд, 1.0 тэрбум төгрөгийг ХАОАТ-т, 1.5 тэрбум төгрөгийг ААН-ийн орлогын албан татварт төлж, нийт 5.1 тэрбум төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

ГОЛЛОХ ХАРЬЦААНУУД

- Хүүгийн орлогын нийт зээлд эзлэх хувь өмнөх онтой харьцуулбал 0.7 пунктээр буурч 28.6 хувьд хүрлээ.
- Цэвэр орлогыг нийт орлогод харьцуулан тооцдог цэвэр ахиуц ашгийн харьцаа нь өмнөх оноос 2.6 пунктээр өсөж 19.6 хувь болжээ.

■ Үйл ажиллагааны зардал ■ Нийт орлого ○ Үйл ажиллагааны зардал / Нийт орлого

ЗАРДАЛ ОРЛОГЫН ХАРЬЦАА

- ХЗХ-д 100.0 төгрөгийн орлого олохын тулд дунджаар 24.1 төгрөгийн үйл ажиллагааны зардал гаргаж байна.

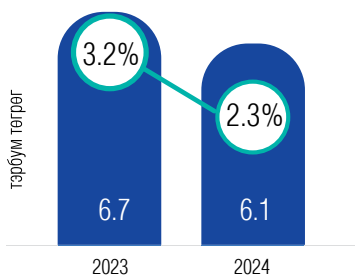

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

ХЗХ нь өөрийн үйл ажиллагаанд учирч болзошгүй эрсдэлийг дараах үндсэн 4 үзүүлэлт /PEARLS аргачлал/-ийн дагуу тооцож, мөрдлөг болгон ажилладаг. Үүнд:

1. Хөрөнгийн чанарын болон хамгаалалтын үзүүлэлт;
2. Үр ашигтай санхүүгийн бүтцийн үзүүлэлт;
3. Өгөөж, зардлын хувь хэмжээний үзүүлэлт;
4. Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын үзүүлэлт.

■ Чанаргүй зээл /тэрбум төгрөг/ ○ Нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь

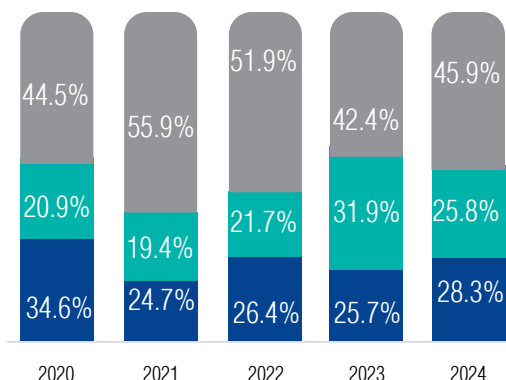
ХЗХ-ДЫН ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛ

- Тайлант онд чанаргүй зээлийн дүн өмнөх оноос 0.6 тэрбум төгрөгөөр буурч 6.1 тэрбум төгрөг боллоо.
- Нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь өмнөх оноос 0.9 пунктээр буурч 2.3 хувьд хүрсэн. ХЗХ-дын мөрдөж буй зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтээр энэхүү үзүүлэлт 5 хувиас бага байхыг шаарддаг.

ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛИЙН АНГИЛАЛ

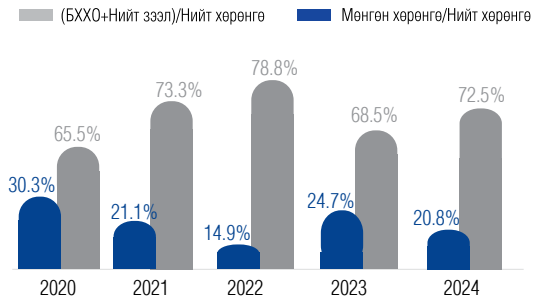
- Чанаргүй зээлийн ангилал дахь хэвийн бус зээлийн эзлэх хувь өмнөх оноос 2.6 пунктээр өсөж 28.3 хувь болжээ.
- Эргэлзээтэй зээлийн хувьд өмнөх оноос 6.1 пунктээр буурч 25.8 хувьд хүрсэн бол муу зээл 3.5 пунктээр өсөж 45.9 хувьд хүрлээ.

■ Хэвийн бус зээл ■ Эргэлзээтэй зээл ■ Муу зээл

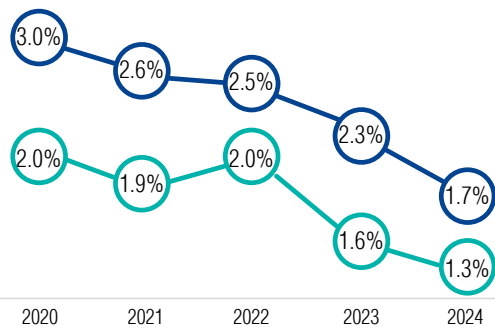

ХЗХ-ДЫН ХӨРВӨХ ЧАДВАР:

- ХЗХ-дын нийт мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө болон нийт хөрөнгийн харьцаа 20.8 хувьтай байна.
- Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт болон нийт зээлийн нийлбэрийг нийт хөрөнгөд харьцуулсан үзүүлэлт 72.5 хувь боллоо.

- Зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт зээлд эзлэх хувь
- Зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт хөрөнгөд эзлэх хувь

ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН САН

- ХЗХ-дын зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт зээлд эзлэх хувь 1.7 хувь, харин нийт хөрөнгөд эзлэх хувь 1.3 хувь байна.

Харьцаа	Зохистой хувь	Жилийн эцэс
Бусдаас авсан зээл/Нийт хөрөнгө	<20%	0.8%
Нийт хадгаламж/Нийт хөрөнгө	40%–80%	69.7%
(Нийт зээлийн үлдэгдэл – Эрсдэлийн сан)/Нийт хөрөнгө	60%–85%	71.2%
Хоршоологчдын өмч/Нийт хөрөнгө	>5%	15.0%
Нөөцийн сан/Нийт хөрөнгө	>3%	4.1%
Үйл ажиллагааны зардал/Нийт хөрөнгө	<10%	5.3%

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

Хууль, тогтоомж болон журмын өөрчлөлт, хэрэгжилт

- “Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавих нөхцөл, шаардлага”-д Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн 505 дугаар тогтоолоор нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд 2024 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдөр бүртгүүлсэн.
- Журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсантай холбоотойгоор Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2018 оны 05 дугаар сарын 04-ний өдрийн 159 дүгээр тогтоолоор баталсан “Хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбоонд тавигдах нөхцөл, шаардлага”-ыг хүчингүй болгосон.

Аудитын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2.4 дэх заалтын хэрэгжилт

- Хуульд заасны дагуу жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг аудитаар баталгаажуулж ирүүлбэл зохих 173 ХЗХ-оос тайлант улирлын байдлаар 93.6 хувь буюу 162 ХЗХ Санхүүгийн зохицуулах хороонд ирүүлсэн.

Зээлийн мэдээллийн тухай хуулийн хэрэгжилт

- ХЗХ-д Монголбанкнаас олгосон тусгай зөвшөөрөл бүхий зээлийн мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлэх этгээдэд шаардлагатай мэдээллийг өгөх, авах гэрээ байгуулж мэдээлэл солилцох үүрэгтэй. Тайланд онд тусгай зөвшөөрөлтэй 178 ХЗХ-ноос 61.8 хувь буюу 110 ХЗХ зээлийн мэдээллийн санд хамрагдаж, үйлчилгээ үзүүлэгчтэй хамтран ажиллах гэрээг байгуулсан байна. Үүний 52.7 хувь буюу 58 ХЗХ нийслэлд, 47.3 хувь буюу 52 ХЗХ орон нутагт үйл ажиллагаа эрхэлдэг.

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилт

- Тайлант улиралд 17 ХЗХ Монголбанкны СМА-нд 20 сая төгрөг, түүнээс дээш үнийн дүнтэй бэлэн мөнгөний нийт 23,223,583.98 мянган төгрөгийн 310 гүйлгээг мэдээлсэн бөгөөд сэжигтэй гүйлгээ гараагүй байна.

“Зохицуулалтын үйлчилгээний хөлсний хэмжээг тогтоох, төвлөрүүлэх журам”-ын хэрэгжилт

- 2024 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар зохицуулалтын үйлчилгээний хөлс төвлөрүүлбэл зохих 86 ХЗХ-ны 42,132.0 мянган төгрөгийг холбогдох дансанд бүрэн төвлөрүүлсэн байна.

“Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавих нөхцөл, шаардлага”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.1.2 дахь заалтын хэрэгжилт

- Бүх гишүүдийн ээлжит хурлыг хуулийн хугацаанд зарлан хуралдуулж, хурлын материалыг Санхүүгийн зохицуулах хороонд ирүүлбэл зохих 173 ХЗХ-ноос 99.4 хувь буюу 172 ХЗХ хууль болон нөхцөл, шаардлагаар хүлээсэн үүргийг биелүүлсэн байна.

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

- Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2023 оны 384 дүгээр тогтоолоор шинэчлэн баталсан “Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавих нөхцөл, шаардлага”-ын 2.1.16-д заасны дагуу Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооноос хадгаламж, зээлийн хоршоодын сонгуульт гишүүдэд 2024 оны 10 дугаар сарын 19, 28, 11 дүгээр сарын 07-ны өдрүүдэд зохион байгуулсан “Хадгаламж, зээлийн хоршооны зээлийн үйл ажиллагаа”-нд 135 оролцогчид гэрчилгээ олгосон.
- Бичил санхүүгийн бодлогын зөвлөлийн ээлжит хурлыг 2024 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдөр хуралдуулж, ХЗХ-ны салбарт авч хэрэгжүүлсэн бодлогын арга хэмжээ, мөн тус салбарын технологид суурилсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний талаарх судалгаатай танилцаж бодлогын зөвлөмж гаргав.

МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭГЧ

Нийт хөрөнгө

959.2 тэрбум төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Улаанбаатар

313

Орон нутаг

166

Хүртээмжтэй байдал

Ашигт ажиллагаа

Нийт орлого

298.6

тэрбум төгрөг

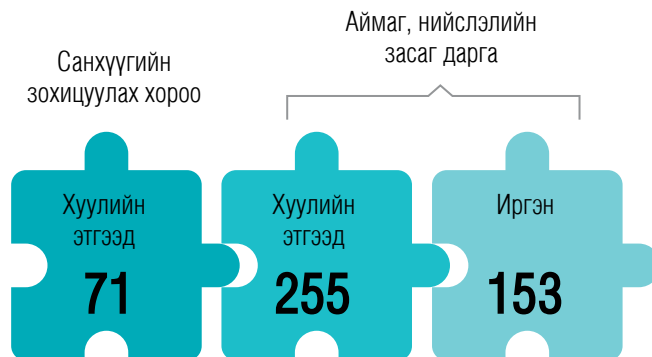
Бодлого зохицуулалт

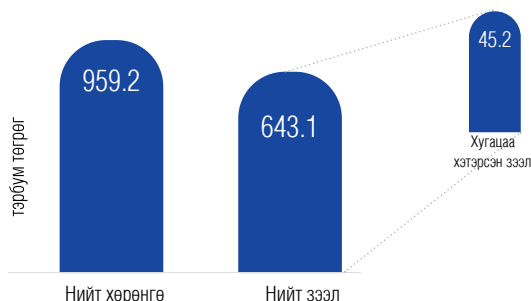
САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

Тайлант онд мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэгч /МЗҮАЭ/ 479 байгаагаас 326 нь хууль этгээд, 153 иргэн болно.

Эдгээрээс 71 хуулийн этгээд нь Санхүүгийн зохицуулах хороонд бүртгэлтэй байна.

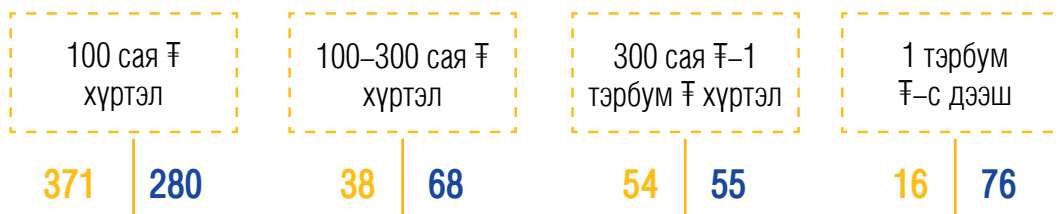

НИЙТ ХӨРӨНГӨ, НИЙТ ЗЭЭЛ /ТЭРБУМ ТӨГРӨГ/

МЗҮАЭ салбарын нийт хөрөнгө 959.2 тэрбум төгрөг байна. Нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 643.1 тэрбум төгрөг байгаагаас 7 хувь буюу 45.2 тэрбум төгрөг нь хугацаа хэтэрсэн зээл болно.

Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө / Нийт хөрөнгө

- Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дүнгээр нь авч үзвэл 100 сая төгрөг хүртэлх 371 МЗҮАЭ, 100 саяас 300 сая төгрөг хүртэлх 38 МЗҮАЭ, 300 саяас 1 тэрбум төгрөг хүртэлх 54 МЗҮАЭ, 1 тэрбум төгрөгөөс дээш 16 МЗҮАЭ байна.
- Нийт хөрөнгийн дүнгээр авч үзвэл 100 сая төгрөг хүртэлх 280 МЗҮАЭ, 100 саяас 300 сая төгрөг хүртэлх 68 МЗҮАЭ, 300 саяас 1 тэрбум төгрөг хүртэлх 55 МЗҮАЭ, 1 тэрбум төгрөгөөс дээш 76 МЗҮАЭ байна.

МЗҮАЭ–дийн активын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	894.5	93.3%
МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	64.9	6.8%
НИЙТ ЗЭЭЛ	643.1	67.0%
ӨМЧЛӨХ БУСАД ХӨРӨНГӨ	19.2	2.0%
БУСАД ХӨРӨНГӨ	167.3	17.5%
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ	64.7	6.7%
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	959.2	100.0%

МЗҮАЭ–дийн нийт хөрөнгийн 93.3 хувь буюу 894.5 тэрбум төгрөгийг эргэлтийн хөрөнгө эзэлж байна. Үүнээс 6.8 хувийг мөнгөн хөрөнгө, 67.0 хувийг нийт зээл, 2.0 хувийг өмчлөх бусад хөрөнгө, 17.5 хувийг бусад хөрөнгө бүрдүүлж байна. Харин нийт хөрөнгийн 6.7 хувь буюу 64.7 тэрбум төгрөгийг эргэлтийн бус хөрөнгө бүрдүүлжээ.

МЗҮАЭ–дийн пассивын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

ӨР ТӨЛБӨР	442.8	46.2%
ЗЭЭЛ	198.7	20.7%
ГАРГАСАН ӨРИЙН БИЧИГ	57.0	6.0%
БУСАД ӨР ТӨЛБӨР	187.1	19.5%
ЭЗДИЙН ӨМЧ	516.4	53.8%
ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ	90.1	9.4%
ХУРИМТЛАГДСАН АШИГ/АЛДАГДАЛ	426.3	44.4%
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ	959.2	100.0%

Нийт өр төлбөр ба эздийн өмчийн 46.2 хувийг өр төлбөр эзэлж байна. Үүнээс 20.7 хувийг зээл, 6.0 хувийг гаргасан өрийн бичиг, 19.5 хувийг бусад өр төлбөр бүрдүүлэв. Эздийн өмч нь нийт өр төлбөр ба эздийн өмчийн 53.8 хувийг бүрдүүлж байна.

НИЙТ ЗЭЭЛ

ХЭВИЙН

93.0%

ЧАНАРГҮЙ

7.0%

МЗҮАЭ 326 хуулийн этгээд 638.0 тэрбум төгрөгийг 495,010 зээлд гаргасан байна. Харин МЗҮАЭ 153 иргэн 5.0 тэрбум төгрөгийг 6,004 зээлд олгожээ.

ИРГЭН

0.8%

1.4%

1.7%

ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД

ЗЭЭЛИЙН ҮЛДЭГДЭЛ

99.2%

ОЛГОСОН ЗЭЭЛ

98.6%

ТӨЛӨГДСӨН ЗЭЭЛ

98.3%

ИРГЭН

МЗҮАЭ иргэн дунджаар 32.9 сая төгрөгийг бусдад зээлсэн бол орон нутагт энэхүү үзүүлэлт 15.2 сая төгрөг, Улаанбаатар хотын хувьд 72.9 сая төгрөг байна.

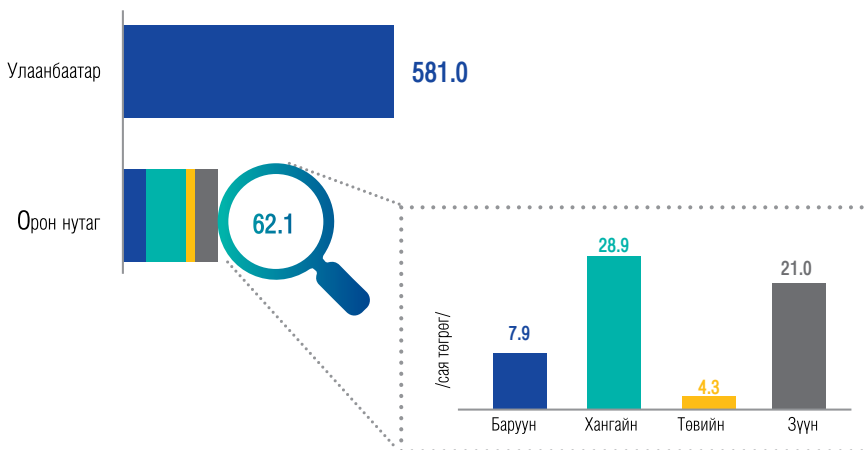
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД

МЗҮАЭ хуулийн этгээд дунджаар 2.0 тэрбум төгрөгийн зээлийг бусад олгосон бол орон нутагт энэхүү үзүүлэлт 1.0 тэрбум төгрөг, Улаанбаатар хотын хувьд 2.2 тэрбум төгрөг байна.

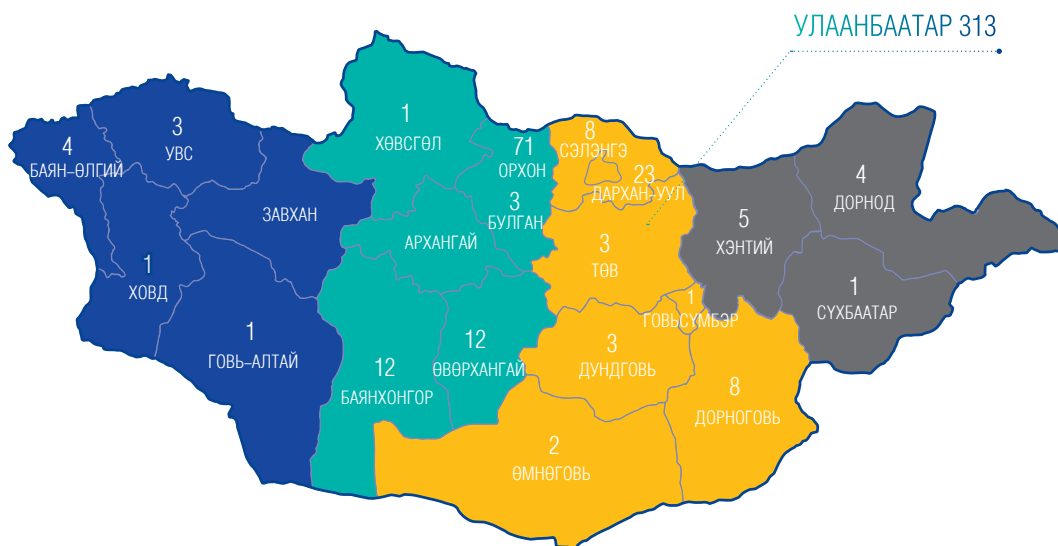

НИЙТ ЗЭЭЛ /тэрбум төгрөгөөр/

- Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа нийт МЗҮАЭ-ийн зээлийн өрийн үлдэгдэл 581.0 тэрбум байна. Үүнээс хуулийн этгээдийн гаргасан зээлийн өрийн үлдэгдэл 577.5 тэрбум төгрөг, иргэний гаргасан зээлийн өрийн үлдэгдэл 3.4 тэрбум төгрөг байна.
- Орон нутгийн хувьд 62.1 тэрбум төгрөгийн зээлийн өрийн үлдэгдэлтэй ба үүнээс хуулийн этгээдийн гаргасан зээлийн өрийн үлдэгдэл 60.5 тэрбум төгрөг, иргэний гаргасан зээлийн өрийн үлдэгдэл 1.6 тэрбум төгрөг байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

БАРУУН БҮС

9 МЗҮАЭ

5 САЛБАР

ХАНГАЙН БҮС

99 МЗҮАЭ

13 САЛБАР

ТӨВИЙН БҮС

48 МЗҮАЭ

22 САЛБАР

ЗҮҮН БҮС

10 МЗҮАЭ

5 САЛБАР

УЛААНБААТАР

313 МЗҮАЭ

70 САЛБАР

- 313 МЗҮАЭ Улаанбаатар хотод, 166 МЗҮАЭ орон нутагт бүртгэлтэй байна.
- Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй МЗҮАЭ–дийн 1.9 хувь нь баруун бүсэд, 20.7 хувь нь төвийн бүсэд, 10.0 хувь нь хангайн бүсэд, 2.1 хувь нь зүүн бүсэд байршжээ.
- Бүсээр нь авч үзвэл баруун бүсэд 6 иргэн, 3 хуулийн этгээд, хангайн бүсэд 84 иргэн, 15 хуулийн этгээд, төвийн бүсэд 13 иргэн, 35 хуулийн этгээд, зүүн бүсэд 3 иргэн, 7 хуулийн этгээд бүртгүүлсэн байна.

- Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй 313 МЗҮАЭ–дийн 99.0 хувь нь төвийн зургаан дүүрэгт, 1.0 хувь нь алслагдмал хоёр дүүрэгт байршиж байна.
- МЗҮАЭ–дийн 24.3 хувь нь Баянзүрх, 22.4 хувь нь Баянгол, 20.4 хувь нь Сүхбаатар, 11.5 хувь нь Хан-Уул, 10.6 хувь нь Чингэлтэй, 9.9 хувь нь Сонгинохайрхан, 0.6 хувь нь Налайх, 0.3 хувь нь Багануур дүүрэгт тус тус байршиж байна.
- Үүнээс 47 нь иргэн, 266 нь хуулийн этгээд байна.

Улсын хэмжээнд 21 МЗҮАЭ–ийн 115 салбар үйл ажиллагаа эрхэлж байгаагийн 70 нь Улаанбаатар хотод, 45 нь хөдөө орон нутагт байршиж байна.

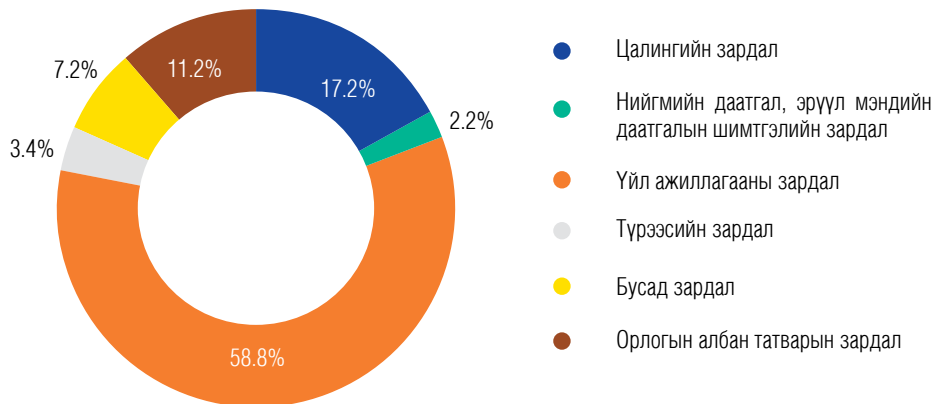
Үүнээс 102 нь СЗХ–нд бүртгүүлсэн байна.

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

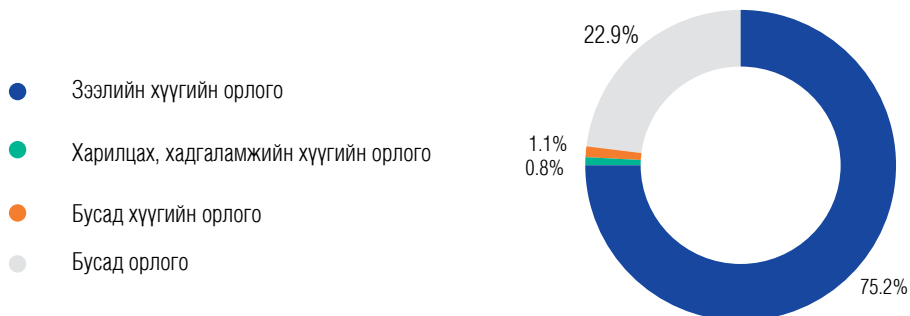
ЗАРДЛЫН БҮТЭЦ

Нийт зардлын 58.8 хувь нь үйл ажиллагааны, 17.2 хувь нь цалингийн, 11.2 хувь нь орлогын албан татварын, 3.4 хувь нь түрээсийн, 2.2 хувь нь нийгмийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл, 7.2 хувь нь бусад зардалд тус тус зарцуулсан байна.

ОРЛОГЫН БҮТЭЦ

Нийт орлогын 75.2 хувь нь зээлийн хүүгийн, 0.8 хувь нь харилцах, хадгаламжийн хүүгийн, 1.1 хувь нь бусад хүүгийн орлого үлдсэн 22.9 хувь нь бусад орлогоос тус тус бүрдэж байна.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2023 оны 81 дүгээр тогтоолоор баталсан “Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдийн бүртгэл, үйл ажиллагааны журам”, 82 дугаар тогтоолоор баталсан “Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагааны бүртгэлийн дэвтэр хөтлөх, тайлан, мэдээ ирүүлэх журам”, 2024 оны 162 дугаар тогтоолоор баталсан “Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдэд хувийн дугаар олгох журам”-уудыг нь Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдийн бүртгэлтэй холбоотой харилцааг зохицуулдаг тул бүртгэлийн үйл ажиллагааг илүү хялбарчлах зорилгоор нэгтгэн бүлэглэж Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 641 дүгээр тогтоолоор “Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдийн бүртгэл, үйл ажиллагааны журам”-ыг шинэчлэн баталсан.
- Ийнхүү өмнө мөрдөж байсан журмуудад тусгагдсан аливаа давхардалууд арилж, нэгдсэн нэг журмаар мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулах нөхцөл бүрдлээ.

ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САН

Нийт хөрөнгө

305.2
тэрбум төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Нэг батлан
даалтагчид ногдох
батлан даалтын
дундаж хэмжээ

28.0
сая төгрөг

Хүртээмжтэй байдал

Ирүүлсэн
хүсэлтийн тоо

13,263

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Нийт орлого

26.7 тэрбум төгрөг

Тайлант үеийн цэвэр ашиг

14.2 тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

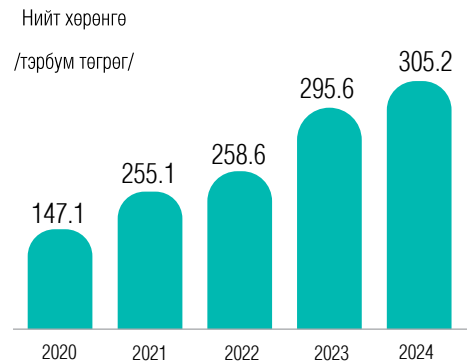
Чанаргүй батлан
даалтын эзлэх хувь

1.2%

САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

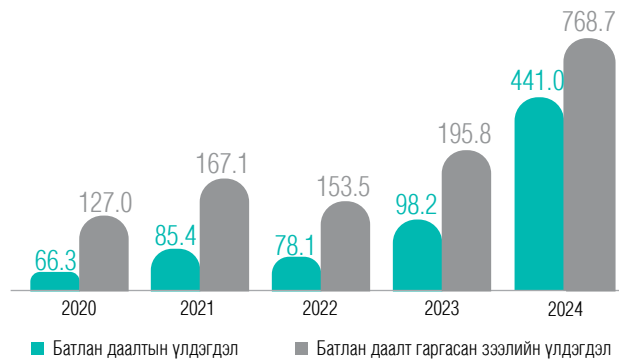

Зээлийн батлан даалтын сан (ЗБДС)–гийн нийт хөрөнгийн хэмжээ 305.2 тэрбум төгрөг хүрч өмнөх оноос 3.3 хувиар буюу 9.6 тэрбум төгрөгөөр өссөн.

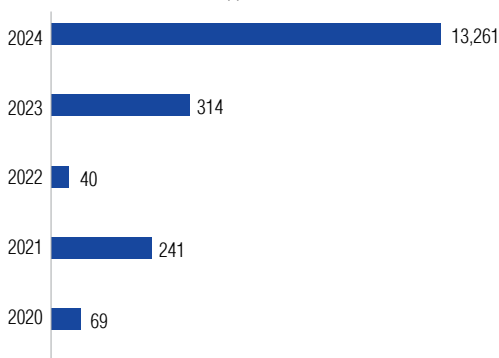

- ЗБДС–гийн батлан даалтын үлдэгдэл 441.0 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 4.5 дахин буюу 342.9 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэв.
- Батлан даалт гаргасан зээлийн үлдэгдэл өмнөх оноос 3.9 дахин буюу 573.0 тэрбум төгрөгөөр өсөж 768.7 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

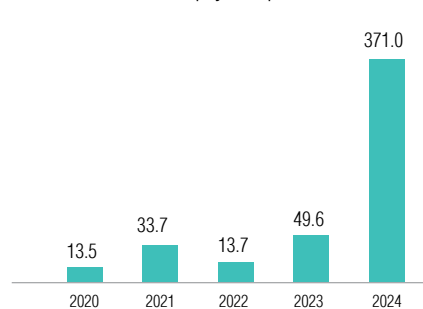
Батлан даалт болон батлан даалттай зээлийн үлдэгдэл /тэрбум төгрөг/

Олгосон батлан даалтын тоо

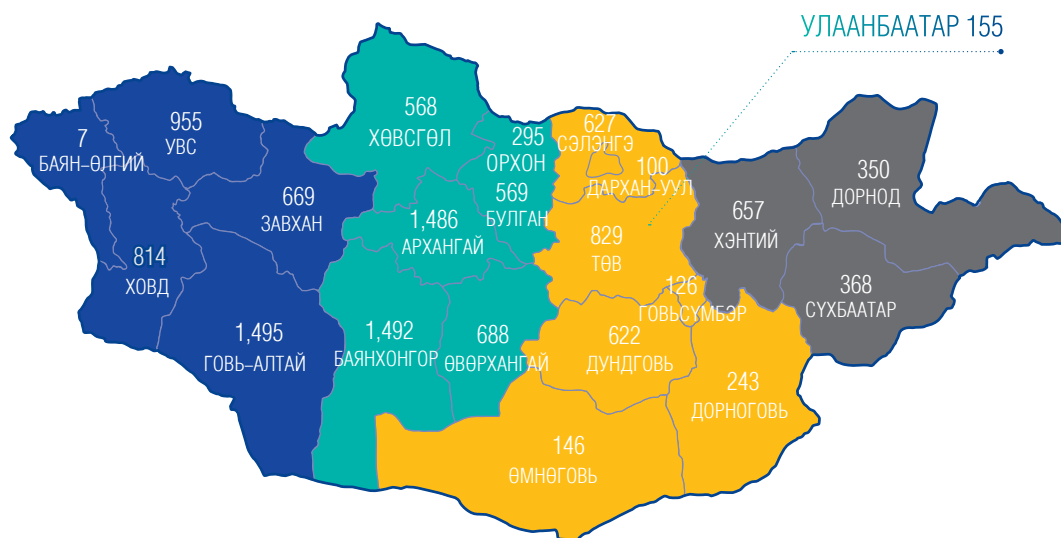

Шинээр олгосон батлан даалтын дүн /тэрбум төгрөг/

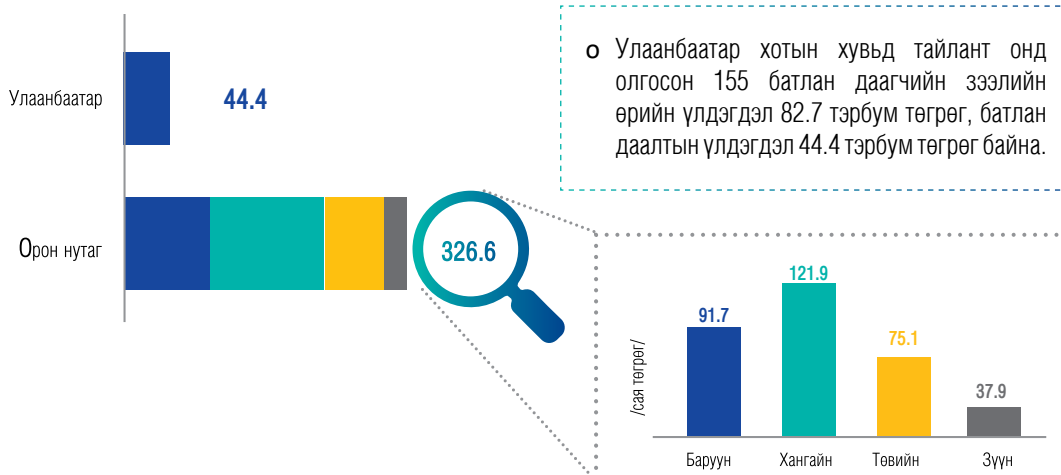

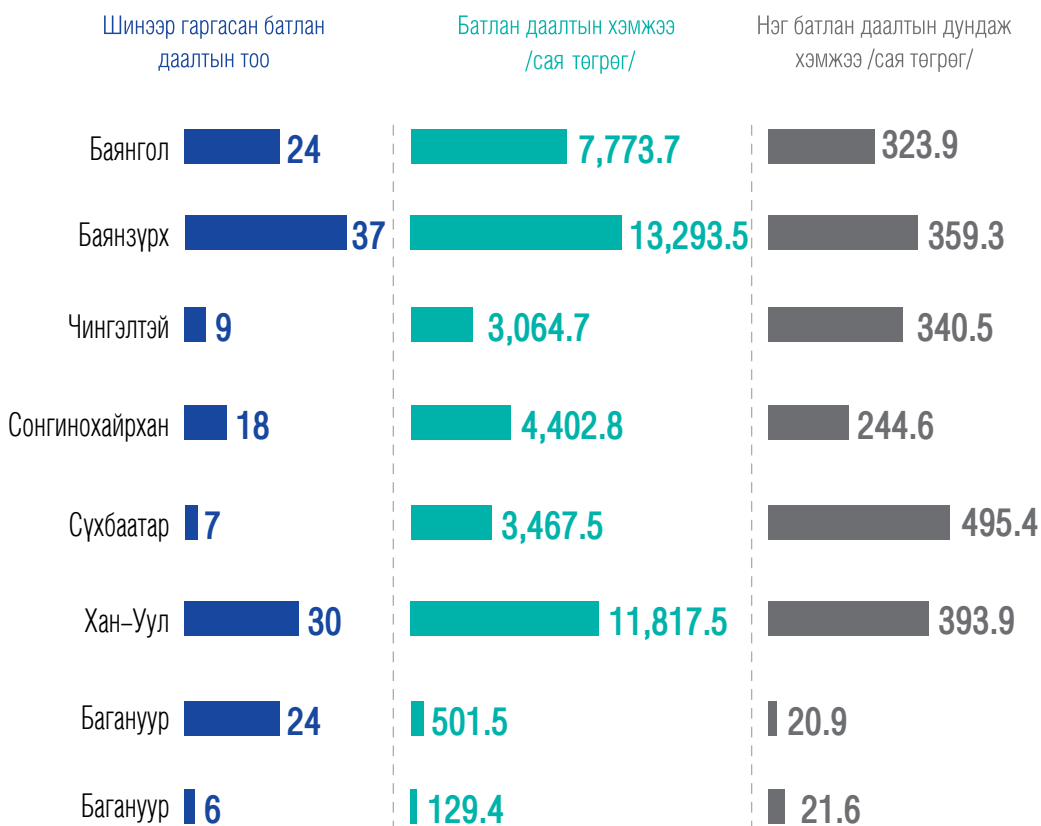
Тайлант онд ЗБДС нь нийт 371.0 тэрбум төгрөгийн 13,261 батлан даалтыг шинээр гаргасан нь өмнөх оноос 42.2 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

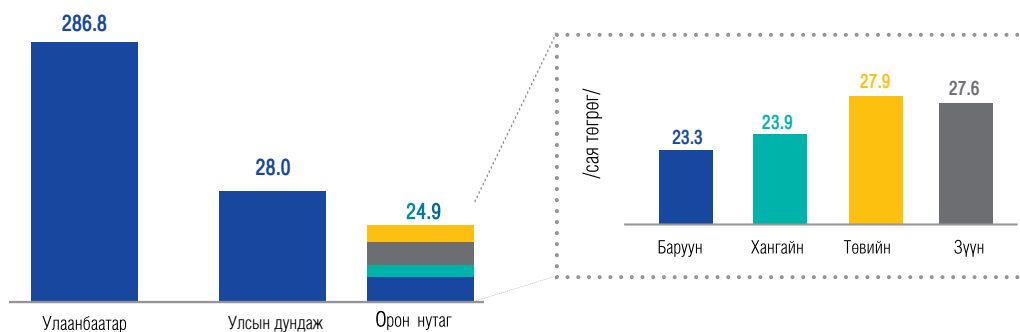
НИЙТ БАТЛАН ДААЛТЫН ХЭМЖЭЭ /тэрбум төгрөгөөр/

НЭГ БАТЛАН ДААЛТЫН ДУНДАЖ ХЭМЖЭЭ

- Нэг зээлдэгчийн батлан даалтын үлдэгдэл тайлант онд дунджаар Улаанбаатар хотод 286.8 сая төгрөг, орон нутагт 24.9 сая төгрөг, улсын хэмжээнд 28.0 сая төгрөгт хүрэв.
- Бүс нутгуудын хувьд Төвийн бүсэд нэг зээлдэгчид олгосон батлан даалтын дундаж үлдэгдэл хамгийн их буюу 27.9 сая төгрөг байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

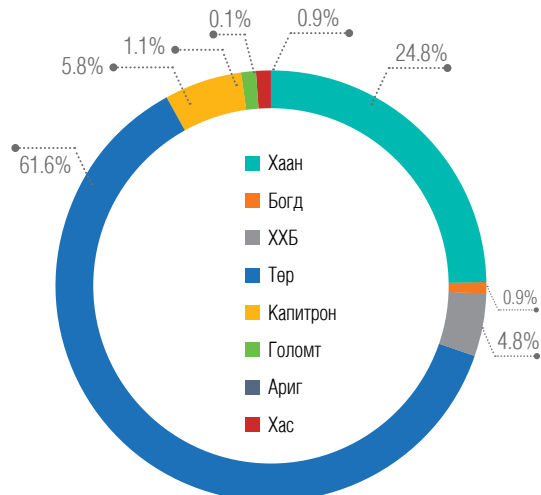
	Батлан даалт гаргуулахаар ирүүлсэн хүсэлтийн тоо	Шийдвэрлэгдсэн хүсэлтийн тоо	Эзлэх хувь
2021	334	244	73.1%
2022	75	42	56.0%
2023	440	355	80.7%
2024	13,263	13,261	99.9%

Тайлант онд батлан даалт гаргуулахаар ирүүлсэн 13,263 хүсэлтийн 99.9 хувь нь зөвшөөрөгдсөн. Ирүүлсэн хүсэлтийн тоо өмнөх оноос 30.1 дахин өсжээ.

Тайлант онд олгосон нийт батлан даалтын 6.3 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, 3.2 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэл, 90.5 хувийг бусад салбар эзэлж байна. Бусад салбарын дийлэнх хэсгийг Шинэ хоршоо хөдөлгөөн болон ипотекийн батлан даалт бүрдүүлж байна.

ЗБДС-аас олгосон батлан даалтын 61.6 хувийг Төрийн банк, 24.8 хувийг Хаан банк, 5.8 хувийг Капитрон банк, 4.8 хувийг Худалдаа хөгжлийн банк, 1.1 хувийг Голомт банк, 0.9 хувийг Богд банк, 0.9 хувийг Хас банк, 0.1 хувийг Ариг банкнаас гаргасан зээл бүрдүүлсэн.

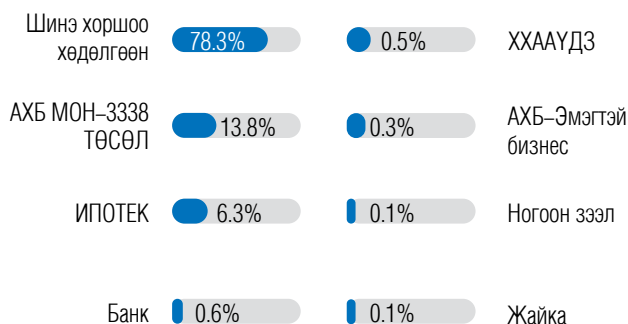

ЗБДС-аас олгож буй батлан даалтын эх үүсвэрийн 78.3 хувийг Шинэ хоршоо хөдөлгөөн, 13.8 хувийг АХБ-ны МОН-3338 төсөл, 6.3 хувийг ипотека, 0.6 хувийг банк, 0.5 хувийг Хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрийг дэмжих зээл (ХХААҮДЗ), 0.5 хувийг бусад зээл болон төслүүдээс бүрдэж байна.

- Гаргасан батлан даалтын дундаж хугацаа 78.1 сар буюу 6.5 жил байна.
- Энэ үзүүлэлт нь өмнөх оноос 115.5 сар буюу 9.6 жилээр буурсан үзүүлэлт юм.

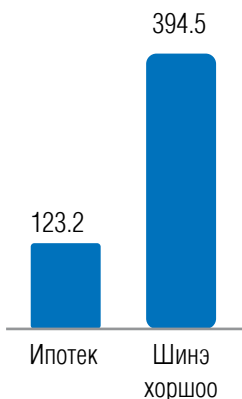
78.1
САР

Олгосон батлан даалтын хэмжээ

Батлан даалттай олгосон зээлийн 83.0 хувийг иргэн, 17.0 хувийг аж ахуйн нэгж бүрдүүлж байна. Аж ахуйн нэгжийн батлан даалтын 44.6 тэрбум төгрөгийг бөөний болон жижиглэн худалдааны үйл ажиллагаа, 23.3 тэрбум төгрөгийг боловсруулах үйлдвэр, 10.4 тэрбум төгрөгийг эрүүл мэндийн салбар, 5.4 тэрбум төгрөгийг хөдөө аж ахуй, 5.0 тэрбум төгрөгийг үйлчилгээ, 4.3 тэрбум төгрөгийг тээвэр, 13.4 тэрбум төгрөгийг бусад салбарт олгожээ. Иргэнд олгосон батлан даалтын 394.5 тэрбум төгрөгийг Шинэ хоршоо хөдөлгөөн болон 123.2 тэрбум төгрөгийг ипотекийн батлан даалт зээлж байна.

Иргэн /тэрбум төгрөг/

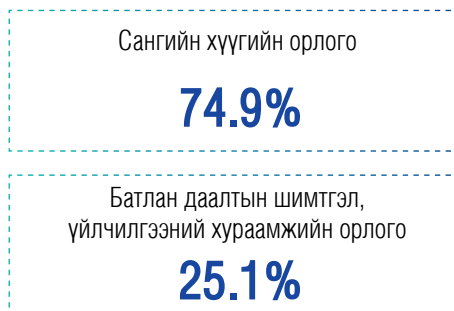
ААН /тэрбум төгрөг/

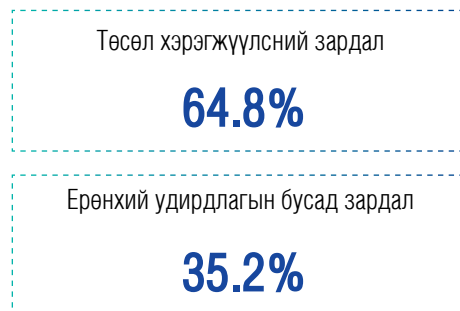
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

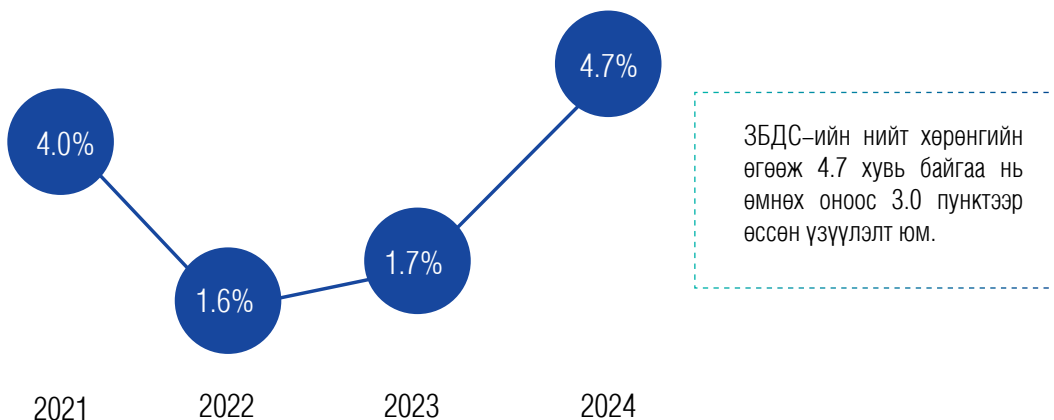
Орлогын бүтэц

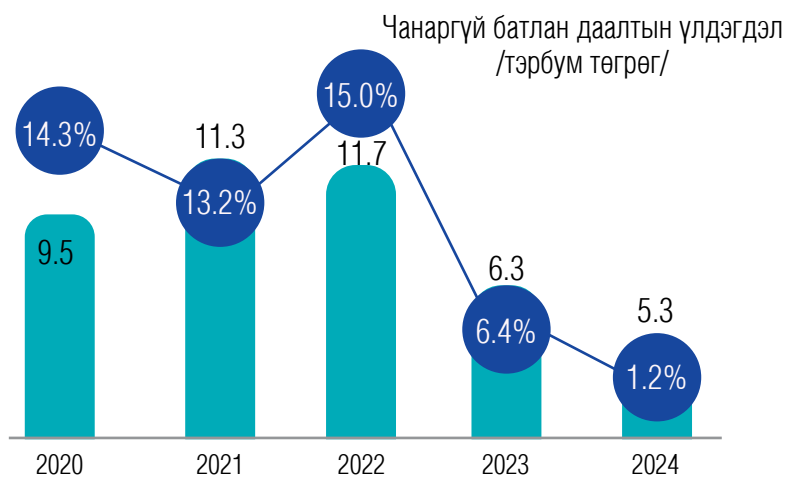
Зарлагын бүтэц

Нийт хөрөнгийн өгөөж

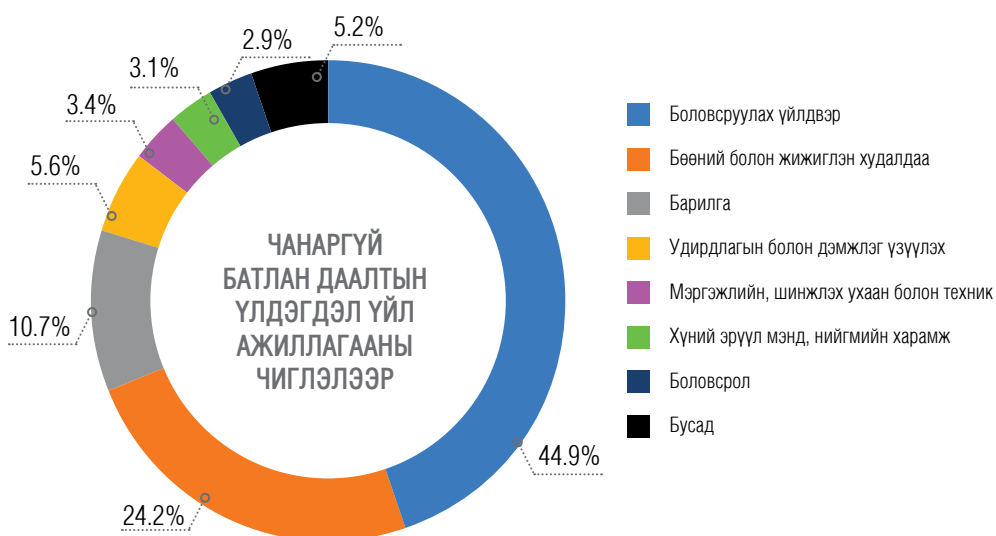

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

Тайлант онд батлан даалтын нийт үлдэгдэлд эзлэх чанаргүй батлан даалтын хувь 1.2 болж өмнөх онтой харьцуулахад 5.2 пунктээр буурч сангийн чанаргүй батлан даалтын үлдэгдэл 5.3 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

Чанаргүй батлан даалтын үлдэгдлийг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзвэл 44.9 хувь нь боловсруулах үйлдвэр, 24.2 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдаа, 10.7 хувь нь барилга, 5.6 хувь нь удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааны салбарт, 3.4 хувь нь мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагааны салбарт, 3.1 хувь нь хүний эрүүл мэнд, 2.9 хувь нь боловсрол, 5.2 хувь нь бусад салбарт олгосон батлан даалтууд бүрдүүлж байна.

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН САЛБАР

Зохицуулалттай этгээд

312

Салбарын төлөв

ҮХЭХЗ-ын
борлуулалтын дүн

2,850.1

тэрбум төгрөг

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

Хүртээмжтэй байдал

98.4%

Улаанбаатар хотод үйл
ажиллагаа эрхлэгчид

Бодлого зохицуулалт

САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

Тайлант онд нийт 312 ҮХЭХЗ-ын байгууллага тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа бөгөөд өмнөх оноос 4- өөр буюу 1.3 хувиар өссөн байна.

Санхүүгийн
зохицуулах хорооны
тусгай зөвшөөрөлтэй

312

Тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗ-ын
байгууллагууд:

Брокер **329**

Агент **1,310**

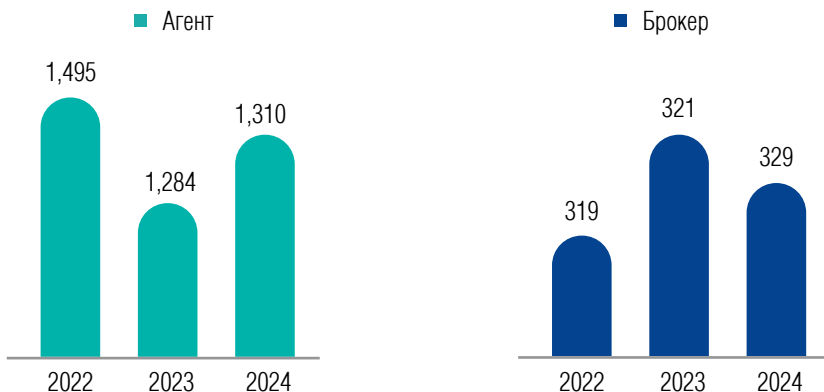
Нэг ҮХЭХЗ-ын байгууллага дунджаар 1 брокер, 4 агенттай ажиллаж байна. Хамгийн олон агенттай ҮХЭХЗ-ын байгууллагын агентын тоо 88 байна.

ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

ҮХЭХЗ-ын байгууллагууд нь 465 хувьцаа эзэмшигчдийн 7.3 тэрбум төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй байна.

Брокерын тоо өмнөх оноос 8-аар буюу 2.5 хувиар өссөн бол агентын тоо 1,310-д хүрч өмнөх оноос 26-аар буюу 2 хувиар өссөн байна.

НИЙТ ХӨРӨНГӨ

ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудын нийт хөрөнгө 224.6 тэрбум төгрөг байгаа бөгөөд үүний 169.9 тэрбум төгрөг буюу 75.6 хувийг эргэлтийн хөрөнгө, үлдсэн 54.8 тэрбум төгрөг буюу 24.4 хувийг эргэлтийн бус хөрөнгө, эх үүсвэрийн 181.2 тэрбум төгрөг буюу 80.7 хувийг өр төлбөр, 43.4 тэрбум төгрөг буюу 19.3 хувийг эздийн өмч тус тус эзэлж байна.

ХӨРӨНГӨ, ЭХ ҮҮСВЭРИЙН АНГИЛАЛ	Мөнгөн дүн / тэрбум төгрөг/	Хөрөнгө болон эх үүсвэрт эзлэх хувь
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	169.9	75.6%
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ	54.8	24.4%
ӨР ТӨЛБӨР	181.3	80.7%
ЭЗДИЙН ӨМЧ	43.4	19.3%

ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудын нийт хөрөнгийн 77 хувийг 15 компани, 94 хувийг 60 компани бүрдүүлж байна.

Нийт хөрөнгийн дүнгээр зах зээлд эзлэх хувийг авч үзвэл 1 тэрбум төгрөгөөс дээш хөрөнгөтэй 29 компани нь салбарын нийт хөрөнгийн 87.6 хувийг, 500 сая төгрөгөөс 1 тэрбум төгрөг хүртэл хөрөнгөтэй 11 компани 3.4 хувийг, 100 сая төгрөгөөс 500 сая төгрөг хүртэл хөрөнгөтэй 68 компани 6.4 хувийг, 100 сая төгрөг хүртэл хөрөнгөтэй 204 компани 2.6 хувийг тус тус бүрдүүлж байна.

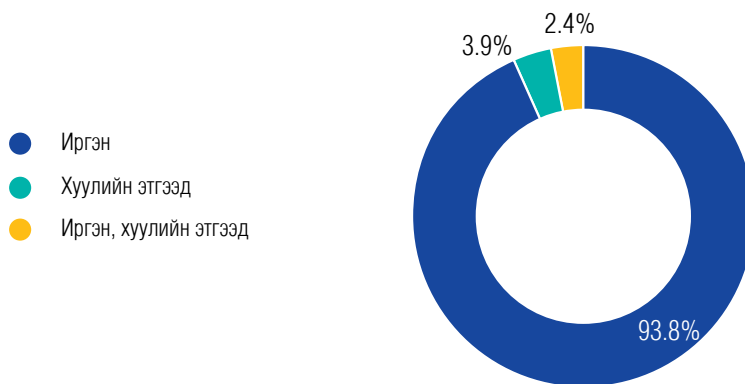
ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

Хөрөнгийн хэмжээ	Байгууллагын тоо	Зах зээлд эзлэх хувь
100 сая төгрөг хүртэл	204	2.6%
100 сая төгрөг – 500 сая төгрөг хүртэл	68	6.4%
500 сая төгрөг – 1 тэрбум төгрөг хүртэл	11	3.4%
1 тэрбум төгрөг дээш	29	87.6%

ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

Тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудын 465 хувьцаа эзэмшигчдийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 7.3 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

ҮХЭХЗ-ын байгууллагын хувьцаа эзэмшигчдийн бүтцийн хувьд 93.8 хувийг иргэд, 3.9 хувийг хуулийн этгээд, үлдсэн 2.4 хувийг иргэн хуулийн этгээд хамтран эзэмшиж байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ҮХЭХЗБ–УУДЫН БАЙРШИЛ:

1.6%
ОРОН НУТАГ 5

31.4%
СУХБААТАР 98

25.6%
ХАН-УУЛ 80

10.6%
ЧИНГЭЛТЭЙ 33

10.9%
БЯАНГОЛ 34

18.6%
БЯАНЗҮРХ 58

1.3%
СОНГИНОХАЙРХАН 4

Тайлант онд нийт тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗБ-ын байгууллагуудын 31.4 хувь нь Сүхбаатар, 25.6 хувь нь Хан-Уул, 18.6 хувь нь Баянзүрх, 10.9 хувь нь Баянгол, 10.6 хувь нь Чингэлтэй, 1.3 хувь нь Сонгинохайрхан дүүрэгт тус тус үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа бол орон нутагт 5 байгууллага буюу 1.6 хувь нь үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

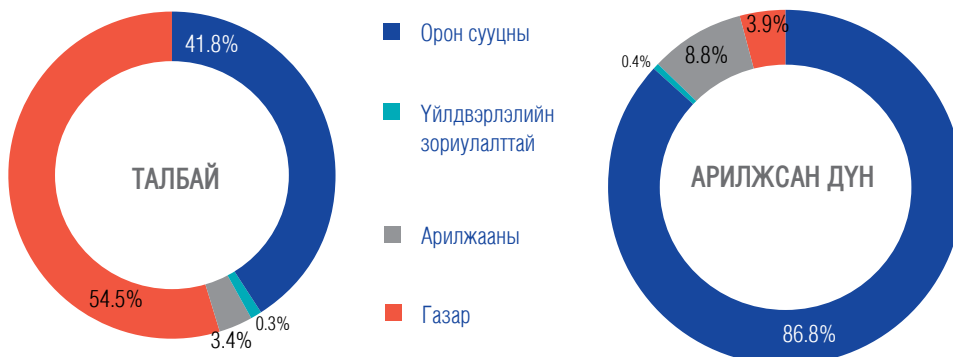
ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ТОО, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРЛӨӨР /ДАВХАРДСАН ТООГООР/

ШИГТГЭЭ

Тусгай зөвшөөрөлтэй 312 ҮХЭХЗ–ын байгууллагаас ирүүлсэн тайлан мэдээнээс нийтийн орон сууцны 1 м.кв–ын дундаж үнэ 3.5 сая төгрөг, тансаг зэрэглэлийн орон сууцны 1 м.кв–ын дундаж үнэ 5.9 сая төгрөг байна.

ҮХЭХЗ-ЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ХУДАЛДАХ, ХУДАЛДАН АВАХ, ШИЛЖҮҮЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Худалдсан, худалдан авсан ҮХЭХ-ийн талбайн 54.5 хувийг газар, 41.8 хувийг орон сууц, 3.4 хувийг арилжааны зориулалттай ҮХЭХ, 0.3 хувийг үйлдвэрлэлийн зориулалттай ҮХЭХ тус тус эзэлж байна.

ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудын ирүүлсэн мэдээгээр худалдсан ҮХЭХ-ийн үнийн дүнгийн 86.8 хувийг орон сууц, 8.8 хувийг арилжааны зориулалттай ҮХЭХ, 3.9 хувийг газар, 0.4 хувийг үйлдвэрлэлийн зориулалттай ҮХЭХ эзэлж байна.

Тайлант онд ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудаар дамжуулан худалдан борлуулсан ҮХЭХ-ийн нийт үнийн дүнгийн хэмжээгээр 50-аас доош м.кв бүхий үл хөдлөх хөрөнгө 20.2 хувийг, 51-ээс 100 м.кв хүртэлх 46.9 хувийг, 101-ээс 200 м.кв хүртэлх 20.7 хувийг, 201 м.кв-аас дээших талбайтай нь 12.2 хувийг тус тус эзэлж байна.

ҮХЭХЗ-ЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ТҮРЭЭСЛЭХ, ТҮРЭЭСЛҮҮЛЭХ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

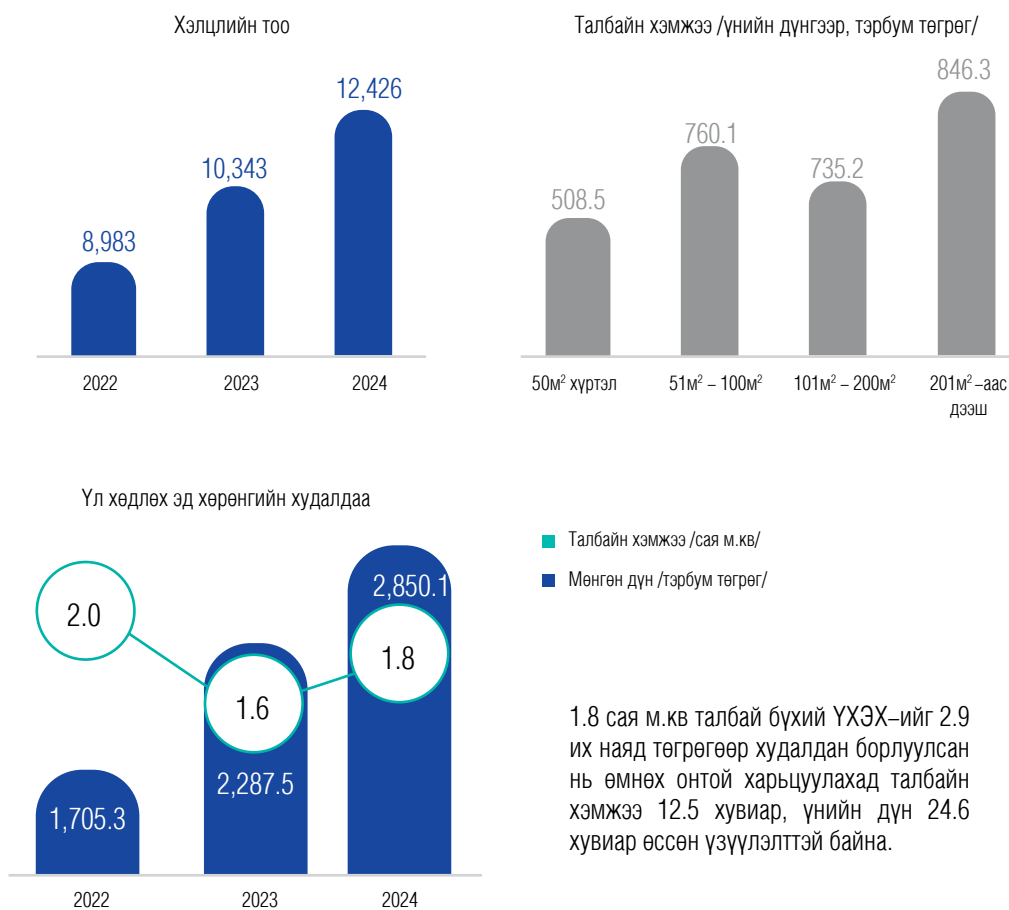
Түрээслэх, түрээслүүлэх үйлчилгээний ҮХЭХ-ийн талбайн 69.0 хувийг орон сууц, 26.3 хувийг арилжааны зориулалттай ҮХЭХ, 2.4 хувийг үйлдвэрлэлийн зориулалттай ҮХЭХ, 2.3 хувийг газар эзэлж байна.

ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудын ирүүлсэн мэдээгээр түрээслэх, түрээслүүлэх ҮХЭХ-ийн түрээсийн үнийн дүнгийн 60.7 хувийг орон сууц, 36.6 хувийг арилжааны зориулалттай ҮХЭХ, 2.1 хувийг үйлдвэрлэлийн зориулалттай ҮХЭХ, 0.7 хувийг газар эзэлж байна.

ҮХЭХ-ийг түрээслэх, түрээслүүлэхэд зуучилсан үл хөдлөх хөрөнгийн нийт үнийн дүнгийн хэмжээгээр 50–аас доош м.кв бүхий ҮХЭХ 19.4 хувийг, 51–ээс 100 м.кв хүртэлх 35.0 хувийг, 101–ээс 200 м.кв хүртэлх 19.8 хувийг, 201 м.кв–аас дээших талбайтай нь 25.8 хувийг тус тус эзэлж байна.

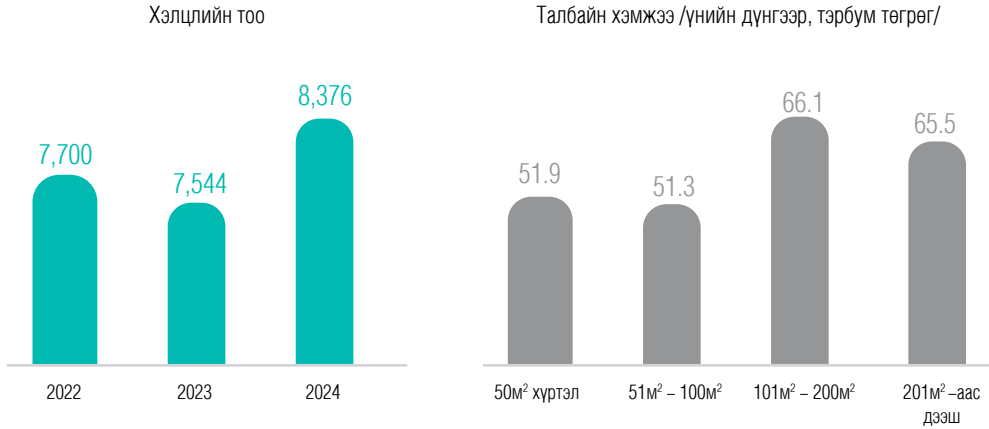
ХУДАЛДАХ, ХУДАЛДАН АВАХ, ШИЛЖҮҮЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ҮХЭХЗ–ын 312 байгууллага 2024 онд нийт 12,426 хэлцлээр, 1,797.3 мянган м.кв талбай, 2,850.1 тэрбум төгрөгийн үнэ бүхий ҮХЭХ–ийг зуучлан худалдан шилжүүлжээ.

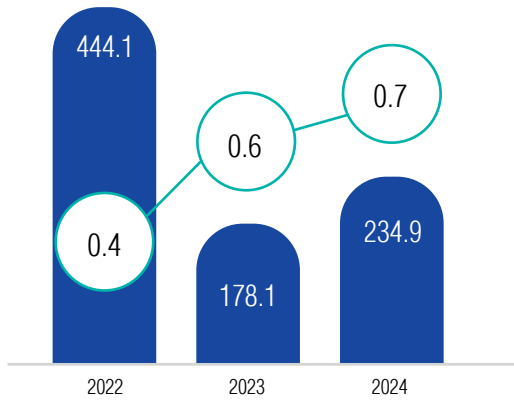

ТҮРЭЭСЛЭХ, ТҮРЭЭСЛҮҮЛЭХ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ҮХЭХЗ-ын 312 байгууллага 2024 онд нийт 8,376 хэлцлээр 659.1 мянган м.кв талбай, 234.9 тэрбум төгрөгийн үнэ бүхий үл хөдлөх хөрөнгийг зуучлан түрээслүүлжээ.

Үл хөдлөх эд хөрөнгийн түрээс

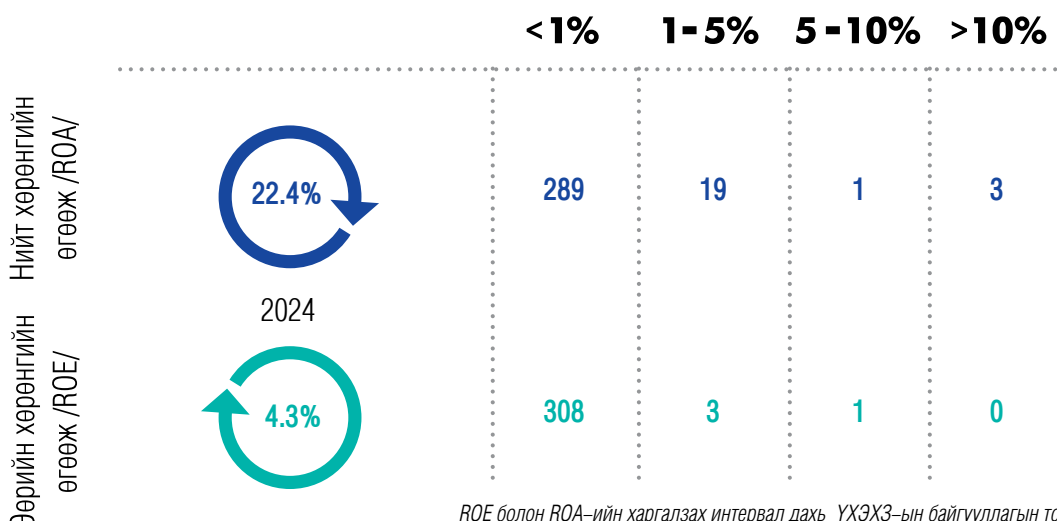
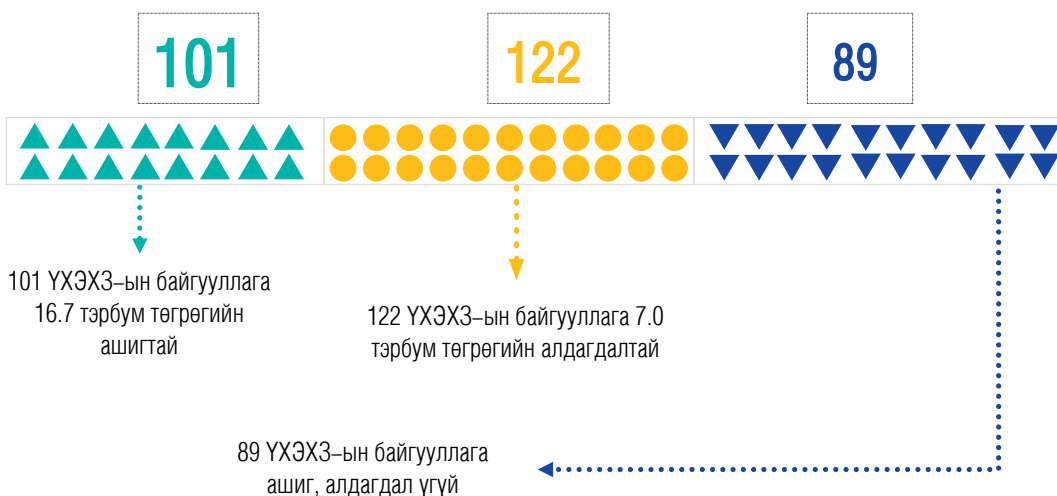

- Талбайн хэмжээ /сая м.кв/
- Мөнгөн дүн /тэрбум төгрөг/

Түрээсэлсэн ҮХЭХ-ийн хувьд 0.7 сая м.кв талбай бүхий ҮХЭХ-ийг 234.9 тэрбум төгрөгөөр түрээсэлсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад талбайн хэмжээ 9.9 хувиар, үнийн дүн 31.9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 648 дугаар тогтоолоор баталсан “Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын байгууллагад зөвшөөрөл, эрх олгоход тавигдах нөхцөл шаардлагыг тодорхойлох журам”, “Мэргэжлийн холбоодод тавигдах шаардлагыг тодорхойлох журам”, “Хууль зүйн зөвлөгөө үзүүлэх, аудитын үйлчилгээ үзүүлэхэд Хороонд бүртгүүлэх тухай журам” –ыг тус тус шинэчлэн баталсан.
- БНСУ, Сингапур, Япон улсын үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын салбарын мэргэжилтнүүдэд тавигдах ёс зүйн хэм хэмжээ, эрх зүйн зохицуулалтын судалгааг хийж, “Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын салбарын ёс зүйн дүрэм” боловсруулсан.

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- Тайлант онд Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын мэргэжилтэнд эрх олгох сургалтыг 11 удаа зохион байгуулж, 531 оролцогч хамрагдсан.
- ҮХХЗБ–уудад хүний нөөцийн чадавхыг дээшлүүлэх чиглэлээр “Зайны болон газар дээрх хяналт шалгалт”, “Тайлан мэдээ гаргах заавар”, “Төлбөр тооцоог үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр гүйцэтгэх тухай хуулийн хэрэгжилт” сэдэвт сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж, 73 оролцогч хамрагдсан.

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧДИЙН САЛБАР

Арилжаа эрхлэгчдийн тоо

55 Хуулийн этгээд

473 Иргэн

Салбарын төлөв

Худалдан авсан үнэт
металл

323.3
тэрбум төгрөг

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

Хүртээмжтэй байдал

73.2%

Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй арилжаа эрхлэгч

Бодлого зохицуулалт

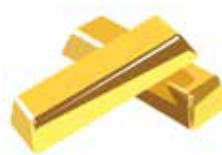
САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭГЧДИЙН ТОО:

Тайлант онд ҮМҮЧЭТХЭАЭ–ийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй 55 хуулийн этгээд, 473 иргэн үйл ажиллагаа явуулж байна.

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ
ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН
АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД

55

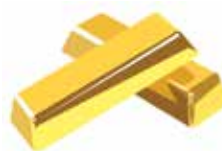

136

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ
ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН
АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА
ЭРХЛЭГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭГЧ
ИРГЭД

118

219

ҮНЭТ МЕТАЛЛ БОЛОН ҮНЭТ ЧУЛУУГААР
ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ
ИРГЭД

ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

Нэр бүхий 55 хуулийн этгээд 88 хувьцаа эзэмшигчдийн 10.2 тэрбум төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй байна.

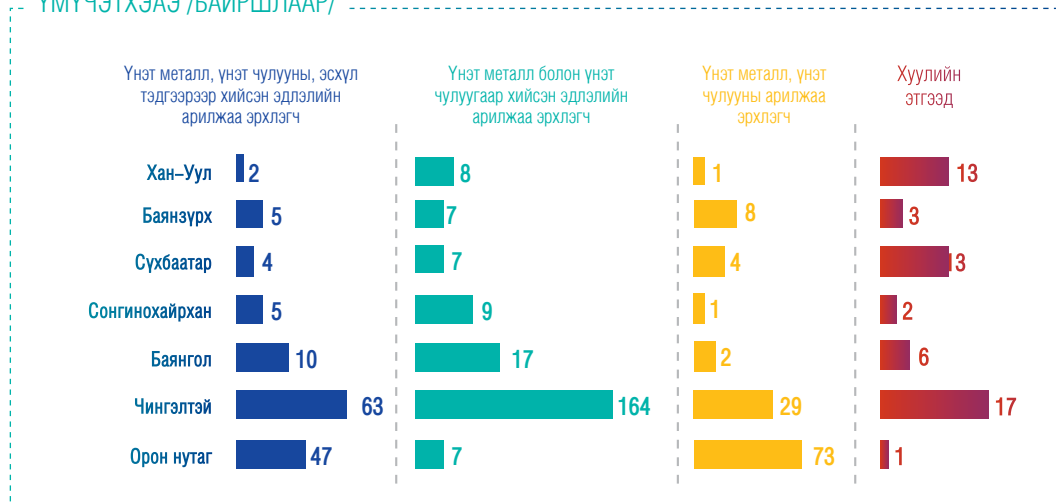
Тусгай зөвшөөрөлтэй арилжаа эрхлэгч иргэдийн 346 буюу 73.2 хувь нь Улаанбаатар хотод, 127 буюу 26.8 хувь нь орон нутагт үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Улаанбаатар хотод

73.2%

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ҮМҮЧЭТХЭЭЭ /БАЙРШЛААР/

- Үнэт металлын арилжаа эрхлэгчдийн 61.9 хувь нь орон нутагт үйл ажиллагаа эрхэлдэг бол үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэгчдийн 74.9 хувь нь Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байна.

ОРОН НУТАГТ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧИД:

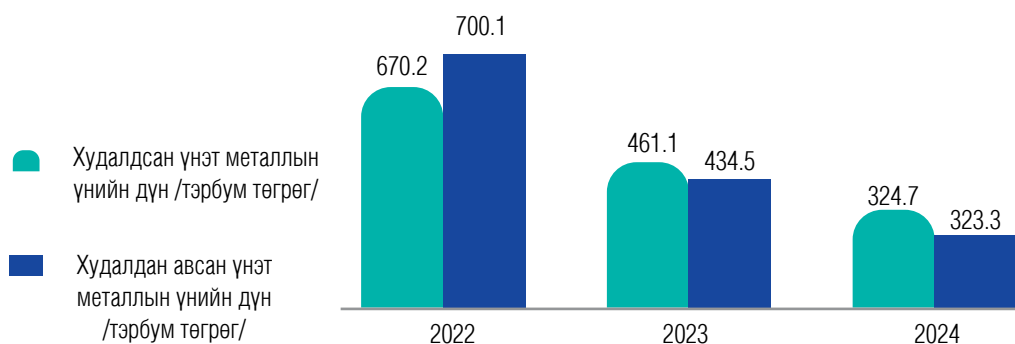
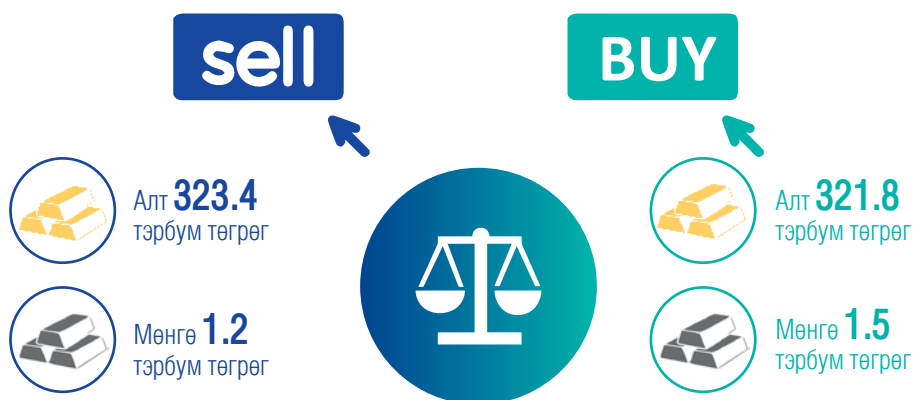
<p>Үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч</p> <p>БАЯН-ӨЛГИЙ 4 БАЯНХОНГОР 10 ГОВЬ-АЛТАЙ 3 ДАРХАН-УУЛ 12 ОРХОН 6 ӨМНӨГОВЬ 4 СЭЛЭНГЭ 2 УВС 2 ХОВД 1 ХЭНТИЙ 1</p>	<p>Үнэт металл болон үнэт чулуугаар хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч</p> <p>БАЯНХОНГОР 1 ДАРХАН-УУЛ 5 ХОВД 2</p>	<p>Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгч</p> <p>БАЯНХОНГОР 12 ГОВЬ-АЛТАЙ 3 ДАРХАН-УУЛ 8 ДОРНОГОВЬ 1 ДОРНОД 1 ӨВӨРХАНГАЙ 1 ӨМНӨГОВЬ 5 СЭЛЭНГЭ 22 ТӨВ 14 УВС 2 ХОВД 4</p>
---	--	--

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ХУДАЛДСАН БОЛОН ХУДАЛДАН АВСАН ҮНЭТ МЕТАЛЛ:

Тайлант онд өссөн дүнгээр 1.6 тонн үнэт металлыг 323.3 тэрбум төгрөгөөр худалдан авч, 1.4 тонн үнэт металлыг 324.7 тэрбум төгрөгөөр худалдан борлуулсан нь өмнөх онтой харьцуулахад худалдан авсан үнэт металлын үнийн дүн 25.6 хувиар, худалдсан үнэт металлын үнийн дүн 29.6 хувиар тус тус буурсан байна.

ҮНЭТ МЕТАЛЛ ЭРХЛЭГЧИД БОЛОН ИРГЭД, АЖ АХУЙ НЭГЖ ХООРОНДЫН АРИЛЖАА

ХУДАЛДСАН БОЛОН ХУДАЛДАН АВСАН ҮНЭТ ЭДЛЭЛИЙН ДҮН

**ХУДАЛДАЖ АВСАН
ҮНИЙН ДҮН**

29.7 тэрбум төгрөг

**ХУДАЛДАЖ
БОРЛУУЛСАН
ҮНИЙН ДҮН**

48.6 тэрбум төгрөг

Нийт 29.7 тэрбум төгрөгийн үнэт эдлэл худалдан авч, 48.6 тэрбум төгрөгийн үнэт эдлэлийг борлуулсан байна.

ҮНЭТ МЕТАЛЛЫН БОРЛУУЛАЛТЫН ДҮН

**ХУДАЛДАЖ
АВСАН
ҮНИЙН ДҮН**

323.3 тэрбум төгрөг

**ХУДАЛДСАН
ҮНИЙН ДҮН**

324.7 тэрбум төгрөг

Нийт 323.3 тэрбум төгрөгийн үнэт металл худалдан авч, 324.7 тэрбум төгрөгийн үнэт металлыг борлуулсан байна.

ХӨРӨНГӨ, ЭХ ҮҮСВЭРИЙН АНГИЛАЛ	Мөнгөн дүн /тэрбум төгрөг/	Хөрөнгө болон эх үүсвэрт эзлэх хувь
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	68.8	83.9%
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ	13.2	16.1%
ӨР ТӨЛБӨР	50.1	61.1%
ЭЗДИЙН ӨМЧ	31.9	38.9%

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Нийт орлого

73.7

Тэрбум төгрөг

Нийт зарлага

61.2

Тэрбум төгрөг

Цэвэр ашиг

12.5

Тэрбум төгрөг

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- o ҮМҮЧЭТХЭАЭ–ийн салбарын эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох ажлын хүрээнд нэр бүхий 6 улсын (Бүгд найрамдах Солонгос улс, Канад улс, Австралийн Хамтын Нөхөрлөлийн улс, Бүгд найрамдах Энэтхэг улс, Бүгд найрамдах Гани улс, Арабын нэгдсэн Эмират) эрх зүйн орчныг судалсан.

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- o “Үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгчийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын журам”–ын шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж, олон нийтээс санал авч эцэслэн, журмын төслийн хэлэлцүүлгийг 2024 оны 11 дүгээр сарын 14–ний өдөр салбарын оролцогчидтой хамтран зохион байгуулсан.
- o Үнэт металл, үнэт чулуу, үнэт эдлэлийн салбарын үндэсний холбоотой сургалтын гэрээний дагуу 8 удаагийн эрх олгох сургалтыг 240 оролцогчидод зохион байгуулсан.
- o ҮМҮЧЭТХЭАЭ –ийн салбарт үйл ажиллагаа эрхэлж буй иргэдэд “Зайны болон газар дээрх хяналт шалгалт”, “Тайлан мэдээ гаргах заавар”, “Төлбөр тооцоог үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр гүйцэтгэх тухай хуулийн хэрэгжилт” сэдвээр Орхон аймагт 2024 оны 11 дүгээр сарын 27–ны өдөр нэр бүхий 9 ҮМҮЧЭТХЭАЭ иргэдэд, Дархан–Уул аймагт 2024 оны 11 дүгээр сарын 30–ны өдөр нэр бүхий 8 ҮМҮЧЭТХЭАЭ иргэдэд сургалтыг зохион байгуулсан.
- o Монголбанкны дэргэдэх Санхүүгийн мэдээллийн албанаас хууль сахиулах байгууллагуудтай хамтран банкнаас бусад салбарын мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд зориулан МУТСТ үүрэг, хариуцлага, эрсдэлийн талаарх ойлголтыг сайжруулах, сэжигтэй гүйлгээг илрүүлэх, мэдээлэх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх чиглэлээр 2024 оны 11 дүгээр сарын 22–ны өдөр 40 ҮХЭХЗБ, 10 ҮМҮЧЭТХЭАЭ–ийг оролцуулан сургалт зохион байгуулав.

СЭНДБОКС ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ОРЧИН

Хүсэлтийн тоо **23***
Туршигдаж буй
бүтээгдэхүүн **6**

Салбарын төлөв

A

4
шууд оролцогчид
9.4
тэрбум төгрөгийн
арилжаа

Биржийн бус зах зээлийн
блокчэйн арилжааны систем

1,555
удаагийн хэлцлээр

218.1
тэрбум төгрөгийн арилжаа

Репо хэлцэл зуучлалын үйлчилгээ

P2P зээлийн үйлчилгээ

9,807

Харилцагчид

3.4

тэрбум төгрөгийн зээл

Хамтын санхүүжилтийн үйлчилгээ

5,687

Хөрөнгө
оруулагчид

354.3

сая төгрөгийн санхүүжилт

B2B зээлийн үйлчилгээ

162

Бүртгэлтэй харилцагчид

50.9

тэрбум төгрөгийн зээл

СЭНДБОКСОД ТУРШИГДАЖ БУЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Сэндбоксоод ирүүлсэн хүсэлт, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний төрлөөр

Сэндбоксын орчинд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ турших нийт 23 хүсэлт ирсэн бөгөөд үүнээс тайлант онд 4 хүсэлт шинээр ирсэн байна.

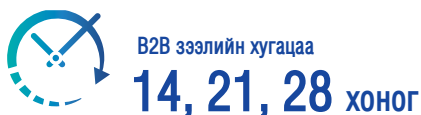

В2В зээлийн үйлчилгээ

В2В зээлийн үйлчилгээ нь 2024 оны 01 дүгээр сард сэндбоксын орчинд орсон бөгөөд аж ахуй нэгжүүдийн богино хугацаат санхүүжилтийн хэрэгцээг хангах, байгууллагуудын харилцах дансанд буй илүүдэл нөөцийг эргэлтэд оруулах замаар зах зээл дэх эх үүсвэрийг үр ашигтайгаар ашиглах боломжийг олгон холбох үйлчилгээг нэвтрүүлэн туршиж байна.

В2В зээлийн үйлчилгээ нь 2024 оны 02 дугаар сараас эхлэн үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн бөгөөд тайлант оны байдлаар тус платформд бүртгэлтэй 162 харилцагч байна. Платформоор нийт 50.9 тэрбум төгрөгийн зээл олгогдсон бөгөөд үүнээс 45.3 тэрбум төгрөгийн зээл эргэн төлөгдсөн байна. Мөн В2В зээлийн дундаж хүү 1.5 хувь, хугацаа 14, 21, 28 хоногтой байна.

Мөнгөний захын арилжааны платформ

Мөнгөний захын арилжааны платформ нь 2021 оны 12 дугаар сард сэндбокс орчинд орсон бөгөөд ББСБ-уудын репо хэлцлийн арилжаа, хадгаламжийн сертификат, арилжааны бичиг, факторинг (хямдруулсан нэхэмжлэл), итгэлцлийн үйлчилгээнд суурилсан мөнгөний захын хэрэгслийг арилжаалах, төлбөр тооцоо, бүртгэл, хадгалалтын нэгдсэн платформыг хөгжүүлэн туршиж байна.

Хадгаламжийн сертификат

2023 оны 9 дүгээр сараас эхлэн хадгаламжийн сертификат арилжаалагдаж эхэлснээс хойш тайлант оныг дуустал нийт 114.5 сая төгрөгийн Хадгаламжийн сертификат арилжаалагдсан байна.

Анхдагч арилжааны дүн Хоёрдогч арилжааны дүн

102.4 сая төгрөг **12.1** сая төгрөг

Итгэлцэл

2023 оны 10 дугаар сард итгэлцлийн арилжааг шинээр эхлүүлснээс хойш тайлант оныг дуустал нийт 4.4 тэрбум төгрөгийн итгэлцлийн үйлчилгээг зуучилсан байна.

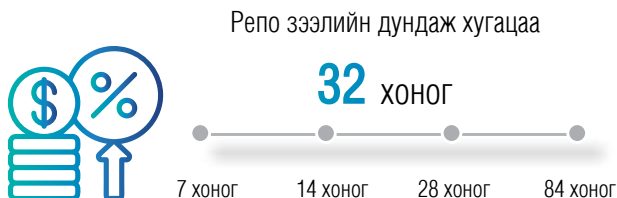
Анхдагч арилжааны дүн Хоёрдогч арилжааны дүн

3.5 тэрбум төгрөг **919** сая төгрөг

2021 оны 12 дугаар сард ББСБ-уудын репо хэлцлийн арилжааг эхлүүлснээс хойш тайлант оныг дуустал тус платформ дээр 41 зээлдүүлэгч, 32 зээлдэгч нийт 318.1 тэрбум төгрөгийн 1,555 удаагийн арилжаа хийсэн байна.

Тайлант онд репо хэлцлийн арилжаа нь нийт 116 удаагийн 33 тэрбум төгрөгийн илүүдэл нийлүүлэлт, 9 удаагийн 3.1 тэрбум төгрөгийн илүүдэл эрэлттэй байсан. Репо зээлийн дундаж хугацаа 32 хоног, дундаж хүү 18.3 хувьтай байна.

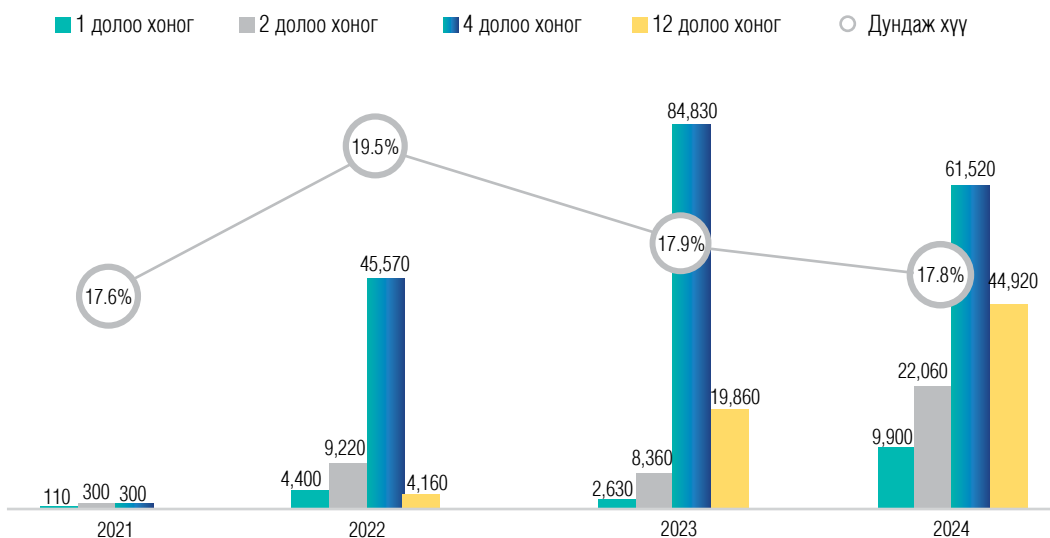

Хүснэгт . Repo хэлцлийн ерөнхий үзүүлэлтүүд

Хугацаа	Зээлдүүлэгчийн тоо	Зээлдэгчийн тоо	Арилжааны тоо	Арилжааны дүн	Дундаж хүү	Зээлийн дундаж хугацаа
2021	4	3	7	710,000,000	17.6	16
2022	21	18	432	63,350,000,000	19.5	25
2023	28	28	533	115,680,000,000	17.9	34
2024	32	32	583	138,400,000,000	17.8	37

Repo хэлцлийн үзүүлэлтээс харахад 2021–2024 онд repo зээлийн хэмжээ, арилжааны тоо эрчимтэй өссөн байна. Зээлдэгч, зээлдүүлэгчдийн тоо нэмэгдэж, арилжааны дүн 2021 онд 710.0 сая төгрөг байснаас тайлант онд 138.4 тэрбум төгрөг болж өсжээ. Зээлийн дундаж хугацаа 16 сараас 37 сар болж уртассан байгаа нь урт хугацаат зээлийн эрэлт нэмэгдсээр байгааг харуулж байна.

Зураг. Repo хэлцлийн хүүгийн түвшин ба арилжааны дүн /сая төгрөгөөр/, хугацаагаар

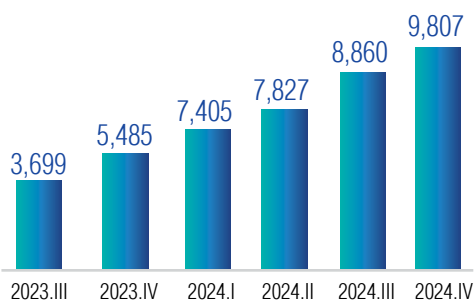
Repo зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2022 онд 19.5 хувь болж өссөн ч дараагийн жилүүдэд буурч харьцангуй тогтворжсон (17.8%–17.9%) байна. Нийт repo хэлцлийн 60.4 хувийг 4 долоо хоногийн хугацаатай, 21.7 хувийг 12 долоо хоногийн хугацаатай, 12.6 хувийг 2 долоо хоногийн хугацаатай, 5.4 хувийг 1 долоо хоногийн хугацаатай repo зээлүүд тус тус эзэлж байна.

P2P зээлийн үйлчилгээ

P2P зээлийн үйлчилгээ нь 2022 оны 12 дугаар сард сэндбокс зохицуулалтын орчинд орсон бөгөөд хиймэл оюун ухаан, блокчэйн технологийг зээлийн үнэлгээ, бүртгэлдээ ашиглан хөрөнгө оруулагч, зээлдэгч хоёрыг шууд холбох үйлчилгээг хөгжүүлэн туршиж байна.

P2P зээлийн үйлчилгээний харилцагчдын тоо

98.6%
зээлдэгч

1.4%

хөрөнгө оруулагч

Тайлант оны байдлаар тус платформоор 9,807 харилцагч P2P зээлийн үйлчилгээг хүртжээ. Эдгээр харилцагчдын 1.4 хувь нь хөрөнгө оруулагч, 98.6 хувь нь зээлдэгч байна.

Платформоор нийт 3.4 тэрбум төгрөгийн зээл олгогдсон бөгөөд үүнээс 2.9 тэрбум төгрөгийн зээл нь эргэн төлөгдөж P2P нийт зээлийн үлдэгдэл 445.8 сая төгрөг байна.

1-12 сарын
хугацаатай

Олгосон
зээлийн дүн

3.4 тэрбум төгрөг

445.8

сая төгрөг
Зээлийн үлдэгдэл

ЗЖДХ 2.0%

Хэвийн
98.6%

Хугацаа хэтэрсэн
0.6%

Чанаргүй
0.8%

P2P платформоор зуучлагдан олгогдсон нийт зээлийн 98.6 хувь нь хэвийн, 0.6 хувь нь хугацаа хэтэрсэн, 0.8 хувь нь чанаргүй зээл байна. Мөн P2P зээлийн сарын жигнэсэн дундаж хүү 2.0 хувь байна.

Эмэгтэй

65%

Эрэгтэй

35%

P2P зээлийн үйлчилгээний нийт харилцагчдын 65 хувь нь эмэгтэй, 35 хувь нь эрэгтэй байна. Харин нийт харилцагчдын 49.6 хувийг 18–35 насныхан, 34.7 хувийг 36–45 насныхан, 12.7 хувийг 46–55 насныхан, 3.0 хувийг 55–аас дээш насныхан тус тус бүрдүүлж байна. Харилцагчдыг боловсролын түвшнээр ангилбал 62.2 хувь нь дээд, 4.1 хувь нь тусгай, 29.2 хувь нь бүрэн дунд, 4.2 хувь нь дунд, 0.3 хувь нь бага боловсролтой байна.

НАСНЫ БҮЛГЭЭР

18–35 НАС

49.6%

36–45 НАС

34.7%

46–55 НАС

12.7%

55–ААС ДЭЭШ

3.0%

БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШНЭЭР

62.2%

ДЭЭД

4.1%

ТУСГАЙ
ДУНД

29.2%

БҮРЭН
ДУНД

4.2%

ДУНД

0.3%

БАГА

Хамтын санхүүжилтийн үйлчилгээ

Хамтын санхүүжилтийн үйлчилгээ нь 2022 оны 12 дугаар сард сэндбоксын орчинд орсон бөгөөд тайлант онд 2 байгууллага урамшуулал, зээл, хувьцаа, хандивт суурилсан хамтын санхүүжилтийн үйлчилгээг үе шаттайгаар нэвтрүүлэн ажиллаж байна.

Төслийн дундаж хугацаа 31 хоног

Тайлант оны байдлаар хамтын санхүүжилтийн 1.9 тэрбум төгрөгийн үнэлгээ бүхий 53 төсөл нийтлэгдэн, 5,687 хөрөнгө оруулагчаас нийт 354.3 сая төгрөгийн санхүүжилт татан төвлөрүүлсэн байна.

Үүнээс урамшуулалд суурилсан 35 төслийн 263.7 сая төгрөгийг амжилттай татан төвлөрүүлсэн. Төслүүдийн хувьд дунджаар нийт шаардлагатай санхүүжилтийн 35.1 хувийг босгосон байна.

- Хандивт суурилсан хамтын санхүүжилтийн 16 төсөл нийтлэгдсэн бөгөөд нийт 1,624 оролцогчоос 54.2 сая төгрөгийн хандивыг босгосон байна.
- Зээлд суурилсан зээлийн 1 төсөл хэрэгжиж 2 хөрөнгө оруулагчаас 11.0 сая төгрөгийн санхүүжилт босгосон байна.
- Хувьцаанд суурилсан 1 төсөл хэрэгжиж компанийн 2.5 хувийг 25.0 сая төгрөгөөр санал болгон санхүүжилт босгосон байна.

16 хандивын санхүүжилт

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧИД НАСНЫ БҮЛГЭЭР

18–35 НАС

65.9%

36–45 НАС

22.4%

46–55 НАС

7.9%

55–ААС ДЭЭШ

3.8%

Платформоор дамжуулсан урамшуулалт санхүүжилтийн төслүүдэд хөрөнгө оруулсан хөрөнгө оруулагчдын 65.9 хувь нь 18–35 нас, 22.4 хувь нь 36–45 нас, 7.9 хувь нь 46–55 нас, 3.8 хувь нь 55–аас дээш насныхан байна.

Блокчэйн арилжааны систем

Биржийн бус зах зээлийн блокчэйн арилжааны систем нь 2023 оны 11 дүгээр сард сэндбоксын орчинд орсон бөгөөд үнэт цаасны анхдагч болон хоёрдогч зах зээлийн арилжаа, төлбөр тооцоог автоматаар, цагийн хязгаарлалтгүй 24/7 гүйцэтгэх блокчэйн системийг нэвтрүүлэн туршиж байна.

Блокчэйн системийн арилжааны ерөнхий мэдээлэл

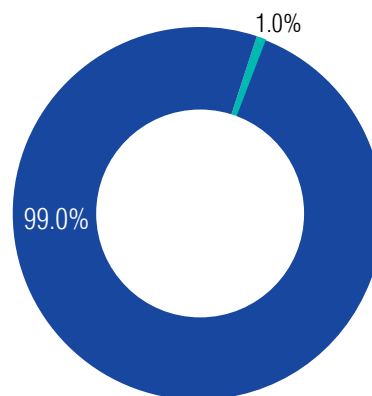

Тайлант оны байдлаар биржийн бус зах зээлийн блокчэйн арилжааны систем дээр нийт 93,745 ширхэг үнэт цаас 9.4 тэрбум төгрөгөөр арилжаалагдсан байна. Мөн бондын жигнэсэн дундаж хүү 20.5 хувьтай байна. Блокчэйн хоёрдогч зах зээлийн арилжаанд оролцсон 4 шууд оролцогч байна.

Блокчэйн системд 2 үнэт цаас гаргагч бонд гаргасан ба бондын санхүүжилтийг зээлийн багц нэмэгдүүлэхэд зарцуулахаар төвлөрүүлсэн байна.

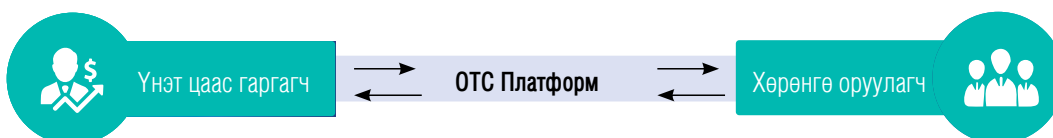
Блокчэйн системийн арилжааны эзлэх хувь

Тайлант онд биржийн бус зах зээл дээр нийт 954.3 тэрбум төгрөгийн хоёрдогч зах зээлийн арилжаа хийгдсэнээс 1.0 хувь буюу 9.4 тэрбум төгрөг нь блокчэйн систем дээр арилжаалагдсан байна.

● Хоёрдогч зах зээлийн арилжаа

● Хоёрдогч зах зээлийн блокчэйн дахь арилжаа

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

Зохицуулалтын орчныг сайжруулах ажлын хүрээнд:

Сэндбоксад амжилттай туршигдсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнд тохирсон зохицуулалтыг бүрдүүлэх, бүрдэх хүртэлх зохицуулалтыг тодорхой болгох, оролцогч байгууллагуудыг Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлд заасан мэдээлэх үүрэгтэй этгээдийн нэгэн адил тооцож хяналт тавихтай холбоотой зохицуулалтыг тусган “Сэндбокс зохицуулалтын орчны журам”-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулан төслийг боловсрууллаа.

Төв Азийн орнуудад санхүүгийн технологийн инновацыг бүс нутгийн хэмжээнд дэмжих, хил дамнансан хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх замаар бүс нутгийн санхүүгийн нэгдмэл байдал болон шинэчлэлийг дэмжих Бүс нутгийн сэндбокс зохицуулалтыг нэвтрүүлэх ажлын хэсгийг Монгол Улс ахлан ажиллаж байна.

Сэндбоксын орчны олон нийтэд таниулах ажлын хүрээнд:

Тайлант онд сэндбокс зохицуулалтын орчин болон финтекийн зах зээлийн хөгжлийн талаар олон нийтэд мэдээлэл хүргэх чиглэлээр 18 удаагийн сургалт, хэлэлцүүлэгт оролцлоо. Мөн Зүүн өмнөд Азийн Төв банкуудын холбооноос зохион байгуулсан “Төлбөрийн систем дэх технологийн хөгжил, зохицуулалт”, “Төлбөрийн системийн зохицуулагчдын уулзалт” сэдэвт хуралдаан болон Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэгээс зохион байгуулсан “Сэндбокс зохицуулалтыг хэрэгжүүлэх нь: сорилт болон сургамж” сэдэвт вебинарт зочин илтгэгчээр оролцон Монгол Улсын сэндбокс зохицуулалтыг хэрэгжүүлж буй туршлагыг хуваалцлаа.

“Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Санхүү эдийн засгийн их сургуультай хамтран “Эдийн засаг, санхүүгийн нэр томъёоны тайлбар толь”-д финтекийн салбарын нэр томъёоны бүлгийг боловсруулан орууллаа.

Сэндбоксын орчны оролцогчдод хяналт тавих, хамтран ажиллах ажлын хүрээнд:

Тайлант оныг хүртэлх байдлаар Сэндбокс орчинд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ турших хүсэлтэй нийт 31 компанитай 82 удаагийн уулзалтыг зохион байгуулсан.

Оролцогчдоос ирсэн тайлан мэдээнд суурилан зайны хяналтыг тогтмол гүйцэтгэн, газар дээрх хяналт, үзлэгийг мөн гүйцэтгэн ажиллаж байна.

Финтекийн хөгжил болон зохицуулалтын орчны талаарх цахим болон танхимын сургалт, уулзалтуудад тогтмол оролцож байна.

Сэндбоксад туршигдаж буй 6 бүтээгдэхүүн тус бүрд тохирсон тайлан, мэдээний маягыг боловсруулан 7 хоног, сар, улирлын тайлан, мэдээг төвлөрүүлэн тоон мэдээллийн сан үүсгэн ажиллаж байна.

Сэндбоксад туршигдаж буй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний олон улс дахь хөгжил, зохицуулалтын орчны судалгааг тогтмол гүйцэтгэн ажиллаж байна.

ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Виртуал хөрөнгийн
үйлчилгээ үзүүлэгч

12

Салбарын төлөв

Харилцагчийн тоо

932,252

Хүртээмжтэй байдал

Дотоодын виртуал
хөрөнгийн өдрийн
дундаж арилжаа

168.7 сая төгрөг

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Нийт орлого

13.4 тэрбум төгрөг

Нийт ашиг

1.2 тэрбум төгрөг

Бодлого зохицуулалт

САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

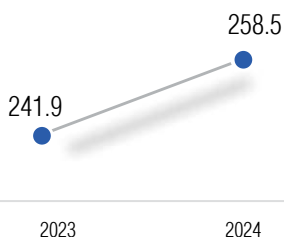
ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧИЙН ТОО

2024 оны байдлаар 12 виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч (ВХҮҮ) үйл ажиллагаа эрхэлж байна. ВХҮҮ-ийн тоо өмнөх оноос өсөлт, бууралт үзүүлээгүй.

ВХҮҮ-ийн үйл ажиллагааны чиглэл /давхардсан тоогоор/

Дотоод виртуал хөрөнгийн зах зээлийн үнэлгээ /тэрбум төгрөгөөр/

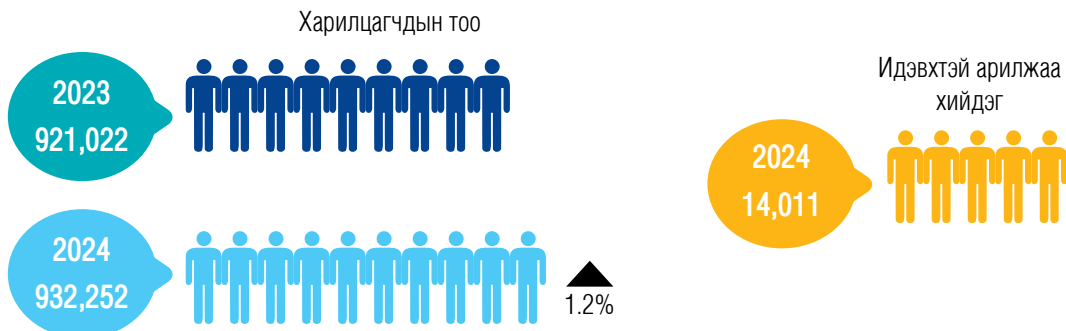

Дотоодын виртуал хөрөнгийн зах зээлийн үнэлгээ 258.3 тэрбум төгрөг болж өмнөх оноос 16.4 тэрбум төгрөг буюу 6.8 хувиар өслөө.

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШЛИЙН БҮТЭЦ

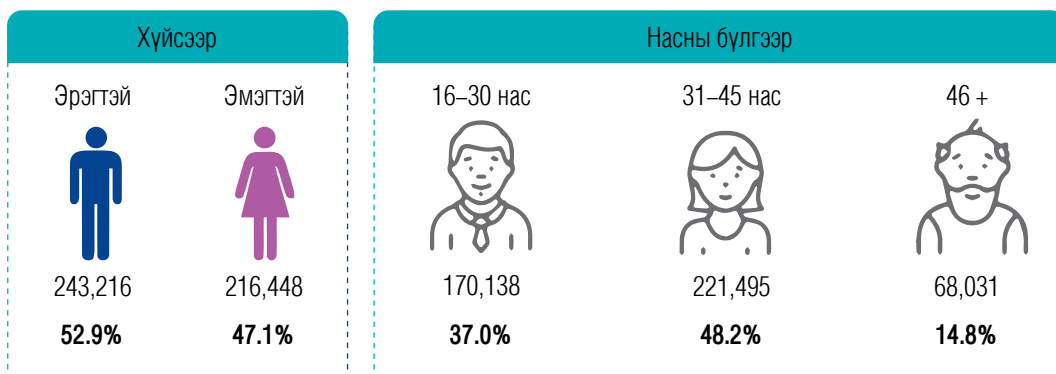
12 ВХҮҮ нь нийт 23 хувьцаа эзэмшигчтэй бөгөөд эзэмшиж буй хувиар нь авч үзвэл 100 хувийн хувьцаа эзэмшигч 4, 50–99 хувийн хувьцаа эзэмшигч 10, 10–49 хувийн хувьцаа эзэмшигч 6, 10 хувиас доош 3 хувьцаа эзэмшигч тус тус бүрдүүлж байна. Мөн 23 хувьцаа эзэмшигчээс 8 нь хувь иргэн, 15 нь хуулийн этгээд байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

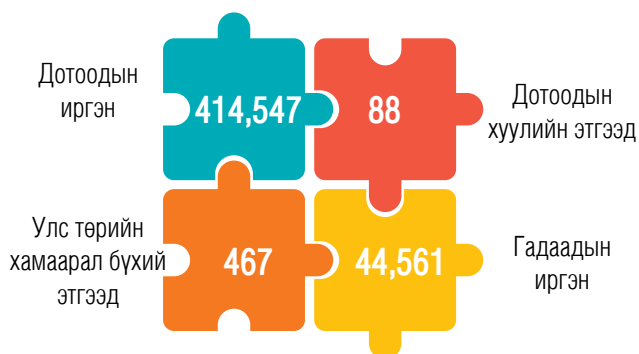

932,252 харилцагч ВХҮҮ-д бүртгэлтэй багяа нь өмнөх оноос 1.2 хувиар өссөн үзүүлэлт юм. Үүнээс 49.3 хувь буюу 459,664 нь баталгаажуулалт хийсэн харилцагчид 1.5 хувь буюу 14,011 нь арилжаанд идэвхтэй оролцогчид болно.

БАТАЛГААЖУУЛАЛТ ХИЙСЭН ХАРИЛЦАГЧИД

БАТАЛГААЖУУЛАЛТ ХИЙСЭН ХАРИЛЦАГЧИЙГ ТӨРЛӨӨР АНГИЛБАЛ

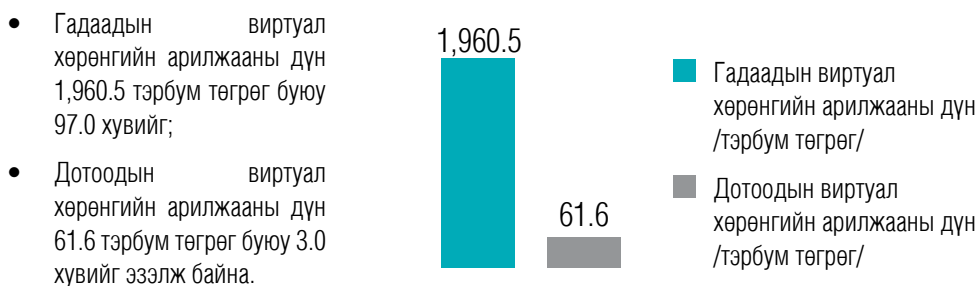

Баталгаажуулалт хийсэн 459,664 харилцагчийг ангилан харвал дотоодын иргэн 414,547 буюу 90.2 хувь, гадаадын иргэн 44,561 буюу 9.7 хувь, улс төрийн хамаарал бүхий этгээд 467 буюу 0.1 хувь, дотоодын хуулийн этгээд 88 буюу 0.02 хувь, гадаадын хуулийн этгээд 1 буюу 0.0002 хувь тус тус эзэлж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН АРИЛЖАА

Бүртгэлтэй ВХХҮҮ дээр нийт 2,0222.0 тэрбум төгрөгийн арилжаа хийгдсэн. Үүнээс:

0.2

Дотоодын виртуал хөрөнгийн өдрийн дундаж арилжаа /тэрбум төгрөг/

5.4

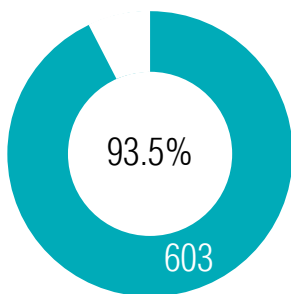
Гадаадын виртуал хөрөнгийн өдрийн дундаж арилжаа /тэрбум төгрөг/

ВХҮҮ-ээр дамжуулан хийгдсэн гадаад виртуал хөрөнгийн өдрийн дундаж арилжаа 5.4 тэрбум төгрөг, дотоод виртуал хөрөнгийн өдрийн дундаж арилжаа 0.2 тэрбум төгрөг байна.

ВХҮҮ ДЭЭР АРИЛЖААЛАГДАЖ БҮЙ ДОТООД БОЛОН ГАДААД ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ТОО

ВХҮҮ-ээр дамжуулан нийт 645 виртуал хөрөнгө арилжаалагдсан бөгөөд үүнээс 6.5 хувь буюу 42 нь дотоодын, 93.5 хувь буюу 603 нь гадаадын виртуал хөрөнгө байна.

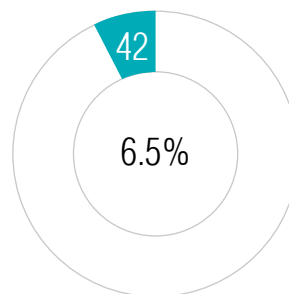

93.5%

603

Нийт арилжаалагдаж буй виртуал хөрөнгийн 93.5 хувийг гадаадын виртуал хөрөнгө эзэлж байна.

Дотоодын виртуал хөрөнгө өмнөх оноос 14.3 хувиар буурсан.

6.5%

42

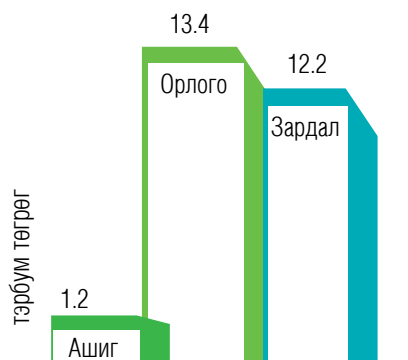
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

НИЙТ ХӨРӨНГӨ

Тайлант онд нийт хөрөнгө 77.9 тэрбум төгрөг бөгөөд үүний 57.7 тэрбум төгрөг буюу 74.1 хувь нь эргэлтийн хөрөнгө, 20.2 тэрбум төгрөг буюу 25.9 хувь нь эргэлтийн бус хөрөнгө. Нийт өр төлбөрийн 69.4 хувь буюу 54.1 тэрбум төгрөг нь өр төлбөр, 30.6 хувь буюу 23.8 тэрбум төгрөг нь эздийн өмч эзэлж байна.

Үзүүлэлт	Мөнгөн дүн /тэрбум төгрөг/	Хөрөнгө болон өр төлбөрт эзлэх хувь
Эргэлтийн хөрөнгө	57.7	74.1%
Эргэлтийн бус хөрөнгө	20.2	25.9%
Өр төлбөр	54.1	69.4%
Эздийн өмч	23.8	30.6%

Нийт 13.4 тэрбум төгрөгийн орлого олж, 12.2 тэрбум төгрөг зарлага гаргаж, 1.2 тэрбум төгрөгийн ашигтай ажиллажээ.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ОРЧИН

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

o Санхүүгийн зохицуулах хороо зохицуулалттай салбарын зах зээлийн болон эрх зүйн орчин өөрчлөгдөж байгаатай холбогдуулан хөрөнгө оруулагч, үйлчлүүлэгчийн эрх ашгийг хамгаалах хүрээнд Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн холбогдох дүрэм, журам, заавар зэргийн уялдааг хангах, давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгах зорилгоор виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийн үйл ажиллагааг зохицуулж буй холбогдох журмуудыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн төрөлжүүлэн нэгтгэн, өөрчлөлт оруулж Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 657 дугаар тогтоолоор баталсан. Тус журам Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны 2025 оны 01 оны 24-ний өдөр захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд “Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн үйл ажиллагааны журам” нэртэйгээр бүртгэгдсэнээр хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байна.

ХАВСРАЛТ

ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлтүүд	2022	2023	2024
Зах зээлийн үнэлгээ /тэрбум төгрөг/	6,890.4	11,650.2	13,022.7
Зах зээлийн үнэлгээ / ДНБ	14.0%	16.9%	15.2%
Хөрвөх чадвар	2.4%	1.5%	2.5%
Хувьцааны арилжаа /тэрбум төгрөг/	343.4	524.8	358.3
Компанийн өрийн хэрэгслийн арилжаа /тэрбум төгрөг/	134.1	138.1	913.1
ХБҮЦ–ны арилжаа /тэрбум төгрөг/	69.7	63.5	206.1
Хөрөнгө оруулалтын сан /тэрбум төгрөг/	13.6	60.8	102.4
ТОП–20 индекс	37,565.55	41,437.42	51,296.39
MSE А индекс	14,137.94	17,574.53	19,795.97
MSE Б индекс	12,667.44	11,327.14	15,197.38
ХК–ийн тоо	318	310	311
ҮЦК–ийн тоо	52	52	53
ХААБ–ийн арилжааны дүн /тэрбум төгрөг/	1,110.0	968.3	995.9
Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны дүн / тэрбум төгрөг/	–	7,541.4	8,894.3

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлтүүд	2022	2023	2024
Нийт хөрөнгө /тэрбум төгрөг/	474.9	551.4	662.8
Даатгалын болон давхар даатгалын нийт хураамж /тэрбум төгрөг/	304.8	398.7	510.6
Нийт нөхөн төлбөр /тэрбум төгрөг/	94.2	120.9	160.4
Нөөц сан /тэрбум төгрөг/	216.9	268.9	329.7
Давхар даатгалын хураамж /тэрбум төгрөг/	100.0	141.6	165.4
Цэвэр ашиг /тэрбум төгрөг/	18.5	11.8	25.5
Мэргэжлийн оролцогчид:			
Ердийн даатгал	15	15	17
Урт хугацааны даатгал	2	2	2
Давхар даатгал	1	1	1
Даатгалын төлөөлөгч	2,376	2,416	2,504
Даатгалын зуучлагч	63	63	60
Хохирол үнэлэгч	25	24	29
Актуарч	40	40	40
Аудитор	137	147	151
Аудитын компани	40	45	47

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

/Тэрбум төгрөг/

ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	2022	2023	2024
Нийт хөрөнгө	3,527.0	4,672.2	7,127.3
Эргэлтийн хөрөнгө	3,415.8	4,526.2	6,808.6
Мөнгөн хөрөнгө	490.5	652.9	825.7
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	29.1	50.7	68.3
Нийт зээл	2,722.6	3,675.9	5,750.4
Хэвийн зээл	2,409.1	3,297.4	5,223.0
Хугацаа хэтэрсэн зээл	106.5	119.4	176.4
Чанаргүй зээл	207.0	259.1	351.0
Зээлийн эрсдэлийн сан	151.4	199.9	262.5
Өмчлөх бусад үл хөдлөх болон өмчлөх бусад хөрөнгө (цэврээр)	24.2	25.9	39.8
Эргэлтийн бус хөрөнгө	111.2	146.1	318.7
Нийт өр төлбөр	1,335.4	1,926.9	3,456.0
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	381.1	651.9	1,189.0
Дотоод, гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад төлөх өглөг	396.8	586.4	1,240.5
Төслийн зээлийн санхүүжилт	30.0	23.8	15.6
Эзэмшигчдийн өмч	2,191.6	2,745.3	3,671.3
Хоёрдогч өглөг	76.0	76.0	74.3
Хувьцаат капитал	1,275.7	1,498.0	1,790.4
Хуримтлагдсан ашиг	774.8	1,107.2	1,706.3
ББСБ-ын тоо	513	529	573
Үүнээс: УБ хот	420	434	476
Хөдөө, орон нутаг	93	95	97
Харилцагчдын тоо	4,633,616	4,535,672	5,393,028
Нийт орлого	867.8	1,163.8	1,828.2
Хүүгийн орлого	701.9	999.1	1,644.1
Хүүгийн бус орлого	149.9	140.0	154.5
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	15.8	24.5	29.6
Нийт зардал	554.9	731.7	1,130.3
Хүүгийн зардал	95.6	140.0	398.8
Хүүгийн бус зардал	335.2	412.4	459.0
Болзошгүй эрсдэлийн зардал	69.1	93.5	114.5
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал	8.2	179.3	158.0
Цэвэр ашиг	312.9	432.1	697.9

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШООНЫ ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

/Тэрбум төгрөг/

Үзүүлэлтүүд	2022	2023	2024
Нийт хөрөнгө	267.7	306.5	356.8
Эргэлтийн хөрөнгө	263.6	302.4	345.1
Мөнгөн хөрөнгө	40.0	75.6	74.1
*Авлага	15.8	17.2	17.3
Эргэлтийн бус хөрөнгө	4.1	4.0	11.7
Үндсэн хөрөнгө /цэврээр/	3.9	3.9	4.5
Биет бус хөрөнгө /цэврээр/	0.2	0.1	0.8
Нийт зээл	210.2	209.1	258.7
Хэвийн зээл	197.2	193.9	245.1
Хугацаа хэтэрсэн зээл	5.9	8.5	7.5
Чанаргүй зээл	7.0	6.7	6.1
Өр төлбөр	207.9	237.0	274.0
Нийт хадгаламж	187.5	215.2	248.6
Богино болон урт хугацаат өр төлбөр	17.8	19.5	2.9
Өөрийн хөрөнгө	59.8	69.5	82.7
Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	25.9	27.5	28.9
Хоршоологчдын өмч	33.7	41.8	53.4
Хуримтлагдсан орлого /алдагдал/	14.7	20.0	28.2
Нийт орлого	58.9	64.6	77.9
Хүүгийн орлого	55.9	61.2	74.1
Үйл ажиллагааны бус орлого	0.9	1.2	1.4
Үйл ажиллагааны бусад орлого	2.1	2.2	2.4
Нийт зарлага	47.3	53.7	62.6
Хүүгийн зардал	30.2	34.2	40.8
Болзошгүй эрсдэлийн сангийн зардал	1.6	2.2	1.4
Үйл ажиллагааны зардал	14.2	16.1	18.8
Үйл ажиллагааны бус зардал	0.1	0.1	0.1
Цэвэр орлого	11.6	10.9	15.3
ХЗХ–дын тоо	196	191	178
УБ ХЗХ–дын тоо	107	100	87
Орон нутаг ХЗХ–дын тоо	89	91	91
Гишүүдийн тоо	71,657	72,521	75,252

Тайлбар: Сангийн сайдын 2024 оны А/49 дүгээр тушаалаар шинэчлэн баталсан "Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам"-ын дагуу боловсруулсан болно.

*Бусад санхүүгийн хөрөнгө, мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгөнд хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага болон зээлд хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлагын нийлбэрээр тооцов.

ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САНГИЙН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

/Тэрбум төгрөг/

ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	2022	2023	2024
Нийт хөрөнгө	258.6	295.6	305.2
Батлан даалтын үлдэгдэл	78.1	98.2	441.0
Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн	4.2	1.8	4.2
Чанаргүй	11.7	6.3	5.3
Батлан даалт гаргасан зээлийн үлдэгдэл	153.5	195.8	768.7
Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн	7.4	2.1	3.0
Чанаргүй	24.6	19.3	18.1
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	12.2	11.9	26.7
Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	3.6	6.2	12.5
Үндсэн үйл ажиллагааны үр дүн	8.6	5.8	14.2
Олгосон батлан даалтын тоо	40	314	13,261
Олгосон батлан даалтын дүн	13.7	49.6	371.0
Үүнээс: Хөдөө аж ахуй	0.3	0.5	3.0
Үйлдвэрлэл	5.4	19.0	12.0
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	3.1	19.2	23.3
Үйлчилгээ	4.9	10.9	332.7
Батлан даалт гаргасан дундаж хугацаа /сараар/	84.8	193.6	78.1
Батлан даалт авахаар ирүүлсэн хүсэлтийн тоо	75	440	13,263
Үүнээс: Зөвшөөрөгдсөн хүсэлтийн тоо	42	355	13,261

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН САЛБАРЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлтүүд	2022	2023	2024
ҮХЭХЗ–ын байгууллагын тоо	305	308	312
Брокерын тоо	319	321	329
Агентын тоо	1,495	1,284	1,310
Худалдаж, худалдан авч, шилжүүлсэн үл хөдлөх эд хөрөнгийн талбайн хэмжээ /мянган м.кв/	1,971.5	1,622.9	1,797.3
Худалдаж, худалдан авч, шилжүүлсэн үл хөдлөх эд хөрөнгийн үнэ /тэрбум төгрөг/	1,705.3	2,287.5	2,850.1
Түрээслүүлж, түрээсэлсэн, ҮХЭХ–ийн талбайн хэмжээ /мянган м.кв/	840.2	600.0	659.1
Түрээслүүлж, түрээсэлсэн, ҮХЭХ–ийн үнэ /тэрбум төгрөг/	444.1	178.1	234.9

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧДИЙН САЛБАРЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлтүүд	2022	2023	2024
Тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдийн тоо	47	52	55
ҮМҮЧЭТХЭАЭ–дийн тоо	70	86	136
Үнэт металл болон үнэт чулуугаар хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч иргэдийн тоо	255	220	219
Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчийн үйл ажиллагаа эрхлэгч иргэдийн тоо	140	122	118
Худалдан авсан үнэт металлын бохир жин /кг/	8,490.8	3,223.7	1,624.9
Худалдан авсан үнэт металлын нийт үнэ /тэрбум төгрөг/	700.1	433.8	323.3
Худалдсан үнэт металлын бохир жин /кг/	8,525.3	3,337.1	1,365.9
Худалдсан үнэт металлын нийт үнэ /тэрбум төгрөг/	670.8	461.1	324.7
Худалдан авсан эдлэлийн нийт үнэ /тэрбум төгрөг/	2.7	20.8	29.7
Худалдсан эдлэлийн нийт үнэ /тэрбум төгрөг/	11.9	33.4	48.6

ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧИЙН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

/Тэрбум төгрөг/

Үзүүлэлтүүд	2023	2024
ВХХҮҮ-ийн тоо	12	12
Харилцагчийн тоо	921,022	932,252
Үүнээс: Идэвхтэй арилжаа хийдэг	15,170	14,011
Баталгаажуулалт хийсэн	386,340	459,664
Дотоодын виртуал хөрөнгийн тоо	49	42
Дотоод виртуал хөрөнгийн зах зээлийн үнэлгээ	241.9	258.3
Бүртгэлтэй ВХХҮҮ дээр хийгдсэн дотоодын виртуал хөрөнгийн арилжааны дүн /өссөн дүнгээр/	136.6	61.6
ХНХ	24.9	24.9
Нийт хөрөнгө	55.7	77.9
Үндсэн үйл ажиллагааны ашиг/алдагдал	(10.9)	1.2

